

Suma vtilissima errorū ⁊ he-
resum p̄ christū ⁊ ei⁹ vicarios
⁊ per inq̄sitores heretice pra-
uitatis in diuersis mūdi par-
tibus dāpnatarum.

Incipit quodā opusculuz ex
directorio fidei sumptū siue extractum.

Incipit prologus.

Alcrosanctā dei ecclesiā xpī p̄cioso sanguine redēptam cuius stabilissimū fundamentū (teste apostolo) ipse xps iesus est. q̄s plures multipliciter suis pueris dogmatibus ab infantia sua expugna uerunt atqz multiplicibus errorib⁹ ad solū vsqz sub uertere nisi sunt: sed nō potuerūt. Nā cū ipse xps dei filius qui ⁊ ipse eā fundauit altissimus p̄ma ueritas sit (ipse de se ipso dicēte ego sū uia ⁊ ueritas) q̄ uti ille poplū iudeoz dux zorobabel attestatur sup oia uincit: ⁊ si sepe sit p̄hoz: iudeoz: tart̄harorū: sarracenoz: pseudo xp̄ianoz: bigardoz: biguinoz: seu fr̄isceloz: ⁊ alioz pessimoz hereticorū spurciscijs expugnata nō tñ cōtra eā valuerūt neqz valebūt qz ip̄e dñs iust⁹ iesus cōcidit ⁊ cōcidet p se ⁊ p suos vicarios sanctosqz sue eccl̄ie doctores ⁊ p̄dicatores ceruices suaz impietatū. Horū nāqz pestiferi errores eorūqz sectatores a xpī fidelibus eē uitādos nos dñs hortat dicēs. attēdite a falsis prophetis q̄ ueniūt ad uos in uestimētis ouīū intrinsecus aut sunt lupi rapaces: ⁊ a fructibus eorū cugnoscetis eos. Et ergo ueneni fructus eorū cognoscant ⁊ ipsi vna cū arboribus a catholicā ueritatemqz xpī fidē sectatibus caueant ⁊ procul a finibus eorū expellant ne sua pestifera contagione mortē inferāt sempiternā in p̄nti opusculo ponūtur hereses siue errores a xpō dño ⁊ suis a postolis sacrisqz concilijs ⁊ a sede apostolica condenatos. Sed primo dicet unde nomē heresis sit sumptū: ⁊ qd heresis sit ⁊ quomodo conueniant ⁊ differāt error ⁊ heresis.

¶ Questio pma vñ sit dicta heresis

Prima q̃stio est: vñ sit dicta heresis. seu hoc
nomē heresis vnde tractū est: Ad hec rñde
mus s̃m mentē ysidori ⁊ aliorū vocabulorū
expositorū. q̃ hoc nomen heresis ethimolo
gizat̃ seu exponit̃ tripliciter ⁊ s̃m hoc heres
is icludit tria. Primo heresis d̃r ab eligo. is. vñ s̃m ysidoro
rū ⁊ papiā heresis d̃r. q. electis. ⁊ sic heresis d̃r ab eligēdo.
sic secta a sectādo. Et inde dicitur hereticus. q. electi⁹ ab
eligēdo sic dictus. Nam heretic⁹ ppositis sibi falsa ⁊ vera
sentēcijs: eligit falsas ⁊ pueras tanq̃ veras: vera ⁊ catho
lica refutata. Ut h̃etur. xxiij. q. ij. heresis. ⁊ ex hoc patet q̃
heresis ip̃ortat electionem. ¶ ij. heresis d̃r ab adherēdo.
sicut fides a fatendo. Et d̃r hereticus. q. adhesiuus ab ad
herēdo sic dictus. Nam hereticus false ⁊ puerse doctrine tan
q̃ vere adheret firmiter ⁊ pertinaciter. alias nisi talis ad
hesio p̃tinax eēt: hereticus nō foret. Ut patet. extra de su.
trini. ⁊ si. ca. Et ex hoc patet q̃ heresis ip̃ortat adhesionē.
¶ iij. heresis d̃r ab hercisco: hercisceris / sc̃dm ysidorū. q̃d
idē est q̃ diuido diuidis. Et sic d̃r heresis ab herciscēdo. i.
diuidēdo. sicut dicitur p oppositū vnio ab vniēdo. ⁊ con
iunctio a cōiungēdo. Et inde d̃r hereticus. q. diuisiuus sic
dictus. sicut d̃r heremita. q. diuisus a cōmuni vita. Nam
hereticus postq̃ falsā doctrinā sibi eligit tanq̃ verā ei⁹
p̃tinaciter adhesit: ab alijs verā doctrinā ⁊ sanā tenētib⁹
q̃bus añ erat vnitus se mēte elōgat ⁊ diuidit. ⁊ excomūi
catiōis mucrone ab eis p ecclesiā merito ⁊ nūero diuidit:
⁊ potestati seculari traditur a cōsortio hominum totaliter
diuidendus. Ut patet. extra de hereticis. li. v. c. ex cōmuni
cam⁹. j. ⁊. ij. Et ex hoc patet q̃ heresis dicat diuisionē. ⁊ p
cōsequēs ex predictis oibus liquet q̃ heresis nomen ip̃or
tat tria. s. adhesionem. electionem. ⁊ diuisionem.

a ij

¶ Secūda questio. quid ē heresis.

Secūda q̄stio est. quid est heresis. siue ppo
sitio uel articulus quādo hereticalis dicēd⁹ ⁊
habēdus est? Ad hāc respōdemus s̄m mē
tē scti thome. j. p. q. cxliij. arti. iiii. ⁊. 8a. ij. q.
xj. arti. ij. iij. q. ppositio aliq̄ seu articulus
hñdus est hereticalis ex vna triū causarū ⁊ rationū. vide
licet vel qz est cōtra aliq̄s fidei articulū. vt pote qz deus
in psonis nō est trinus. seu qz dei filius nō fuit incarnat⁹
⁊ similia q̄ sunt cōtra articulos fidei directe. q̄ sunt p̄ma
credibilia ⁊ n̄re fidei catholice prima p̄ncipia. ac n̄re cre
dentie rudimēta. ¶ Vel quia est cōtra ecclesie generalez
determinationē. vt tñ de fide facta. vt pote qz sp̄s sct⁹
procedit a p̄re ⁊ filio tāquā a duobus p̄ncipijs qd̄ est cō
tra determinationē factā ut de fide. extra de su. tri. ⁊ fi. ca.
c. vnico. li. vj. ¶ Itē qz vsura nō est peccatū. qz est cōtra
determinationē factā vt de fide. extra de vsur. li. vj. ca. ex
grauī. q̄ determinatiōes ecclesie: ut de fide facte sunt crea
dende firmiter ⁊ tenēde. ¶ Vel quia est cōtra scripturā sa
crā per ecclesiā approbatā. hoc est cōtra bibliā. ut pote qz
deus celū ⁊ terrā nō creauit. qz est cōtra id qz h̄etur. gen. j.
vel qz x̄ps discipulos ad docēdū gētes nō misit. quod ha
betur. mat. vltimo qui quidē libri sunt ab ecclesiā approba
ti ⁊ p cōsequēs cōtēta i eis sunt credēda fore vera. ¶ Que
cūqz ergo apparēt esse clare. vel cōtra aliquē fidei articu
lū in simbolo fidei cōtentū. ¶ Vel cōtra ecclesie determīa
tionē ut de fide factā. ¶ Vel cōtra sacrā scripturā hoc est
cōtra bibliē textū p ecclesiā approbatū. illa sunt hereticalia
manifeste. Itē p̄dicta tria scz: fidei articuli: determinatio
nes ḡnalis p ecclesiā facte ut de fide ⁊ sacra scriptura. hoc
est in biblia cōtenta. sunt fide inconcussa tenenda. ⁊ cōse
quenter eorū opposita sunt de se hereticalia.

Utrum heresis et error in iure sint idem.

Quia questio est heresis et error in iure si sunt idem: Ad hanc respondetur: quod licet error sit in plus quam heresis, et heresis in minus: quod omnis heresis est error, et non omnis error est heresis, sicut omnis hereticus est errans: et non omnis errans est hereticus, tamen error ad ea que sunt fidei contractus et determinatus, ut pote error in fide, sic error et heresis sumuntur pro eodem in iure, ut patet extra de su. trini. et fi. ca. li. vi. c. fidei. et e. ti. in cle. c. fidei, ubi errores sumit pro heresibus et extra de hereti. in cle. c. ad nrm. ubi improbat octo errores que hereses clare sunt, et extrauagā. dñi ioā. xxiij. glossas ubi. iij. reprobat errores qui sunt graues hereses manifeste: et preferi hoc patet, extra de hereticis. c. ad abolendā. pa. pñti ubi dicitur sic. pñti nihilominus ordinatiōe sancti mus ut quicūque fuerit manifeste in heresim deprehēsi. si clericus est: uel cuiuscūque religiōis obūbrane fuscatus totius ecclesiastici ordinis progātia nudetur, et sic omni officio et bñficio spoliatur ecclesiastico, secularis relinquitur arbitrio potestatis. aīaduersione debita puniendus nisi continuo post deprehensionē erroris, ad fidei catholice unitatē sponte recureret, et errorē ad arbitriū epī regiōis publice pñserit abiurare et satisfactionē exhibere. Laycus autē nisi pro ut dictū est abiurata heresi et satisfactione exhibita, ad fidē cōfessi cōsurrexerit odorā. secularis iudicis arbitrio relinquitur, debitā recepturus pro q̄litate facinoris ultionē. Et ita illos quoque qui post abiurationē erroris, vel postq̄ ut dixim⁹ proprij antistitis examinatione se pregauerint, deprehēsi fuerit in abiuratā heresim re incidisse, seculari iudicio sine ulla penitus audiētia ducimus relinquendos. ¶ Et his verbis patet quod id primit⁹ vocatur heresis, post error, et ecōuersio.

¶ Questio de erroribus philoso- phorū antiquorum.

Quarta q̄stio est de errorib⁹, siue heresibus
phorū antiquorū, qui sunt: Ad hāc r̄ndes
mus q̄ antiq̄ phi. ut platonici, stoici, picta-
gorici epicurij in generali, ⁊ aristotiles, aue-
roꝝ, auicena, algazellus, alendus, ⁊ raby-
moyses in sp̄ali, multos errores ⁊ hereses contra fidem
sanctam nr̄am posuerūt, q̄ patet p̄sequendo de eis.

¶ Errores ⁊ hereses platonicoꝝ.

¶ Errores ⁊ hereses platonicoꝝ sunt q̄ sequūt. Isti po-
suerūt q̄ deus ē creator aiarū, s; āgeli sūt creatores corpo-
ris. **¶** Itē q̄ aīe defunctorū p̄ multoꝝ ānoꝝ curricula
circulariter in diuersa corpora reuertunt. **¶** Itē q̄ aīa
cuiuslibet hoīs tā diu est in corpore, quādiu māsura est in
corpore ex decreto nature. **Errores stoꝝicoꝝ.**

¶ Errores ⁊ hereses stoꝝicoꝝ, q̄ posuerūt q̄ omne pecca-
tus ē vni forme ⁊ eq̄le, vñ sic nocēs ē ille qui palleas fura-
tus fuit sic qui aurū ⁊ argētū, ⁊ nō plus nec minus q̄ nō
res s; anim⁹ crimē facit. **¶** Itē q̄ aīa siml cū corpe perit.
¶ Itē q̄ cōtinentiā negāt ēē virtutē, asserētes q̄ castitas
non est v̄tus. **¶** Itē q̄ hoies nō sunt eterni quo ad aīam
⁊ tñ asserūt q̄ gl̄ia eterna ē ab hoīb⁹ affectāda. **¶** Itē po-
suerūt eoz aliq̄: ut melissus, ciceꝛo, atq; varro, mētē ēē deū

¶ Errores pitagoricoꝝ.

¶ Hereses et errores pitagoricoꝝ. **¶** Isti posuerunt
animā esse deum cōmorantem in omnibus lucidum.

¶ Errores peripateticorum.

¶ Hereses ⁊ errores pipateticorū, qui posuerūt nō totā
aīam esse eternā, sed vnā particulā esse eternā ⁊ maiorē,
aliā tpālē ⁊ minorē. **Errores epicuricoꝝ.**

Hereses et errores epicuricorum. Isti posuerunt quod mundus non regitur vlla diuina prouidentia. Item quod res quilibet ex atomis minutissimis constituit corpus. et quando atomi diuiduntur res corrumpitur. et quod vniuersum generatur. Item quod voluptas corporum asserunt summum bonum esse. Item deum nihil asserunt agere. Item quod anima nihil aliud est quam corpus. et mortuo corpore. anima moritur consequenter.

Errores aristotilis.

Iste posuit motum non incepisse: neque tempus. sed quod fuerint omnia ab eterno. Item quod quoddam mobile fuit ab eterno. cum motus et tempus fuerint ab eterno: et non possent esse sine mobili. hec patet ex viij. physicorum. Item quod mundus non incepit sed quod fuit ab eterno. et erit in eternum. Item quod celum non fuit genitum neque factum. sed ingenitum et eternum. hoc patet ex primo celi et mundi. Item quod generatio et corruptio non inceperunt esse. neque desinent esse. hoc patet ex primo de generatione. Item quod sol ab eterno pluit et aialia generauit. et in eternum etiam generabit. Item quod deus alium mundum non possit facere. quia quicquid fit ex preexistente materia fit. iste autem mundus constat ex tota sua materia. Item quod nihil noui potest a deo immediate procedere. quia nihil potest fieri sine dispositione priua et motu precedente. deus autem immobilis perseuerat. Item quod renouatio mortuorum est impossibilis. quia mortuum non potest redire viuum nisi per multa media. et si redit. non redit idem numero. hec patet. viij. methaphisicorum. et primo de anima. Item quod ubi est modo mare aliquando fuit sicum et econuerso propter motus et temporis eternitatem. hoc patet ex primo methaphisicorum. Item quod non fuit dare primum hominem. neque primam pluuiam ubi prius. Item quod tot sunt angeli et non plures quot sunt orbis. quos dicit esse. v. vlt. iij. et tunc de angelis dicit daniel. quod milia milium ministrabant ei. et decies centena milia assistebant ei. Item quod celum est aiatum anime intellectiua.

Errores auerroyz

Errores averrois cōsecutoris aristotilis q̄ secutus ē
errores aristotilis. ⁊ cū maiori pertinacia defensauit. sed
preter errores aristotilis negauit creationē. i. q̄ ex nihilo
aliquid fiat. ⁊ vituperat legem xp̄ianorū ⁊ sectam sarra-
cenorū in hoc q̄ ponunt rerum creationē. ⁊ hoc patet. ex.
rij. methaphi. ⁊. xj. ¶ Itē vituperat nos xp̄ianos asserēs
nos eē garrulatores ⁊ sine ratione nos mouētes. hoc pa-
tēt circa principiū terciij phisicorū. ¶ Itē negat aliquid
posse habere eē post oīno nō eē. ⁊ vituperat xp̄ianos hec
credētes. q̄ patet. viij. methaphi. ¶ Itē dicit q̄ potēcia ī
pductione alicui⁹ nō poterit eē solū in agēte. ¶ Itē po-
nit q̄ a nullo agnere possunt progredi contraria diuersa
hoc patet. rij. methaphi. ¶ Itē ponit ⁊ asserit q̄ deo nō ē
cura de indiuiduis. nec habet puidentiā hic inferius. exi-
stētū. q̄ vt dicit hoc nō esset cōueniēs diuine bōitati. hoc
p̄. rij. methaphi. ¶ Itē negat ī diuinis psonaz trinitatē.
q̄ imaginatur q̄ si deus esset trinus ⁊ vnus. esset quodā
cōpositū ⁊ vnū vnitate congregationis. hoc patet. rij. me-
thaphi. ¶ Itē negauit q̄ omnia q̄ hic aguntur in diuinā
puidētiā reducantur. hoc patet. rij. methaphi. ¶ Itē po-
nit vnū intellectum numero oībus hoībus. hoc patet in.
liij. de anima. ex hoc inferri posset q̄ anima iude dampnati
eēt anima petri saluati qd̄ est hereticum. ¶ Itē asserit q̄
ex aīa itellectiua ⁊ corpore nō cōstituitur terciū nisi sic ex
motore celi ⁊ celo qd̄ mouetur.

Errores auicene ⁊ hereses.

Hic negauit motū ⁊ tēpus incepisse. sequens aristoti-
lē. hoc patet. xj. methaphi. ¶ Itē ponit q̄ in omni factiōe
noua presuponitur materia negando creationē vt aristo-
tiles. ¶ Itē asserit q̄ ab inuariabili nullum variabile in
mente potest progredi. imo apellat omnes hereticos di-
cētes deum pcedere creaturam prioritate duratiōis. q̄

sic asserentes vt dicit negat de deo libertatē arbitrij. qz si creaturam non produxit tādū quādū ipse fuit no habebat plenam libertatem sue actionis. qz expebat tempora et horas vt ageret. ¶ Itē ponit qz celum est quodā animā obediēs deo. et qz motus celi quē ponit eternū ab ei⁹ anima causatur. ¶ Itē dicit qz nō solum producta a primo processisse ab eterno. s; voluit etiā qz a primo nō processerit in mente. nisi vnū numero vt intelligentia prima. vt patet. ir. methaphi. ¶ Itē asserit aīas celestes producti ab intelligencijs. siue ab angelis. et vna intelligēcia produci ab alia. ¶ Itē asserit corpa celestia eē producta ab animabus corporum celestium. sic qz ponit qz intelligentie sunt creatores corporum celestium. et anime creatores ipsorum corporum celestium. et superiorem intelligēciam fore dicunt creatorem inferioris. ¶ Item ponit animas nostras esse productas ab vltima intelligentia a q̄ etiam sūm eum dependet gubernatio animarū nostrarum. et nostra beatitudo. hec omnia patent. ir. methaphi. ¶ Itē ponit qz ex anima celi. et celum fiat sic ex anima et corpore nostro. ¶ Item ponit omnes formas esse a datore formarū. s. ab itelligētia infima. hec patet. ir. methaphi. ¶ Itē asserit qz anima per imaginē operatur i corpore alieno sicut in proprio. ex quo ponit facinationem esse veram. hoc patet. libro suo. vj. de naturalibus. ¶ Itē asserit qz intelligencijs nichil mali potuit esse. qd est contra illud. Job. iij. qz deus in angelis reperit prauitatem. ¶ Item ponit qz sanctitas. bonitas. et alie dei perfectiones nō dicūt in deo aliquid positue sed tantū per remotionem. quod est contra fidem. que habet qz tales perfectiones verius et perfectius sunt in deo q̄ in creaturis. ¶ Item qz deus nō cognoscit singularia in ppria forma. hoc patet ex. viij. methaphi. siue. ¶ Item ponit tot intelligēcias esse seu angelos quot orbes. et in hoc concordat cum aristotile. ¶ Iste error

apparet. ex. ix. methaphie. ¶ Itē q̄ prophēcia est natura
lis. q̄ ab vltima intelligētia . vt dicit deriuatur in anima
bus hominū prophēcia. ¶ Item ponit q̄ orationes. ele
mosyne. letanie ⁊ similia cōprehenduntur sub ordine na
ture. quod est falsū quia cū ordinent nos ad beatitudines
supernaturalē inducuntur gratie supernaturalis.

¶ Errores ⁊ hereses algazelis phi.

¶ Errores ⁊ hereses algazelis iste posuit. mortū. tēpus. ⁊
mundū ab eterno ⁊ nuncq̄ incepisse. ¶ Itē q̄ corpora ce
lestia habent animā. ⁊ q̄ nō habuerunt p̄ncipiū siue esse.
sed fuerint ab eterno. ¶ Itē a primo principio nō potest
progredi imēdiatē multitudo. sed tantū progreditur vnū
ab eo imēdiatē . s. prima intelligētia seu primus angelus.
¶ Itē q̄ a p̄mo angelo processit. ij. angelus. ⁊ primū ce
lū. a. ij. tertius angelus ⁊ secundū celū. ⁊ sic deinceps do
nec perueniat ad vltimū angelum ⁊ vltimū celū. ¶ Itē
q̄ tātū sunt decē intelligētie siue angeli. ⁊ q̄ vltima intel
ligētia siue angelus p̄est oībus inferiorib⁹ rebus. ¶ Itē
q̄ deus nichil agit nisi dispositione p̄ua materie. nec age
re potest negās totaliter creationē. ¶ Itē q̄ deus nō per
mittat mala fieri vt eliciat bona. s; q̄ mala in mūdo pro
ueniāt ex necessitate materie. ¶ Itē q̄ deus ignorat p̄icu
laria in propria forma. sed scit ea q̄si vniuersaliter. ¶ Itē
q̄ aīa hominis p̄cedit a datore formarū sicut ⁊ alie forme.
qui dator est vltima intelligētia. siue angel⁹. ¶ Itē q̄ to
ta n̄ra p̄fectio ⁊ sciēcia puenit ab vltima intelligētia p̄e
dicta siue determinata. ¶ Itē dicit q̄ beatitudo n̄ra cōsis
tit in cognitione p̄dicte vltime intelligētie. q̄ cognitionē
asserit eē naturalē ⁊ haberi naturaliter. ¶ Item q̄ pena
anime n̄re separe ē sepatio a p̄ma intelligētia. ¶ Itē q̄ aīa
separata non patit̄ penā sens⁹. s; penā dāpnī q̄ ē sepatio ab
vltia intelligētia. ¶ Itē q̄ aīa cōiuncta corp̄i nō dolet neq; 3

sentit dolorē. nisi q̄ sepať ab vltia itelligētia ppter occu-
pationē quā gerit circa corp⁹. ¶ Itē q̄ pphetia ī nobis
ē cognitio q̄ naturaliter ē ī nobis. ¶ Itē q̄ aia nra p ima-
ginationē potest opari ī corpe aliēo. ¶ Itē q̄ īpressio aie
trāsīt in corp⁹ aliud. ita q̄ potest ipm destruere ⁊ interfis-
cere p imaginationē suā atqz facinationes.

¶ Errores ⁊ hereses aliorū.

¶ Errores ⁊ hereses aliorū. q̄ ponit ex cōditiōe corporū ce-
lestiū futura pēdere. in tm̄ vt dicit. q̄ si q̄s totā cōditiōē
celestis armōie haberet plene cognosceret tā pterita q̄ fu-
tura. ¶ Itē ponit q̄ oīa eueniūt de necessitate asserēs ho-
mines ignorātes q̄ spār. desiderāt. ⁊ timēt futura. ¶ Itē
asserit q̄ pces fuisse deo sunt adsequēdū bonū ⁊ fugiēdū ⁊
hoc naturalit. nō q̄ ppter tales pces de⁹ nobis bona tribu-
at. s; ab ip̄is vbiis. ⁊ ab ip̄o desiderio. dū pcamina deī dī-
rinať qdā radij q̄ naturaliter nobis efficiūt qd̄ optam⁹. ⁊
ista p̄tuit eē opinio auicēne. q̄ orōnes ⁊ letanias posuit
sub ordie nature. ¶ Itē q̄ motus volūtatis. subest corpi
bus celestibus. ¶ Itē q̄ attributa diuina deo competunt
abusiue. asserēs icōueniēter dici deū creatorē. dñm dñoz
sic q̄ pfectiōes ī diuinis nichil dicūt pōeres; tm̄ p remotio-
nē. ¶ Itē q̄ caracteres habēt actionē nālē circa ea ad q̄
ordināt. ¶ Itē ponit q̄ sacrificiū oblata dō seu sp̄itib⁹
nichil p̄sūt vt p ea aliqd̄ cōsequimur. s; naturaliter habēt
officiū ppter q̄ fiūt. ¶ Itē negat q̄ deus p pces ⁊ sacri-
fia placetur. ¶ Itē ponit q̄ corpora celestia ⁊ disposiōes
eorū ī q̄bus incipimus opari dirigūt operatiōes nras ī
pncipio vsqz ad finē. p tm̄ ⁊ p totū. ista q̄ ita cōstellatio so-
lū ī qua ⁊ sub qua incipitur quācūqz sit op⁹ volūtariū
dñatur a pncipio vsqz ad finem. ¶ Item asserit aliqua
sacrificia naturaliter talē habere potestātē q̄ si scdm̄ illa
aliquod ce: p⁹ icipiatur tale sacrificiū dñatur dictio op̄i

a principio vsqz ad finē. ¶ Item ponit qz cōiuratiōes ⁊
obsecratiōes naturaliter possunt dñari affectibus nris.
quodqz si s̄m eū aliqđ opus etiā volutariū inchoetur.
dirigetur hoc opus s̄m characteres a principio vsqz in finē.

Errores ⁊ hereses rabi moysi de e

¶ Iste q̄uis posuerit mūdū incepisse in libro (gypto.
de expositiōe legis reprobādo ibi aristotilē negauit tñ in
diuinis esse trinitatē ⁊ quācūqz multitudinē. revel rōne.
⁊ vituperās deridet xpianos. q̄ credūt in diuinis psonaz
trinitatē. ¶ Ite asserit a tributa in diuinis vt sapiētia bo
nitatē. ⁊ similia nō esse in deo vere ⁊ realiter. sed tantum
equiuoce ⁊ vocaliter allegans p̄ se illud pphē dicentis.
cui me similē fecistis. dicit nāqz qz cū dicit deus sapiens.
bonus ⁊ similia intelligitur p causalitatē. qz scz deus est
bonus qz causat bonitatē. ⁊ potēs: qz causat potentia. et
sic de alijs. ¶ Ite asserit v̄bū in diuinis. ⁊ sp̄m dei dici so
lū essentia. ⁊ nō psonaliter. vnde exponēs illud. ps. Ver
bo dñi celi firmati sunt ⁊c. dicit ibi verbū sp̄m sumi pro
diuinavolūtate. vel eius essentia qua celi facti sunt. cū ta
mē ista sumātur psonaliter. ⁊ in hoc cōcordat cū illis he
reticis qui vocātur alogi. i. heretici sine verbo. ab. a. qz est
sine. et logos qđ est sermo vel verbū. hi deum esse verbū
negāt. respuētes euāgeliū iōānis. ⁊ nō credūt verbū sumi
psonalr i diuinis. ¶ Ite ponit corpora celestia eē anima
ta ⁊ animalia rationabilia adducēs per se illud. ps. Celi
enarrāt gl̄iaz dei. ⁊ illud iob. xxxviii. cū me laudarēt astra
matutina ⁊c. ¶ Ite asserit qz licet mūdus incepit: nunqz
tamē finietur nec inouabitur. ¶ Ite asserit qz homo suf
ficiēter potest se disponere ad grām pphēcie. et qz deus
non elegit in pphetando quēlibet hominem singulariter
sed illū qui se disponit ad talia per sua naturalia. vnde vi
sus est velle diuinā gratiā dependere ex opibus nostris.

¶ Ite dicit aliqua deo esse possibilia. ⁊ aliqua impossibilia inter que impossibilia accidēs esse vī posse sine subiecto eē. Et illos q̄ dicūt hoc deus posse apellāt ignorātes viā disciplinarū sciēciarū. **¶** Ite errauit quia asserit deū nō habere puidēciā aliquorū quātū ad speciē: ⁊ q̄ntū ad singularia. vnde casus foliorū de arboribus: ⁊ alia q̄ contingūt circa pticularia talia noluit sub esse diuine puidēcie. sed extimauit oīa talia cōtingere per accidēs. **¶** Ite ponit q̄ licet volūtas a deo imutari possit nunq̄s tamē de facto immutatur qd̄ est erroneū. q̄ tūc esset frustra admonitio pphetarū. **¶** Ite asserit hominē per se ipsum absq̄ dei auxilio pctm̄ posse vitare. ⁊ oēs mōitiōes pphetarū pfecte adimplerē. **¶** Ite ponit simpliciter fornicationē nullo modo eē peccatū de iure naturali. sed solū dicit esse pctm̄ ex prohibitionē legis. Vñ ante legē datā dicit fuisse licitū fornicari. ppter q̄ dicit iudam non peccasse cū thamar. q̄ fuit ante tēpus legis.

¶ Errores ⁊ hereses canicorū.

¶ Iij dicūtur canici ab imūdicia ⁊ ipudicia. Itā sicut canes coheūt in manifesto. sic isti dicūt fore licitū ⁊ honestum in patulo. in vicis ⁊ plateis cū vxoribus cohire. ⁊ de facto faciūt. vnde a canibus quorū morē imitantur vocabulū traxerūt.

¶ Errores quos christus persona liter condēpnauit.

Quinta questio est q̄ sunt hereses ⁊ errores per christū personaliter condēpnati. Dicendū q̄ sunt tres in genere. s. phariseorum. saduceorū: ⁊ herodianorū. Isti posuerunt q̄ traditiones hominum ⁊ ordinaciones erant decretis legis diuine ⁊ mādatis pponēde ⁊ pre alijs

obseruāde. ¶ **I**te q̄ melius ⁊ sanctius est tēporalia sacer
dotib⁹ offerre. quā patrē ⁊ matrē egētes ⁊ necessitatē pa
ciētes sustentare. ¶ **I**te q̄ lociōes ⁊ mūdiciē manuū exte
rius iducūt lociōnē a peccatis. et de interiore mūdiciā nō
curant. hos errores cōdēpnauit x̄ps mathei. xv. ¶ **I**te q̄
licitū erat vxorē dīmīttre etiā non fornicatiōis ratione ⁊
libellum repudiij ei dare. ¶ **I**te q̄ exterior immūdiciā cor
pis inducit necessario immūdiciā mentis. ¶ **I**te q̄ licitū
erat vxorē alterius sic dīmīssam in vxorē suā accipere vi
uēte viro. ¶ **I**te q̄ licitū ē sicut amicos diligere. sic ⁊ ini
micos odire. Hos errores cōdēpnauit x̄ps. mathe. l.

¶ Errores saduceorum.

¶ **S**aducei resurrectionem mortuorū eē futurā negabāt.
¶ **I**te aīas esse ⁊ spūs nō concedebāt. s; sola eē corāplia
affirmabāt. ¶ **Errores herodianorū.**

¶ **H**erodianī posuerūt. licitū eē vxorē alterius etiā vi
uēte viro sibi accipere in vxorē. ⁊ herodes ita fecit q̄ vxor
rem fratris sui viuētis sibi in matrimōniū copulauit ⁊ qz
ioānes baptista hunc errorem arguēdo herodē cōdēpnā
uit. ipsū herodes de capitauit. ¶ **I**te posuerūt x̄pm nō eē
verum deū. nec beate marie filiū. sed esse realiter iohānē
baptistā ab ipso herode de capitatū. q̄ postmodū vt asse
rūt resurrexit. vt habetur. xiiij. marci horū triū hereticorū.
s. phariseorū. saduceorū. ⁊ herodianorū. Hos errores x̄ps
condēpnauit. marci. viij. cum dixit. caute afermēto pha
riseorum. saduceorum. ⁊ herodianorū.

¶ Errores condēpnati per christi.

(vicarium.
¶ **S**exta questio ē de heresibus ⁊ errorib⁹ per
christi vicariū cōdēpnatis. de quibus agi
tur i decretis. Dicēdo q̄ hereses ⁊ errores

quam plures condemnati ponuntur expresse. xliiij. q.
liij. secte ubi dicitur sic. Secte vero hereticorum que sunt et unde noia
acceperunt. ysidorus. viiij. libro etymologiarum. c. v. determi
nat dicens. Quidam autem heretici que de ecclesia recesserunt. ex
noie suorum auctorum nuncupantur. quidam vero ex causis quas
elegerunt. ¶ Simoniaci a simone magice discipline peri
to dicti sunt cui beatus petrus apostolus maledixit pro eo quod spiritus
sancti gratiam pecunia voluit emere. Illi dicunt creaturam non
a deo esse sed a virtute quadam superna creatam. ¶ Item menandriani
a menandro magistro discipulo simonis nuncupati. qui
mundum non a deo sed ab angelis factum asserunt. ¶ Item basilidiani.
a basilide appellati qui inter reliquas blasphemias
passus iesus negant. ¶ Item nicholayte dicti a nicholao dia
cono ecclesie iherosolymorum qui cum stephano et ceteris con
stitutus est a petro. qui propter pulcritudinem reliques uxorem
dixit ut que vellet ea vteretur versa est in stuprum talis consue
tudo. ut inuicem coniugia concarerentur. quod iohannes in apoca.
improbat dicens hec hereses que odisti facta nicholaytarum
¶ Item genostici propter excellenciam sciencie se ita appellare
voluerunt. animam nostram dei esse dicunt. bonum et malum deum suis
dogmatibus fingunt. ¶ Item carpocraciani a carpocrate
quodam vocantur. qui dixerunt christum fuisse hominem tantum et de utroque
seru pro genitum. ¶ Item chericiiani a cherinto quodam nuncu
pantur. Illi inter cetera circumsionem obsequantur. mille annos
post reuelacionem in voluptate carnis futuros predicant. unde
grece ciliaste. latine niliasti sunt appellati. ¶ Item nazarei
dicti qui dum christum qui a vico nazareus est dictus filium dei confi
tetur. omnia tamen veteris legis custodiunt. ¶ Item ophi
tei a colubro nominati sunt. coluber enim grece ophi dicitur.
colunt enim serpenterem dicentes ipsum in paradiso induxisse co
gnitionem virtutum. ¶ Item valentiniani a quodam valen
tino platónico sectatore dicti qui conuas. id est. scelera quadam
in origine dei creatoris induxit. christum quoque de virgine ma

chil corpis assūpisse. s3 per eaz quasi per fistulā transisse
asseruit. ¶ Itē apelliste quorū quasi actor apellesus pñ-
ceps fuit q̄ creatorē angelū nescio quē gloriosuz supioris
dei faciēs deū legis isral illū igneū affirmās. q̄ dixit xpm
nō deū in veritate sed hoīem in fantasia appuisse. ¶ Itē
archōiati a pñcipib⁹ apellātur. qz vniuersitate q̄ de⁹ cō-
didit opus eē angelorū defendūt. ¶ Itē adamiani voca-
ti. quasi adeimitētur nuditatē. vñ ⁊ nudi orāt. ⁊ nudi inter
se mares ⁊ femine cōueniunt. ¶ Item cayani pñde sunt
apellati qm̄ caym adorāt. ¶ Itē sethiani nomē acceperūt
a filio ade q̄ vocatus est seth dicētes eūdē eē xpm. ¶ Itē
melchisedeciani vocati p eo quia melchisedech sacerdo-
tē dei nō hoīez eē sed virtutē dei eē arbitrantur. ¶ Itē an-
gelici vocati. qz angelos colūt. ¶ Itē aplīci vocātur. qz
hoc sibi nomē ideo sumpserūt. qz nichil possidētes ppi-
um. nequaqz recipiūt eos qui aliquid in hoc mundo ha-
bent vlt habere volūt. ¶ Itē cerdoniani a cerdone quodā
noīati sūt qui duo cōtraria pñcipia asserūt. ¶ Itē artate-
rite ab oblatione vocati. panē enī ⁊ caseū offerūt dicētes
a pñis oblationē hoībus a fructibus terre ⁊ ouīuz fuisse
celebratā. ¶ Itē seueriani a seuerō exorti nō bibūt vinū
vetus testamētū ⁊ resurrectionē nō recipiūt. ¶ Itē aqrij
vocati eo q̄ aquā solū offerūt in calice sacramēti. ¶ Itē
tacioni a taciono vocati q̄ ⁊ eucratici dicti. qz carnes ab
hoīantur. ¶ Itē alogij vocātur. tanqz sine lege. logos enī
grece verbū dī deū enī vbū nō credūt. respuētes iohānis
euāgeliū. ¶ Itē cathafrigiani. nomē a puīcia frigia tra-
hunt. quia ibi extiterūt auctores eorū. Adōtanus pñsta.
Adarimilla fuerunt. hīj aduētū spūs scī nō in apostolis
sed in se traditū asserunt. ¶ Itē sartorei ppter mundiciā
ita noīauerūt se glīantes enī de suis meritis negāt penitē-
tibus veniant pctōrū. viduas si nupserunt tanquā adulte-
ras dampnant. mundiores se cunctis pōdicant. q̄ si cognos-

cerent nomē suū vellēt mūdānos se pōtius q̄ mūdōs
vocārēt. ¶ **Frē pauliāi.** a paulo samositano q̄ dixit nō sp
fuisse xp̄s sed a maria sūp̄sisse inīciū. ¶ **Frē hermogenia**
ni ab hermogene quodā vocatī: q̄ materiā nō naturā in
troducēs: deo nō nate eā ppauit matrāqz elemētōz ideā
asseruit. quos apl̄s ip̄robat elemēt̄s fūiētes. ¶ **Frē mani**
chei a quodā psa extiterūt. q̄ vocat⁹ est manes. hic duas
naturas ⁊ duas substācias introduxit. i. bonam ⁊ malā. et
aīas ex deo q̄si ex aliquo fonte manare asseruit. testamē
tū vet⁹ respuūt. nouū ex pte recipiūt. ¶ **Frē antropomor**
phite dicti p eo q̄ simplicitate rustica deū humana mē
bra hēre q̄ in diuinis libris scripta sūt arbitrent. ātropos
grece. latīe hō iterp̄t. ignorātes vocē dñi q̄ ait. spūs ē de⁹
incorporeus ē ⁊ mēbris nō distīguīt. nec corporis molle
censet. ¶ **Frē eraclite.** ab eraclito actore. monachos tm̄
recipiūt cōiugia respuūt. regna celozū paruulos hēre nō
credūt. ¶ **Frē nouatianī.** a nouato vrbis rome p̄bytero
exortī. qui aduersus corneliū cathedrā sacerdotalē cona
tus iuadere heresim instituit voluit apostatas suscipe. et
rebaptizās baptizatos. ¶ **Frē mōtani** heretici dicti q̄ tpe
psecutiōis in montib⁹ latuerūt. q̄ occasiōe a catholice ec
clīe corpore se diuiserūt. ¶ **Frē ebionite.** ab ebione dicti si
ue a paup̄tate. xp̄m enī per p̄uēctū solum virū iustū pu
tant effectū. vñ cōpetēter ebionite pro paup̄tate intelligē
cie appellati sunt. hī enī iudei sunt ⁊ ita tenēt euāgeliū ut
legē ⁊ intellectū līalē suār. aduersus quos. ad Gala. iiii.
ap̄lus scribēs inuehit. ¶ **Frē fotiniani.** a fotiniano gallo
grece esmirne ep̄o nūcupati. q̄ ebionitaz heresiz suscitās
asseruit xp̄m ex maria p ioseph nupciali cohītu cōceptū.
¶ **Frē aeriani.** ab aerio quodā nūcupati sunt. hī offerre
sacrificiū p defunct⁹ sp̄rnat. ¶ **Frē aetiani.** abaetio sunt
vocatī. idēqz euomiani ab enomio quodā dialetico aeci
discipulo. ex noīe cuius magis inotuerūt. dissimilē p̄ri as
b

serentes filiū ⁊ spiritū sc̄m dicūt. ⁊ nullū īputari peccatū
ī fide manentiū. ¶ Itē origeniani. ab origine actore ex
orti sunt dicētes q̄ non posset filius videre patrē. nec spi
ritus filiū. animas quoq; ī principio mundi peccasse di
cunt. ⁊ pro diuersitate pctōrū de celis vsq; ad terras di
uersa corpora q̄si vīcula meruisse. ea q; causa factū esse
mundū. ¶ Itē noeticiani. a quodā noeto vocati. qui dis
cebāt eundē xpm̄ esse patrē ⁊ spiritū sanctū. ipsamq; tris
nitatē ī officiorū nominib; non personis accipiūt. vnde
et patri passiani vocati. patrē passum dicunt. ¶ Itē sa
belliani. ab eodē noeto pululasse dicunt. cuius discipulū
peribent fuisse sabellū ex nomine. cuius nomine īnotue
runt. vnde ⁊ sabelliani vocati sunt. hī vnam personā pa
tris ⁊ filij ⁊ spiritus sancti astruūt. ¶ Itē arriani. ab
arrio alexandrino presbytero exorti sunt. qui coeternū pa
tri filium ⁊ spiritū sanctū non agnoscētes. diuersas ītri
nitate substantias asserūt cōtra illud q̄ ait dñs. ego ⁊ pater
vnū sumus. ¶ Itē macedoniani. a macedonio episcopo
dicti sunt. negantes deum esse spiritū sanctum. ¶ Itē
apolinariste. ab apolinare vocati sunt: dicentes christū
corpus tantūmodo sine anima assumpsisse. ¶ Itē anti
dico marite appellati sunt eo q̄ marie virginitati contra
dicūt. asserentes eam post xpm̄ natū viro suo fuisse com
mixtā. ¶ Itē megangi nominati. tale nomē iō acceperunt.
quia angios grece vas esse dicūt. asserūt sic esse patrē ⁊ fi
lium tanq; vas minus intra vas maius. ¶ Itē patricia
ni a quodā patricio vocati sunt. qui substantiā humane
carnis a diabolo cōditā dicunt. ¶ Itē colliciani a quodā
collicio nominati q̄ dicūt deū nō facere mala. cōtra illud
Isaie. xlv. Ego dñs creans malū. ¶ Itē floziani qui e
cōtrario dicūt deū causasse mala cōtra h̄ q̄ scribit. gñ. j.
Vidit deus cūcta q̄ fecerat ⁊ erāt valde bona. ¶ Itē do
natiste. a donato quodā aphro nūcupati sunt. q̄ aphro d

india veniens totā penitus affricā sua psuassione dece-
pit.asserens minorē patre filium.et minorē filio spiritus
sanctū.rebaptizās catholicos. ¶ Item bonosiani. a bo-
nosio quodā episcopo dicti sunt. qui xpm filium dei ado-
ptiuū non propriū asserunt. ¶ Itē circūceliones dicti eo
q̄ agrestes sunt quos stotopicos vocant supradicte here-
sis habentes doctrinā. hī amore martyrij se ipsos peri-
muūt.ac violenter de hac vita recedentes martyres no-
minentur. ¶ Item priscillianiste. a prisciliano qui in hys-
pania ex errore garosticorū ⁊ manicheorū permixtū do-
gma composuit. ¶ Itē luciferiani. a lucifero smyrne epi-
scopo orti. qui episcopos catholicos q̄ instātī persecutio-
ne perfidie arrianorū consenciētes erant. Et postea cum
correcti redirent in catholicā fidem elegerūt dāpnantes
q̄d pus crediderūt siue q̄d credidisse dissimlauerūt. quos
ecclesia catholica materno recepit sinu tāquā petrū post
fletū negationis. hanc illi matris charitatē superbe acci-
pientes per eos recipere nolentes ab ecclesie cōmunionē
recesserūt. et cum ipso lucifero actore suo qui mane orie-
batur cadere meruerunt. ¶ Itē iouinianiste. a iouiniano
quodam monacho dicti sunt asserentes nullam nuptas-
rum ⁊ virginū esse distantīā. nullūqz inter abstinentes ⁊
simpliciter epulantes esse discrimen. ¶ Item eluidiani.
ab eluidio nominati. qui dicunt post natū xpm mariā a
lios filios de viro ioseph peperisse. ¶ Item paterniani.
a paterno quodam exorti. qui inferiores corporis partes
a diabolo factas opinantur. ¶ Item arabici quidā nū-
cupātur. ex eo q̄ in arabia orti sunt. dicentes animā cum
corpore mori. atqz in nouissimo vtrūqz resurgere. ¶ Itē
tertulianiste dicti a tertuliano presbytero affricane ciuita-
tis prouincie cartaginēsis. animā imortalē esse sed corpo-
ream predicātes. ⁊ animas hominū pctōz post mortē in
b ij

demonēs verti putātes. ¶ Itē tessere decate dicti. q̄. xliij. luna pasca cū iudeis obſuare cōtendūt. nā tessera. q̄ttuor deca. decē significat. ¶ Itē noctages a somno nūcupati eo q̄ vigiliās noctis respuāt. supsticionē esse dicētes eū temerariū qui noctē ad requiē tribuit. ¶ Item pelagianī a pelagio monacho exorti. qui liberū arbitriū diuine grē antepōnūt. dicētes sufficere volūtātē ad implēda diuina iussa. ¶ Itē nestorianī. a nestorio cōstātinopolitano epō nūcupati. qui beatā virginē mariā non dei sed hominis tantūmodo asseruit genitricē. ut aliā personā carnis. aliā faceret deitatis. nec vnū xpm in verbo dei ⁊ carne credidit: sed separatū atq; seiūctū alterū filiū dei. alterūz hoīs p̄dicauit. ¶ Item euticianī dicti ab eutice constātinopolitano abbate. q̄ xpm post humanā assumptionē negauit existere in duab⁹ naturis: sed solum naturā in eo esse diuinā. ¶ Item acephalite dicti idest sine capite. nullus enim eorū reperit actor a quo exorti sunt. hī triūz calcedonensīū capitulorū impugnatores. in xpo dunrū subſtātiarū proprietatē negant. ⁊ vnā in eius p̄sona p̄dicant naturā. ¶ Itē theodosianī ⁊ gayonite appellati. a theodosio ⁊ gayono. qui tēporibus iustiniani p̄ncipis in alexandriā populi peruersi electione. vna die sunt ordinati episcopi. hī errores euticis ⁊ dyoscori sequētes calcedonense conciliū respuūt. ex duabus in xpo vnā naturā asserunt. q̄ theodosianī corruptā. gayonite incorruptā contēdunt. ¶ Itē gnoite ⁊ tritonite a theodosianis exorti sunt ex quib⁹ gnoite ab ignorācia dicti. quia ad peruersitates aqua exorti sunt id adiciūt q̄ christi deitas ignoret que sunt scripta de die. et hora nouissima. nec recordantes xpi personā nesciam loqui in esay a dies iudicij in corde meo. Tritonite vero vocati sunt. quia tres asserunt deos esse. contra illud q̄ scriptū est. Audi israel. dñs deus tu⁹ vnus est. ¶ Sūt et alię hereses sine auctore ⁊ sine nomis

nibus. et quib⁹ alij eternū putāt esse deum. Allie xpī diuinitatē passibilē dicūt. Allie natiuitati de patre in tpe initii tēporis dant. Allie liberationē hominū apud inferos factā xpī descēsiōnē non credunt. neqz cōcedūt. Allie animā imaginē dei negāt. Allie animas cōverti in demones et in quecūqz animalia existimāt. Allie de mūdi statu dissentiunt. Allie innumerabiles mūdōs opinant. Allie coeter nam animā deo faciūt. Allie nudis pedibus ambulant et cum hoībus non manducat. ¶ Hec sunt hereses aduersus catholicā fidē exorte. ab apostolis et sanctis patribus vel concilijs dāpnate. q̄ dū in se multis errorib⁹ diuise in uicem sibi dissentiūt. cōmuni tamē nomine aduersus ecclesiam dei conspirant. de cōse. dis. ij. c. ego berēgarius.

Nō abiurationē berēgarij errorū.

¶ Hec est abiuratio berēgarij ecclesie sancti mauricij andeganeñ diachonī qui sic dicit. Ego berēgarius indign⁹ ecclie sancti mauricij andeganeñ diachon⁹. Cognoscēs verā catholicā et apostolicā fidem. Anathematizo omnē heresim p̄cipue eam de qua actenus infamat⁹ sum. que astruere conatur panē et vinū q̄ in alteri ponūtur post cōsecrationē solūmodo sacramentū. et non verū corpus et sanguinē dñi nostri iesu xpī esse. nō posse sensualiter nisi in solo sacramēto manib⁹ sacerdotū tractari vel frāgi. ac fidelīū dentib⁹ atteri. Cōsentio autē sancte romane ecclie et apostolice sedī. et ore et corde p̄fiteor de sacramētis dñi ce mense eādē fidē me tenere. q̄z dñs et venerabil⁹ papa nī colaus. et hec sancta sinodus auctoritate euāgelica et apostolica tenenda tradidit mihiqz firmauit scz panē et vinū qui in altari ponūtur. post cōsecrationē nō solū sacramētum. sed etiā verū corpus et sanguinē dñi nostri iesu xpī esse et substācialiter. i. essentialiter nō solū sacramētū sed in veritate manib⁹ sacerdotū tractari. frangi. et fidelīū dē

b iij

tib⁹ atteri. Et iuro p^r sc^tam h^o usq^{on} trinitatē et p^r h^o sacro
 sancta euāgelia xpi. eos qui cōtra hāc fidē venerint cum
 dogmatib⁹ et sectatiōib⁹ suis eterno anathemate dignos
 esse pronūcio. q^{uod} si ego ipse aliquā cōtra hoc aliqd^o sentire
 aut predicare p^rsumpsero canonū seueritati subiaceā. hoc
 autē plecto sponte subscripsi hāc cōfessionē sacre fidei de
 corpore et sanguine dñi nr̄i iesu xpi rome corā centū ter-
 decim episcopis factā. q̄ misit papa nichola⁹ per v^{er}bes
 ytalie. germanie. et galie. et ad quecūq^{ue} loca fama prauis-
 tatis ei⁹ puenire añ potuit. vt ecclⁱe q̄ prius doluerāt de a-
 uerso atq^{ue} adūso. postea gaudeāt de reūso atq^{ue} cōuerso.

Nota errores p^r ecclⁱaz dāpnatos.

Septima questio est heresum et error^{um} per ec-
 clesiā dāpnatorū. de quib⁹ agitur in decre-
 talib⁹. Et quibus q^{uod}dam apparēt condēp-
 nati ex maiori decretaliū volumine. quidam
 ex decretaliū sexto. quidam ex demētinis.

In volumine maiori cōdēpnant^r iste hereses et errores
 in p^rmis in titulo de trini. et fi. ca. c. firmiter. et c. dāpnam⁹
 p^rfetur sancta mater ecclⁱa plures articulos fore catho-
 licos et fide tenēdos. vt puta q^{uod} vnus est solus deus imē-
 sus et incōmutabilis. et alios plures quorū contrarij oīs
 sunt hereticalis et erronei. ut pote q^{uod} non sit vnus solus de-
 us. q^{uod} non sit imēsus. q^{uod} nō sit incōmutabilis. et sic de alijs
 articulis cōtrarijs illis articulis in dictis capitulis appro-
 batis ut fide tenēdis. In spūali aut. in. c. dāpnamus p^re-
 allegato. s. si q^{uod}s. Cōdēpnatur iste articulus ut hereticus
 quē abbas ioachⁱ assererat. s. q^{uod} pater et fili⁹ et spūs sc^rūs
 sunt vnū. et nō vnitatē eēntie et natura: sed collectiua vni-
 tate. sicut cū dicim⁹ q^{uod} multi hoīes sunt vn⁹ p^rp^rius. Cō-
 dēpnatur etiā. e. c. s. reprobam⁹ doctrinā ipij almericij. ut
 hereticā et insanā. q̄ ait illa fuerit. c. nou expressit. Vincen

cuius tamen in speculo hystoricali. li. iij. c. vij. ponit ipsum almericū in suis prauis doctibus tenuisse hereses et errores infra scriptos. ¶ Prima eius heresis fuit q̄ quilibet tenetur credere se esse mēbrū xp̄i. et hoc esse vnū de articulis fidei. sine quo nō potest q̄s saluari. ¶ Itē sc̄da heresis fuit. q̄ patris potēcia durauit quādiu vīguit lex moysayca. i. vsqz ad xp̄m. et tūc habuerūt finē omnia veteris testamenti sacramēta. et vīguit lex xp̄i noua vsqz ad tempus almerici. et ex tunc habuerūt finē atqz fuerunt euacuata baptismata. penitētia. et oīa alia noue legis sacramenta. sine quib⁹ tamē fm veritatē non est salus. ¶ Itē iij. heresis fuit. q̄ a tpe ipsius almerici euacuatis omnib⁹ noue legis sacramētis incepit vigere spūs sancti gratia. q̄s quilibet interius inspirabat. et qua saluari poterat sine quocūqz alio exteriori actu. ¶ Itē. iiij. heresis fuit. q̄ sicerat a spiritu sc̄o illo tēpore charitas ampliata ut illo q̄ alias de natura sua erat pctm̄ ut stupra et adulteriū et similia diceret nō esse peccatū. dūmodo illud facerēt carnaliter comiscētes ex charitate. ¶ Itē. v. heresis fuit. q̄ mulieres cum ponētib⁹ tales errores cōmiscentes non peccabant dūmodo ex charitate agerent. ¶ Item. vij. heresis fuit. q̄ predicto tēpore deus agebat ut bon⁹. sed nouit in istis. quia p̄dicta stupra et adulteria et similia ex charitate facta nullatenus puniebat. ¶ Item in eodē volumine maiori extra de hereticis. c. cū. xp̄s cōdēpnatur ista heresis atqz error scz q̄ xp̄s nō est aliquid fm q̄ homo.

¶ Errores dāpnati in libro sexto decretalium.

¶ Iste sunt hereses siue errores de quibus agitur. libro sexto decretalium. in primis de sūma trinitate: et fide catholica. capitulo. fideli. profitemur ecclesia sancta magis plures articulos fore catholicos: et fide tenendos.

b iij

vt puta. q̄ spūs sanctus eternaliter ex patre ⁊ filio procedit. ⁊ alios in effectu plures. quorum cōtrarij omnes sunt hereticales ⁊ erronei. vt pote. q̄ spiritus sanct⁹ a patre ⁊ filio nō procedit. ⁊ sic de alijs articulis contrarijs illis in dictis. c. aprobatis fide tenēdis. In speciali. e. c. fideli. §. nos huiusmodi erroribus. condēpnant infra scripte hereses ⁊ errores. ¶ Prima heresis est q̄ spūs sanctus eternaliter a patre ⁊ filio nō pcedit. ¶ Itē. ij. hereses est. q̄ spūs sanctus a patre ⁊ filio nō tanquā ab vno principio sed a duobus principijs procedit.

¶ Isti sūt errores positi in clemēti.

¶ Hereses condēpnati. in. ti. de. tri. ⁊ si. ca. c. fideli. pfitetur ecclesia sc̄ta mater quam plures articulos fore catholicos ⁊ fide tenēdos. vt puta q̄ vnigenitus dei filius hūanū corpus passibile assūpsit. ⁊ alios in effectu. quorū cōtrarij oēs sunt hereticales ⁊ erronei. vt pote q̄ dei fili⁹ corpus passibile nō assumpsit. ⁊ sic de alijs articulis cōtrarijs illis articulis. in dictis. c. aprobatis. fide tenēdis. In speciali autē. e. c. fideli. condēpnantur infra scripti hereses ⁊ errores. ¶ Prima heresis est. q̄ dei patris fili⁹ hūanū corpus passibile. ⁊ animā intellectuā seu rōnalem ipsum corpus vere per se ⁊ essentialiter informātē nō assumpsit. ¶ Itē. ij. heresis est. q̄ quando vnus militū lācea xp̄i latius aperuit q̄ adhuc xp̄s viuus ⁊ non mortu⁹ existeret. ¶ Itē. iij. heresis est. q̄ aīa rōnalis seu intellectiua nō est forma corporis hūani vere p se ⁊ essentialiter. ¶ Itē. iiij. heresis est. q̄ baptism⁹ non est tā puulis q̄ adultis perfectū remediū. ¶ Itē. v. heresis ē. q̄ in baptismo tā puulis q̄ adultis nō cōferūt gr̄a ⁊ vtutes. isra āt. extra de vsuris. c. ex graui. §. sane. cōdēpnatur vn⁹ articulus ⁊ sic. vi. ¶ Itē. vi. hēsis ē. q̄ exercere vsuras nō ē pctm̄. ⁊ infra de hereticis. c. ad nrm. cōdēpnant iste sex hereses vl' errores.

¶ Thereses ⁊ errores bigardorū mi-
norū precipue fratris alfonſi de mella. ordinis minorū de
ciuitate zamorensi oriūdos.

¶ Primus error ē. qd hō in vita pñti tm̃ ⁊ talē pfectiōis
gradū potest acq̃rere qd rederetur penitus impeccabilis.
⁊ amplius in gratia p̃ficere nō valebit. Itā vt dicūt di-
cti bigardi qd si quis posset semp p̃ficere posset xp̃o per-
fectior iueniri. **¶** Itē. ij. error ē qd ieiunare nō oportet ho-
minē vel orare. postq̃ gradū p̃fectionis huiusmodi fuerit
affectus. qz tūc sensualitas est ita p̃fecte spūi ⁊ rōni sub-
lecta qd hō pōt libere corpi cōcedere qd qd placet. **¶** Itē.
iij. error ē. qd illi q̃ sunt in predicto gradu p̃fectiōis in spūi
libertatis nō sunt hūane subiecti obediētie. nec ad aliqua
p̃cepta ecclesie obligari. qz vt asserūt. vbi spūs dñi ibi li-
bertas. **¶** Itē. iiij. error est. qd homo potest finalē beatitu-
dinē secundū gradū ⁊ rationē p̃fectiōis in presenti affe-
qui. sicut ea in vita beata optinebit. **¶** Itē. v. error est. qd
q̃libet intellectualis natura ex se ipsa naturaliter ē beata.
⁊ ideo anima non indiget lumine glorie ipsam eleuāte ad
deū videndū. ⁊ eo beate fruendū. **¶** Itē. vj. error est. qd se
in actibus exercere virtutū est hominis imperfecti. ⁊ qd p-
fecta anima licentiat a se virtutes. **¶** Itē. vij. error est. qd
mulieris osculū cū ad hoc non inclinet natura est mortā-
le peccatū. actus autē carnalis cū ad hoc natura inclinet
peccatū nō est. maxime cū temptatur exercēs. **¶** Itē. viij.
error est. qd in eleuatione corporis christi hoīes nō debēt
assurgere. nec eidem reuerentiā exhibere. asserētes qd esset
magna imperfectio eisde si a puritate ⁊ altitudine sue cō-
tēplationis tantū descēderēt. qd circa ministeriū seu sacra-
mentū eucharistie. aut circa passiōē humanitatis christi
aliqua cogitarent. nōnulla etiā alia sub simulata sanctita-
te dicunt. faciunt. ⁊ cōmittunt q̃ oculis diuine maiestatis

offendunt. ⁊ graue in se continent periculum animarum.
¶ Itē. ii. error est qꝫ sic erat a spiritu sc̃to illo tēpore cha-
ritas ampliata: vt illud qđ alias de natura sua erat pct̃m
vt stupra et adulteriū et similia diceret nō esse pct̃m. dum
modo illud facerent carnaliter cōmiscētes ex charitate.
¶ Itē. x. error et heresis fuit qꝫ mulieres. cū ponētibus ta-
les errores cōmiscētes: nō peccabant. dū modo ex chari-
tate agerēt. **¶** Itē. xj. error et heresis ē qꝫ ipse erat fili⁹ dei
naturalis. et qꝫ post multa tempora vētur⁹ erat iudicare.
¶ Hic habuit mltas hereses ⁊ errores diabolicos. cū mltis
sequacibus fratribus de ordine suo. qui in hispania.
puta in vizcaya suos errores et hereses seminauit qui in
villa de durango et locis eidē vicinis. in multis personis
vtriusqꝫ serus perseuerāt. quā obrē multi p̃sertim mulie-
res ignib⁹ tradite sūt et cōbuste tāquā heretice. **¶** Predi-
ct⁹ tñ frater alfon⁹ de mella ordis minorꝫ: postea sarrace-
nus effectus est et simul a deo sarraceni effecti sunt frater
angelus et frater guillemin⁹ eiusdē ordinis ī ciuitate ma-
lachitana. Itaqꝫ seccutus ē in oībus hereses et errores al-
merichī de quo superius dictum est tandem vero post ali-
quot dies p̃dictus frater guillemin⁹ reuersus est ad ciuita-
tē hispalēsem in habitu ordinis sui et cū discurreret p̃ do-
mos ⁊ occlte doceret suas hereses ⁊ errores fuit p̃ egregiū
virū didacū lupide enciso geñalē vicariū reuerendissimū
dñi garssie enriquez hispalēsis archiep̃i carceri mācipa-
t⁹. ⁊ existēs ī carcere suas hereses et errores defendere co-
nat⁹ ē: quē reuerēd⁹ p̃fr̃ iohānes d̃ cale armoz sacre the-
ologie p̃fessor de ordine p̃dicatoꝝ disputās publice sup̃a-
uit: nō tñ sic manifeste cōuictus destitit a sua heretica pra-
uitate et iō p̃pe eccl̃iā maiore in currali hulmoz fuit solē-
pniter degradatus per dominū frat̃ iohānem de moras-
les ordinis p̃dicatoꝝ tūc episcopū pacensem. postea vero
gienensem et fuit traditus curie seculari. et publice viuis

concremat⁹ in platea que dicitur sancti francisci.

Errores iohānis de poliaco clerici.

Qtaua questio est de heresib⁹ ⁊ errorib⁹ p ecclesiā cōdēpnatis. de quibus agit in extra uagantibus dñi iohānis. xxiij. ⁊ dñi bñdicti vñdecimi. **N**ā si ante istos aliq hereses fuerunt in corpore iuris fuerut inserte. **N**ūc aut agem⁹ de heresib⁹ seu errorib⁹ magri iohānis de poliaco. quoz p^omus ē. q^d cōfite⁹tes frīb⁹ hñtib⁹ licētiā genāle audiēdi cōfessiones tenent eadē pctā q^d cōfessi fuerūt illis itez cōfiteri p^opo sacerdoti. **I**te. ij. error ē q^d stāte statuto ois vtriusq³ serus edito in consilio generali. roman⁹ pontifex nō potest facere q^d prochiāni nō teneantur cōfiteri oīa pctā sua semel i āno p^opo sacerdoti. quē dicūt esse prochiāle curatū. ymo de⁹ hoc nō posset facere. q^d vt dicebat iplicat cōtraditionez. **I**te. iij. error ē. q^d pp nō pōt dare licētiā genāle seu ptātē audiēdi cōfessiōes. ymo nec de⁹ quin cōfess⁹ hñti genāle licētiā. teneat itez cōfiteri suo p^opo sacerdoti. quē dicit eē vt pōiri prochiāle curatū. **I**sti tres errores sūt cōdēpnati i extrauagāti dñi. iohā. pape. xxiij. q^d incipit. vas electiōis. **H**orū aut errorū actor fuit ⁊ inuētor qdā magr. in theologia p^osus magistratus. vocatus magr iohānes de poliaco.

Infra scripti errores seu hereses sunt beguinorū frīs celoz quos dāpnabiliter tenent.

Primus error est. q^d due sunt ecclesie. s. carnalis. diuicijs pressa. efluēs delicijs. scelerib⁹ maculata. cui romanū p^osulē aliosq³ inferiores p^olatos dñari dicūt. **H**eretici isti fingūt aliā spūale ecclesiā. frugalitate mūdā. stute decorā. paupertate succintā. i q^d ipi soli beguini eozūq³ cōplices p^oseuerāt. **I**te. ij. error ē. q^d venerabiles ecclesie sacerdotes alijq³ mīstri sic sūt iurisdictiōis ⁊ ordiis auctōre dñi. vt nec

sententiā ferre. nec sacramēta cōficere. nec subiectū sibi pro
priū instruere valeāt vel docere. sed sunt priuati omni ec
clesiastica potestate: nisi sint de eorū beguinorū perfidia.
apud quos solū ut ipsi fingūt: sicut spūalis vite sanctitas
sic ecclesiastica auctoritas pseuerat. ¶ Itē. iij. error est. il
los mortalis criminis cōtagiōe pollui ⁊ pena teneri: quos
cōtigerit iuramēti religiōe cōstringi. ¶ Itē q̄rtus error
est sacerdotes rite ⁊ legitime ordinatos. quibus licet tamē
criminib⁹ pressos: nō posse cōficere. vel ecclesiastica sa
cramenta cōferre. ¶ Itē quint⁹ error est. q̄ euāgeliū xp̄i
in solos beguinos hoc tpe est cōpletū. qđ hacten⁹ ut ipsi
begumi sompniāt obiectū fuerat. imo prorsus extinctū.
¶ Istos. v. errores dāpnauit dñs ioānes pp̄. xxiij. i extra
uagātū q̄ incipit. gloriōsā eccliam q̄ est infra. ¶ Item. vi.
error est. q̄ dñs noster ihs xps eiusqz apostoli nō habue
rūt aliqua nec in pprio nec in cōmuni. ¶ Itē. viij. error ē
q̄ dñs noster ihs xps eiusqz apostoli in his q̄ ipsos ha
buisse sacra escriptura testat: nō habuerint seu eis nō cō
petierit ius nec vendēdi. nec illa vendēdi seu donādi. aut
ex ipsis aliq̄ acquirēdi. ¶ Isti duo articuli ut hereticales
sunt cōdēpnāti in extrauagāte dñi ioānis pape. xxiij. q̄ in
cipit. cū inter nōnullos. q̄ est infra. ¶ Itē. viij. error est q̄
dñs noster ihs xps ⁊ ei⁹ apostoli in his q̄ habuisse legū
tur: tantū habuerūt absqz iure aliquo simplicē vsum sa
cti. Hic articulus tanq̄ vere hereticus est cōdēpnat⁹
in extrauagante eiusdē dñi ioānis pape. xxiij. que incipit.
quia vir reprob⁹.

¶ Isti sunt errores cōdēpnati in
extrauagāte dñi bñdicti pape. xj. q̄
incipit. Bñdict⁹ de⁹. ⁊ eorū opposi
ta ut fide tenēda oīa approbātur.

¶Prim⁹ error ē. q^d scōm dei comunē ordinationē. aīe iustoz decedētū añ dñi nři iesu xpi passionē in qbus nichil erat purgabile: mor post passionē eiusdē dñi nři iesu xpi. añ resūptionē suoz corporū ī iudiciū genrale. nō viderūt neq3 vidēt. nec videbūt clare ⁊ apte diuinā effeciā. nec illa etiā pfruūtur. nec etiā post eiusdē dñi nři iesu xpi ascēsiōnē fuerunt nec sunt nec erūt in celo celozū. regno ⁊ pado celo celesti cū xpo ⁊ scōzū angelozū cōsortio aggregate. **¶**Itē ij. error ē. q^d scōm dei cōmunē ordinationez. aīe iustozū decedētū. añ dñi nři iesu xpi passionē in quibus aliqō purgabile remanebat: purgatione pacta ex toto: mor post eā dē passionē eiusdē dñi nři iesu xpi añ resūptionē suozū corporū ī iudiciū genrale: nō viderūt nec vidēt. nec videbūt diuinā efficiā. nec illa etiā pfruūtur. nec post eiusdē dñi nři iesu xpi ascēsiōnē fuerūt. nec sunt nec erūt. in celo celozū regno ⁊ pado celesti. cū xpo ⁊ scōzū angelozū cōsortio aggregate. **¶**Itē. iij. error ē. q^d fm dei cōmunem ordinationē. aīe iustozū decedētū post sacru baptismā ab eis susceptū. ī qbus nichil ē purgabile cū decedūt añ suoz corporū resūptionē ī iudiciū genrale: nō vidēt nec videbūt clare ⁊ c. vt ī. ij. errore. **¶**Itē. iiij. error ē q^d fm dei cōez ordiatio nē aīe iustozū decedētū post sacru baptismā ab eis susceptū in qb⁹ ē aliqō purgabile: cū decedūt pacta purgatione ex toto: añ suoz corporū resūptionē ⁊ iudiciū genrale nō vidēt nec videbūt clare. vt in. ij. errore dictū ē. **¶**Itē. v. error est. q^d fm dei cōmunē ordinationē anime paruuloz sacro baptismate renatozū decedētū añ vsū liberi arbitrij. ante suozū corporū resūptionē ⁊ iudiciū genrale. nō vidēt ⁊ c. vt sup^a. **¶**Itē. vj. error ē. q^d secūdum dei cōmunē ordinationē. aīe iustozū omniū decedētū pdictozū. añ suoz corporū resūptionē ⁊ iudiciū genrale. diuīa visione ⁊ fructiōe nō erūt beate. nec habebūt vitā ⁊ requiē sempiternā. **¶**Item. vij. error est. q^d scōm dei cōmunem ordinationē

diuine essentie nō ē intuitiua ⁊ facialis aīaz btārū. ¶ Itē
viii. error ē. qđ fm dei cōmunē ordinationē. diuine essentie
intuitiua ⁊ facialis visio in btīs euacuabit̃ nec cōtinuabi
tur vsqz ad finale iudiciū. nec extēdet̃ vsqz ad sempiternū.

¶ Itē. ix. error ē. qđ fm dei cōmunē ordinationē. aīe decē
dētū in mortali pctō. mor post mortē suā. ad inferna nō
descēdūt. nec penis infernalib⁹ cruciant̃. ¶ Itē. x. error ē.
qđ in die iudicij oēs hoīes añ tribunal xpī cū suis corpib⁹
nō cōpebūt reddicturi d factis ppjs rōnē. vt referat vn⁹
qđqz ipoz pprij corpis vt gessit. siue bonū. siue malū.

¶ **Hereses ⁊ errores p diuersos sū**
mos pontifices de fratrū cōsilio post mortē illorū qui er
rores huiusmodi posuerunt.

Quona questio est. que cōtinet hereses ⁊ erro
res per diuersos sūmos pōtīfices de fratrū
cōsilio dāpnatos. post mortē illorū qui er
rores huiusmōi posuerūt. Et nota qđ añ cōde
pnationē predictorū errorū factam. per do
minū iohānē papā. xxiij. in extrauagāte q̃ incipit. Cū in
ter nōnullos. Inter quos cōdēpnauit de multorū cōsilio
magistrozū in theologia. postillā fratris petri iohānis de
ordine fratrū minorū qđ fecit super apocalipsim. q̃ quidē
fratrer petr⁹ iohānis fuit oriūdus de villa q̃ dicitur serias
cū diocesis biterrensi ppter hereticas ⁊ erroneas articu
los in dicta postilla cōtētos. ⁊ hic infra scriptos. quos ar
ticulos cū postilla cōdēpnauit. ¶ Cōdēpnauit etiā po
stillā eiusdē fratris petri iohānis super matheū. ⁊ etiā po
stillam eius super epistolas canonicas. in quibus postil
lis vt in postilla super apocalipsim continentur multe he
reses ⁊ multi errores.

¶ **Errores fratris petri iohānis de**
ordine fratrum minorū.

Errores autē in dicta postilla super apocalipsim cōtē
 ti ⁊ cōdempnati sunt isti. Sed primo aduertēdū est q̄ in
 fra p̄ totū. p̄ babiloniā meretricē: intelligit vniuersalē ro-
 manā ecclesiā millitatē. quā nos vere vocamus sanctā ca-
 tholicā ⁊ apostolicā. **P**er ecclesiā carnalē: intelligit idē.
 vniuersalē romanā ecclesiā. **P**er bestias: intelligit idē.
Per synagogā sathane: intelligit idē. **P**er mysticū
 antixpm: intelligit papā. seu pōtificē romanū. **P**er an-
 gelū cōsignatū: intelligit beatum franciscū. **P**er chri-
 sti militiā: intelligit bigardos. seu eius heresibus ⁊ erro-
 ribus credētes. **P**er euāgelicā vitā seu euāgelium: intelli-
 git nichil h̄re nec in p̄pō nec i cōi. nec ius siue dñiū i reb⁹
 h̄re donādi. v̄dēdi. seu ex ill' v̄dēdi. v̄l alienādi. s̄ h̄re in
 eis simplicē vsū facti. **P**er ecclīā spūalē: intelligit idē. s.
 ei⁹ errorib⁹ credētes. **P**rim⁹ ergo error isti⁹ fr̄is petri
 iohānis de ordīe minoꝝ ē: q̄ sext⁹ stat⁹ ecclīe incepit vt di-
 cit a tpe bti fr̄acisci. ⁊ plen⁹ a tpe dāpnatiōis babilonis
 meretricis magne. q̄ndo angel⁹ xp̄i signabat p̄ suos futu-
 rā militiā xp̄i. ⁊ durabit vsqz ad t̄pus antixpi. qđ p̄mi-
 nebit nobilit̄ q̄nqz p̄iis. **C. ij.** error ē: q̄ sic i p̄mo xp̄i ad
 uētū formata est noua ecclīa veteri synagoga reiecta: sic ⁊
 i initio sexti stat⁹ vetustas p̄oris t̄poris ē vniuersalit̄ repel-
 lēda vt videat̄ nouū celū. i. noua ecclīa tūc formari veteri
 b⁹ iā reiectis. Et sic i sexta etate reiecto carnali iudaismo
 ⁊ vetustate p̄oris sc̄li. venit nou⁹ homo xp̄s cū noua lege.
 vitā. ⁊ cruce vetustate p̄ioris sc̄li reiecta: sic in sexto statu
 renouabitur xp̄i lex vitā. ⁊ crux. propter quod in eius p̄-
 mo initio sc̄us fr̄aciscus apparuit cathēizat⁹. ⁊ xp̄o to-
 tus crucifix⁹ ⁊ cōsignat⁹. **C. iij.** error ē. q̄ sicut gl̄ia q̄ fue-
 rat synagoge pata ⁊ pōtificib⁹ suis si in xp̄m credidissent
 trāslata fuit ad p̄mitiuā ecclīā ⁊ ad pastores ei⁹: sic ⁊ gl̄ia
 pata finali ecclīe q̄nti status p̄pter ei⁹ militiā ad electos
 sexti status est trāslata. **C. iij.** error est. q̄ constat regula

fratrū minorū p bñm frāciscū editā: eē vere ⁊ pprie illam
euāgelicā quā xps aplis imposuit ⁊ i euāgelis suis scribi
fecit. ¶.v. error ē. q regla bñi frācisci ē cōdēpnāda a plū
b^o ab ecclia carnali ⁊ supboꝝ neqter ⁊ sophistice: sic xps
cōdēpnat^o fuit a sinagoga reproba iudeorū. ⁊ q oportet
p̄ire exterminiū ecclie. sicut xpi ⁊ suozū cōdēpnatio iudeis
p̄iuit t̄porale exterminiū sinagoge. ¶.vi. error est. q btūs
frāciscus ē ille angelus de quo dī in apocalipsi. vidi altes
rū angelū habentē signū dei viui. euangelice vite ⁊ regu
le. vi. ⁊. vii. tēpore ppagāde ⁊ magnificāde innouator. re
nouator. ⁊ summus post xpm ⁊ eius matrem obseruator.
¶.vii. error ē. q decet cōdēpnationē regule bñi frācisci p̄
ire exterminiū carnalis ecclie: ad hoc vt iusto dei iudicio
carnalis ecclia put meruit excecet vsqz ad expugnationē
vite ⁊ spūs sci. ¶.viii. error ē. q fere oēs clerici ⁊ reglares
possidētes aliqd in cōi vident min^o bñ sentire de abrenū
ciatiōe euāgelica huiusmōi cōi. ¶.ix. error ē. q sic sinago
ga ppagata ē ex. xij. p̄iarchis: ⁊ ecclia de gētib^o ex. xij.
aplis: sic finalis ecclia reliqarū iudeorū ⁊ gētū ē p. xij. vi
ros euāgelicos ppagāda. vñ btūs frāciscus habuit. xij. fi
lios ⁊ socios: p quos ⁊ in qbus fuit fundat^o ⁊ initiat^o or
do euāgelicus. ¶.x. error ē. q tertia tribulatio aflagit ma
nus p appētā celebris auctoritatis ecclesie genialis ⁊ ple
beie multitudinis sibi subdite. ⁊ appētā cōtrarij i spūalis
bus viris. ¶.xi. error ē. q angelus sc̄tūs frācisc^o sentiet se
pspari nō in carnali ecclesia latinoꝝ: s; in grecis ⁊ sarra
cenis. ⁊ tartaris. ⁊ tādē in iudeis. ¶.xii. error ē. q oēs ab
bates qnti t̄poris cōueniēt in qntū caput bestie q ē diabo
lus aut antixps. aut cōgregatio malorū. ¶.xiii. error est.
q illa ecclesia quā nos vocam^o vniuersalē ecclesiā catho
licā militātē. ē ecclia carnal/ babilōia meretric magna ex
tēsiue. qz boni sic sūt i ea sic pauca grana tritici sub imēso
cumulo palarū. q ecclia carnalis publice ⁊ impudētissi

me adulterať a suo spōso rpo. q̄ ecclia se ⁊ oēs gētes sibi
subiectas corrūpit. fedis carnalitatib⁹ ⁊ simoniaci cupi
ditatib⁹ ⁊ terrena glia hui⁹ mūdi. q̄ etiā nūc exarsit in irā
cōtra viros spūales. ⁊ cōtra viros ⁊ flurus spūs sc̄i. q̄ ē
tēdit int⁹ spūaliter. ⁊ exteri⁹ corporalr. ⁊ q̄ p tpe exterminū
cedidit in mūdo: deide ad eternū supplicū cecidit ī in
ferno. ⁊ q̄ sua malicia ⁊ p̄tate īpediuit ⁊ angustiauit spm̄
electorū ⁊ cōuersionē toti⁹ orbis. q̄ etiā est extermināda. et
eius exterminū erit sc̄is q̄i erit⁹ de carcere ad libertatē
latitudinē ⁊ volatū. ⁊ erit⁹ de tenebrosissimo fumo forma
cis ad lucē solarez. ⁊ sicut exoneratio a lapide molari seu
a monte immēso. ¶.iiii. error est q̄ sicut post quattuor
aīalia q̄ttuor p̄mos stat⁹ sanctorū designātia sublimata
est gēnalis sedis romane ecclesie ceteris patriarchalib⁹
eccl̄ijs occidētalib⁹ seu oriētalib⁹ a rpo ⁊ ab ei⁹ vera fide
recedētibus sic eodē tpe post q̄ttuor bestias a danielēvia
sas q̄ttuor p̄mis ordinib⁹ sc̄orū cōtrarias: sublimata ē se
des bestie. i. bestialis caterue. ita ut nūero ⁊ p̄tate p̄ualeat
et fere absorbeat sedē rpi. cui localiter ⁊ noialiter ē cōmix
ta. vñ ⁊ sic apellat⁹ ecclia fidelīū. sic ⁊ illa q̄ vere ē p grāz
sedes ⁊ ecclia rpi sup huiusmōi vero maliciā nō cessāt ze
latores sc̄i hui⁹ q̄nti tporis effundere fialā detestatiōis. ⁊
celebris increpatiōis. ita q̄ regnū eius vellit nollit euide
ter apparet oib⁹. ⁊ etiā ip̄ismet tenebrosū. ⁊ fedatū enor
mī luxuria ⁊ auaricia ⁊ symonia ⁊ supbia ⁊ negociatiōe
dolosa ⁊ astutia. ⁊ fere oī malicia dissipatū ⁊ abhoīnan
dū. vñ ⁊ infra vocat⁹ babilō meretrīx habēs in manu sua
poculū aureū plenū abhoīatiōe. Per hāc autē sedē bestie
designat⁹ p̄ncipalit⁹ carnalis clerus in h̄ q̄nto tpe regnās.
⁊ toti ecclie p̄sides. in q̄ quidē bestiali vita trāscōdēt ⁊ sin
gularit⁹ regnat. ⁊ sedet sic ī sua p̄ncipali sede. ⁊ lōge plus
q̄ in laicis plebib⁹ sibi subiectis. ¶.v. error est. q̄ tpe
antirpi mixti carnalis ecclesia p quā intelligit in toto suo

progressu eccliam romanā cōtra doctrinā scōrū ⁊ vitā et
celū acrius exardescēs. q̄i oīno sicceť spūali sapia. etiā vir
tuali grā opulēta xpī. sicut factū fuit in iudeis ⁊ in grecis
ita ut pateat oī error. ¶. xvj. error est. q̄ sicut vasti regiā
a regno ⁊ cōiugio regis affueri abiecta: electa est hester
hūilis ⁊ sc̄ta ad eiusdē regis conubiū ⁊ regnū. fecitq; rer
magnificū cōiuiū cūctis principib⁹ ⁊ seruis suis: sic re
iecta synagoga. electa est ecclia plenitudinis gentiū. sic in
sexto statu ecclesie relecta babilone adultera. oportet spī
ritualē ecclesiā exaltari. ⁊ celebre ac spūale cōiuiū post
eius nuptias celebrari. ¶. xvij. error est. q̄ sub mixtico an
tirpo fienda est submersio ⁊ cōmotio per quā tota carna
lis ecclesia excitabit⁹ ⁊ cōmouebit⁹ contra euangelicū spī
xpī. ¶. xviii. error est. q̄ sub mixtico antirpo cadet babis
lonia meretricis carnalis ecclesia quo tpe sancti p̄res forti
ter p̄dicabūt dicētes. q̄ ex tūc nō est ecclia xpī sed synago
ga sathane ⁊ h̄itatio demoniorū. q̄ ante in corde suo dice
bat supbiendo. Sedeo ut regina. i. in magna p̄sidentia ⁊
gloria sup regnū meū. dñorū sc̄z mūdialiū. et quiesco. et
vidua nō sū. i. destituta nō sum gloriosis ep̄is ⁊ regibus.
¶. xix. error est. q̄ romana ecclia est mulier illa meretricis
de qua agit in apoca. q̄ fuit quōdā in statu paganisimi.
et postmodū fuit in fide xpī. q̄ nūc mult⁹ crimib⁹ cū hoc
mūdo fornicata est. q̄ merito vocat⁹ meretricis magna q̄ a
fidei culto. et a sincero amore delitijs xpī sponsi sui rece
dens adheret huic seculo. diuitijs ⁊ delicijs eius. diabolo
et regib⁹. magistratib⁹ ⁊ p̄latis ⁊ oībus alijs amatorib⁹
huius seculi. ¶. xx. error est. q̄ magis cōpetit doctoribus
stat⁹ tertij generalis. q̄ est. vj. ⁊ vij. cē spūales portas apo
tas introducētes aptores seu explicatores sapie xpiane:
quā apostolis. ¶. Multa alia hereticalia ⁊ erronea pos
sunt iste frāt petrus iōānis i postilla p̄dicta. s̄z h̄ q̄ dicim⁹
sunt p̄ncipalia. ⁊ ad h̄ cetera reducunt⁹. posuitq; q̄s plura

alia falsa. temeraria. blasphemosa. piculosa. p̄sumptuo-
sa. insana. p̄iter ⁊ mēdosa. ¶ Articuli autē positi sup̄ ca-
nonicas. ⁊ postille sup̄ matheū cōtinēt sup̄ascriptos ar-
ticulos in sn̄ia ⁊ effectū. De cōdēpnatiōe eccl̄ie carnalis
babilonis meretricis magne ⁊ exaltatiōe eccl̄ie sp̄ualis. s̄z
ī speciali ponūt in postilla sup̄ matheū duo errores q̄ sūt
postea cōdēpnati. Unus p̄ dñm clemētē papā. iiii. ⁊ ali⁹
p̄ dñm ioh̄z papā. xxiij. ¶ Prim⁹ error ē. q̄ qñ vn⁹ mili-
tū lācea xp̄i lat⁹ in cruce pendētis aparuit q̄ xp̄s adhuc
eēt viu⁹. ⁊ nōdū mortu⁹. Hic error cōdēpnat in clemēti.
de su. tri. ⁊ fi. ca. c. fidei. ¶ ij. error est. q̄ xp̄s ⁊ ei⁹ apl̄i nō
habuerūt aliq̄d in pp̄rio nec cōi. nec ī reb⁹ q̄bus vtebāt
hūerūt. nisi simplicē vsū facti. Hic error cōdēpnat in ex-
trauagantib⁹. sup̄radict⁹. cū inter. ⁊ qz quorūdā mētes.

¶ Nota errores seu hereses fratris

michaelis de cesana heretici. ministri generalis ordi-
nis fratrum minorum.

¶ Postmodū vero factis dictis cōdēpnatiōib⁹ de p̄fata
ctis errorib⁹ siue heresib⁹. Et p̄serti de errorib⁹ cōdēpnā-
tis in sepe dict⁹ extrauagātib⁹ fuerūt cōdēpnati errores
isti ⁊ simil⁹ cōtēti ī libello quē edidit fr̄ michael de cesana
hereticus magi⁹ gñalis ord̄is fr̄m̄ minor. cui⁹ cā a magi⁹
sterio siue mīsterio gñali dicti ord̄is ē deposi⁹. quē librū
dict⁹ fr̄ michael hereticus fecit cōtra dñz ioh̄z papā. xxiij
eūdē ioh̄z vocās hereticū gerētē se. p̄ papa in auinione.
q̄ dñs ioh̄es eūdē fratrē michaelē deposuit. ⁊ suū libellū
⁊ cōtētos ī se errores cōdēpnauit. ⁊ cōdēpnādo doctrinā
ei⁹ hereticā ⁊ pestiferā cōdēpnauit. ⁊ ē cōdēpnauit p̄so-
nā eū hereticū p̄mīgādo. ut p̄z ī extraua. eiusdē dñi ioā. pp̄.
xxij. q̄ incipit. Qz vir reprobus michael de cesana minister
n̄c. ¶ Aduertēdū tñ ē q̄ añ cōdēpnatiōez librorū cōitorū
a p̄dicto fratre petro ioānis factā auinioni. p̄ dñm ioh̄em

papā. xxiij. Dñs alexāder quartus cōdēpnauit rome quē
dā libꝝ euāgeliū eternū appellatū cōmuniter. cui⁹ actor
fuit ut fert̃ qdā fr̃ ioh̃es de parma monachus italicus.
in quo libro sequētes errores ⁊ hereses sunt reпти.

¶ Nota errores quos posuit frat

ioānes de parma monachus italicus.

¶ Primus error est. q̃ doctrina abbatis ioachī excellit
doctrinā xpī. ⁊ cōsequēter ⁊ vet⁹ ⁊ nouū testamētū. **¶** ij.
error est q̃ euāgeliū xpī nō est euāgeliū regni. ⁊ iō nō est
edificatoriū. **¶** iij. error est. q̃ nouū testamētū nō dura
bit ī virtute sua nisi p̃ sex ānos prime tūc futuros. vj. vsqz
ad ānū incarnatiōis xpī. **¶** cc. lx. **¶** iiij. error est. q̃ illi
qui erūt vltra p̃dictū tēpus. erūt in statu p̃fectorū. **¶** v.
error ē q̃ euāgelio xpī aliud euāgeliū succedet. ⁊ ita p̃ sa
cerdotio xpī. aliud sacerdotiū succedet. **¶** vj. error ē. q̃ n̄
lus simplex hō est ydoneus ad instruendū aliū hōiem in
sp̃ualib⁹ ⁊ eternis: nisi illi q̃ incedūt pedib⁹ nudis. **¶** viij.
error est. q̃ q̃tūcūqz affligat de⁹ iudeos in h̃ mūdo. illos
tm̃ suabit q̃bus bñfaciet. etiā manētib⁹ in iudaysmo. ⁊ q̃
in fine liberabit eos ab oī iugnatiōe hōiū. etiā in iuda
ysmo manētes. **¶** viij. error est. q̃ ecclia nōdū pepit neqz
pariet filios añ finē regni tēporalis. q̃d finiet p̃. vj. ānos
prime tūc sequētes. Et p̃ hoc dat̃ itelligi q̃ religio xpīa
na q̃ iā multos pepit vocatos ad fidē xpī nō est ecclia.
¶ ix. error ē. q̃ euāgl̃ xpī neminē p̃ducit ad p̃fectū. **¶** x.
error est. q̃ adueniēte euāgl̃io spūs sc̃ti. siue clarescēte ope
ioachī q̃d ibidē dicit̃ euāgl̃m sc̃ti spūs: euacuabit̃ euāge
liū xpī. **¶** xj. error est. q̃ intelligētia sp̃ualis noui testamē
ti nō est cōmissa pape romano. s̃ tm̃ l̃ralis. ⁊ p̃pter hoc
dat̃ ibi itelligi q̃ ecclia romana nō pōt iudicare de sp̃ua
li intelligētia noui testamēti. ⁊ si iudicat: temerariū ē ei⁹ iu
diciū. ⁊ ei nō est acq̃escēdū. q̃ ecclia romana vt dicūt aīa

lis est ⁊ nō spūalis. ¶. iij. error est. q̄ recessus ecclesie gre
corū a romana ecclesia fuit bon⁹. ⁊ p̄ hoc dat̄ intelligi. q̄
viri spūales nō tenent̄ obedire romane ecclie. nec acquies
cere eius iudicio. ¶. iij. error est. q̄ ppl⁹ grecus magis
ambulat s̄m spm̄ quā ppl⁹ latin⁹. ⁊ p̄ h̄ dat̄ intelligi q̄
ppl⁹ grecus magis est in statu saluādorū. ⁊ magis ad
heredū ē ei. q̄ populo romane ecclie. ¶. iij. error est. q̄
sicut filius opat̄ salutē populi romani: siue latini q̄ filium
repsentat: sic p̄r opat̄ salutē populi greci. q̄ spm̄ sc̄m rep̄
sentat. ⁊ per h̄ dat̄ intelligi q̄ p̄r saluū faciet pplm̄ grecū
et iudaycū q̄ spm̄ repsentāt. ¶. v. error est. q̄ spūs sc̄tus
aliquid recepit ab ecclia. sicut x̄ps in quātū hō accepit a
liq̄d a spiritu sc̄to. ¶. Decim⁹ sextus error est. q̄ x̄ps ⁊ ei⁹
apostoli non fuerūt perfecti in vita contēplatiua.

¶ Nota errores seu hereses quas posuit Raymundus lulli.

¶ Est hec autē dñs gregorius. pp. xj. de cōsi
lio frat̄ū interdixit ⁊ cōdēpnauit doctrinā
raymūdi lulli cathalani mercatoris de ciui
tate maioricarū oriūdi. laici. fantastici. ip̄iti
q̄ quā plures libros ediderat in vulgari ca
thalanico. q̄ totalit̄ grāmaticā ignorabat. que doctrina
erat plurimū diuulgata q̄ credit̄ hūisse a diabolo. cū eā
nō habuerit ab hoīe. nec hūano studio. nec a deo. cū de⁹
nō sit dator errorū siue heresum. licet ip̄e raymūdn̄ asse
rat in libris suis q̄ eā habuerat in quodā mōte a x̄po. q̄
sibi ut dixit apparuit crucifixus q̄ putat̄ mag⁹ diabolus
q̄ x̄ps q̄ doctrina durauit fere per. lxxx. ānos quousq̄ sc̄s
frater nichola⁹ eymerici ord̄is frat̄ū p̄dicatoz aragonie
validus inq̄sitor ex certis causis h̄ns eādēualde suspectā
de heretica prauitate: illā multo cū labore transcurrit. et
post p̄sentauit p̄dicto dño gregorio pape. xj. rr. volumina

et causa commissa dño cardinali hostien de ei⁹ mādato fue
 runt per. xx. magistros in theologia diligēter examiata. et
 tandē de fratrum cōsilio ut vere hereticalia cōdēpnata: et to
 ta doctrina gñaliter iterdicta. q̄ doctrina cōtinebat plus
 q̄m quingētos articulos erroneos de quibus paucos pñtibz
 inserā. ¶ **P**rim⁹ error est. q̄ de⁹ hēt multas eēntias. ¶ **iij.**
 error est. q̄ in diuinis eēntia nō est occiosa s̄z eēntiat. et na
 tura naturificat: et bonitas bonificat. et infinitas infinitifi
 cat. et eternitas eternificat. ¶ **iiij.** error ē. q̄ sicut leo se hēt
 ad leonificādū. et hō ad homificādū. sic et mltō plus diui
 na natura se hēt ad naturificādū. et diuinitas ad diuinifi
 cādū. ¶ **v.** error est. q̄ eēntia et natura dei pñs generat
 filiū. ¶ **vi.** error est. q̄ deus pater ē añq̄ deus fili⁹. ¶ **vij.**
 error est. q̄ deus pñ in quātū pñ est suppositū singlāre. s̄z
 in quātū rñdet suis rōnibus ad pducēdū filiū est suppo
 sitū cōmune. ¶ **viii.** error est. q̄ si deus pñ nō fuisset pater
 nō potuisset eē pater eternitatis cui⁹ est pñ i quātū eā de
 bit filio p generationē. ¶ **ix.** error est. q̄ deus filius sic
 eēntialit^r ē de eēntia pduct⁹: sicut psonalit^r de psona. ¶ **x.**
 error est. q̄ dei filij eēntia relata ad psonā filij. sic est geni
 ta: sicut ē igenita eēntia pñs relata ad psonā pñs. ¶ **xi.**
 error est. q̄ deus. q̄ ē fili⁹ diuinitat^r est pater hoīs deifica
 ti. ppter hoc ut indeificare pñi asimilet. ¶ **xii.** error est. q̄
 spūs sc̄tūs est cōceptus de pñe et filio. ¶ **xiii.** error est. q̄
 spūs sc̄tūs pcedit a pñe et filio ut eq̄lis pñi et filio. sic q̄ ita
 habeat duas passiōes. vnā sc̄z a pñe. et aliā a filio. sicut pñ
 habet duas acciōes. et fili⁹ vnā actionē. et vnā passionē.
 ¶ **xiiii.** error est. q̄ tantū sunt tres psonē diuine in vnione:
 q̄ nulla illarū triū potest aliqd agere intrinsece sine alijs.
 q̄ nec generare. nec spirare. ¶ **xv.** error est. q̄ generatio
 et pcessio nō possunt esse in diuinis p vnā vel per duas p
 sonas solū. minus de oībus tribus. ¶ **xvi.** error est. q̄ fili⁹
 in quantū filius in diuinis qui est distinctus a patre et spū

sancto psonaliter potest esse incarnat⁹. sine hoc q^d illi nō
sint incarnati. sed in quātū oēs tres psonae sunt vna cētia
et natura oportet q^d pater et spūs sc̄tūs sint ita veracit^r hō
per incarnationē sicut filius. hoc dicit in libro de septem
arborib⁹. ¶.xvi. error est. q^d corpus xp̄i stās in cruce fuit
mortuū ī quātū aīa dimisit illud. et nō fuit mortuū ī quā
tū diuinitas ab eo nō recessit. nec cōiūctio diuine nature:
et humane fuit diuīsa. remāsīt ergo xps viuus et mortu⁹.
fuit mortuus s̄m cursū naturalē. sed remāsīt viuus sc̄dm
cursum super naturalem. ¶.xviij. error est. q^d surrexit xps
propter hoc ut esset homo ex aīa et corpore: sicut erat hō
mo anteq^m moreret^r. et quādo fuit mortuus fuit homo. in
quātū fili⁹ dei fuit homo. ¶.xviij. error est. q^d illi qⁱ amāt
deū ppter hoc ut det eis gloriā celestē. vel bona tēpora
lia. et timēt deū ppter hoc ut nō det eis penā infernalem.
vel labores tpales: faciūt de p̄ma intentione sc̄dā. et de
sc̄da primā. et eorū intentio est peruersa et falsa et contra
dei intentionē. nō est vnus homo solus qui fecerit tantū
malū sicut id qd fecit machometus qui tot hoīes misit in
errore. et tamē maius malū sequit^r cū homo nō habet ad
deum primā intentionē. quā sit totū malū quod fecit ma
chomet⁹. quia maius bonū est in vno hoīe q^d fortiter dili
git deū p̄ primā intētionē. quā sit malū in oībus hoīb⁹ qui
sunt dāpnati. ¶.xix. error ē. q^d incōueniēs est q^d verus a
mor ppter aliqua qⁱ facit homini de⁹ mltiplicet seu minu
at suū amorē. quia postq^d de⁹ initiauit hoīem amare. bo
nitate. magnitudine. amore. et sic de alijs: et hō cōtēplari
deū: non cōuenit q^d cōtinue habeat posse in amare. ymo
oportet eē tā magna magnitudo inītiādi et cōtēplandi in
amore vestito bonitate. magnitudine. et duratione. et sic
de alijs: q^d nō possit amare. vel amore crescere nec minui.
quia si posset crescere et minui: iam inītiare et cōtēplari
nō intraret mediū amoris. ¶.xx. error est. q^d tantū deside

rat ⁊ amat amic⁹. hoc ē hō iust⁹. bonitatē. magnitudinē. ⁊
⁊ eternitatē sui amici. h̄ ē dei. q̄ ppter suū amorē se cōcor
dāt. bōitas. magnitudo. ⁊ etnitas i eēdo vnā eēntiā ⁊ na
turā ⁊ vnā ⁊ eādē rē nūero in amico ⁊ amato. ita q̄ ami
c⁹ ⁊ amat⁹. s. hō iust⁹ ⁊ de⁹ sūt vna indistincta ⁊ incōfusa
eēntia ⁊ natura i bōitate. ⁊ magnitudine ⁊ etnitate. Quā
plēs articlos ponit i libris suis hereticales ⁊ erroneos. tes
merarios ⁊ piculosos q̄ digni relatiōe ⁊ mēoria nō existūt.
vt p̄ote q̄ nulla rōne appēti vl̄ colorata fulciunt. q̄ po
tius temeritate p̄sūptōi volūtati p̄prie ⁊ ignorātie multe
ac ip̄itie in̄itunt. ¶ **Nō errores lullistarū.**

Hereses ⁊ errores lullistarū discipulorū lullij sūt isti. ¶ **Pr**
m⁹ ē q̄ doctrina raymūdi lulli excellit oēm aliā doctrinā
in bonitate ⁊ v̄itate. etiā b̄ti agustini. ¶ **ij.** error ē. q̄ theo
logi tporis modernī nichil sciūt de vera theologia lullista
rū cōpatiōe. ¶ **iiij.** error ē. q̄ de⁹ verā theologiā a theolo
gis modernī tporis ppter pctā eorū abstulit ⁊ eā lullistis
cōtulit. ¶ **iiij.** error ē. q̄ oēs doctrine d̄struent p̄ter doctri
nā raymūdi lulli q̄ ppetuo remanebit. ¶ **v.** error ē. q̄ tpe
antirp̄i oēs theologi apostatabūt a fide p̄ter lullistas. q̄ p
doctrinā raymūdi lullij reducēt ecclīā ad fidē catholicā.
¶ **vi.** error ē. q̄ doctrina veteris testamēti attribuit deo p̄ri
doctrina noui testamēti attribuit dei filio. s. doctrina ray
mūdi lullij attribuit sp̄ui scō. ¶ **vij.** error ē. q̄ doctrina ray
mūdi lullij nō pōt h̄eri neq̄ p studiū neq̄ p h̄ciem. s. tñ
p sp̄us sc̄i reuelationē. ¶ **viii.** error ē q̄ doctrina raymūdi
lullij sic ab ei⁹ sectatorib⁹ p sp̄us sc̄i reuelationē habet: q̄
in breui tpe. q̄ i. xxx. vl̄. xl. vl̄. l. vl̄. lx. h̄oris h̄etur. ¶ **ix.** er
ror ē q̄ doctrinā raymūdi lullij nll⁹ itelligit. nec itelligere
pōt nisi soli lulliste. ¶ **x.** error ē. q̄ dñs gregori⁹ papa. ix.
q̄ doctrinā raymūdi lullij i. xx. ei⁹ volūmib⁹ cōtētā vt he
reticalē in mltis articlis a vinione i cōsistorio cōdēpnauit

totāq; geñaliter vt suspectā vehemēter de heresi cūctis fi
delib⁹ iter dicit. sacru collegiū qđ cōsēsit: cardial⁹ hostis q
cōmissari⁹ illa causa fuit. magri i theō vltra. xx. q ad cō
dēpnationē pōictā cōsiliū pstiteterūt. isti doctrinā istā nō
intellererūt. decepti sunt ⁊ turpi⁹ errauerūt. ¶. rj. error ē.
q raymūdus pōict⁹ ē in cel⁹ brūs ⁊ p tali hñdus ē a suis
sektorib⁹ ⁊ noīand⁹. causa tñ breuitatis dimittim⁹ qñ
gētos errores dicti raymūdi lullī q sunt dāpnati p ecclīā
vt patet in directorio inq̄sitionis.

Hereses ⁊ errores dāpnati extra
curiā romanā p inq̄sitores heretice p̄auitatis de expres
so mandato domini nostri pape.

¶ Ecima questio de heresibus seu herozib⁹
cōdēpnatis extra curiā romanā p inq̄sito
res heretice p̄auitatis i regno aragonie au
toritate aplica. ⁊ de expresso mandato dñi
nrī pape. ¶ Itā dñs clemēs. vj. informat⁹
p frēm nicholaū roselli ordīs fratrū p̄dicatorū pōrē puī
cialē eiusdē puīcie ⁊ inq̄sitorē in regno aragonie. postea
vō titulo sci sirti p̄sbyterū cardialē: q i cathalōia i ciuita
te barchinōi p̄dicabat publice ⁊ p alias ptes q̄s p̄les: q i
sanguie xpī aspso i pasceue nō remāsit diuinitas. nec san
guis ille erat dīficat⁹. hīto sollēpni cōsilio magrōz ⁊ alio
rū mādauit p suas patētes lras dicto iq̄sitori q̄ten⁹ dictū
articlū vt hereticale ⁊ erroneū faceret publice reuocari.
ac sollēpniter cōdēpnaret. ⁊ sic ipē inq̄sitor fecit i ecclīa ca
thedrali publice barchinōi. ⁊ dictū articulū cōdēpnauit.
¶ Postmodū vō tpe gregoriij. pape. rj. fr̄ nicho. eymerici
ordīs fr̄z p̄dicatorū iq̄sitor hēitice p̄uitatis i regno aragōie
successor immediatus p̄fati fr̄is nicholay roselli. informa
uit eūdē dñm gregoriū q i ptibus cathalonie infra scrip
ti articuli de sacramēto altaris publice p̄dicabant. Cui

dñs gregorius pre habito multoz cōsilio magistroz. m ā
dauit dicto inq̄sitori ⁊ prelatiſ oib⁹ cathalonie p lras su
as q̄ten⁹ illos articlos interdiceret p sniaz excoīcatiōis in
ecclesijs cathedratib⁹. qd ⁊ factū fuit. ¶ Primus error ē.
q̄ si hostia consecrata cadat seu piciaſ in cloacā. lutū. seu
aliū turpē locū: q̄ remanētib⁹ ip̄eb⁹ sub eis cē desinit cor
p⁹ xp̄i. et reddit substātia panis. ¶ .ij. error ē. q̄ si hostia
cōsecrata a mure corrodāt. seu a bruto sūmatur q̄ rema
nētibus sp̄eb⁹ sub eis desinit cē corpus xp̄i. ⁊ reddit sub
stātia panis. ¶ .iiij. error ē. q̄ si hostia cōsecrata a iusto vl
peccatore sūmatur: q̄ dū species dentibus teritur: xps ad
celū rapitur. ⁊ in ventrē hoīs nō trahicit. ¶ .iiij. error est.
q̄ beata maria incōceptione filij sui fuit gratia plena. q̄
ex post in gratia nō pfecit. nec pficere potuit. ¶ .v. error
est. q̄ spūs sc̄tus in die p̄thecostes veniēs in beatā virgi
nē mariā ⁊ ap̄los: btē marie nullā gratiā cōtulit. s̄ tantū
ap̄stolis. q̄ sic erat grā plena: q̄ in grā pficere nō vale
bat. ¶ Consequent⁹ vero idē dñs gregor⁹ papa. xj. infor
matus p eūdē frēm nicholaū eymirici inq̄sitorē q̄ in quī
busdā libellis ocularit⁹ eidē oñsis cōtinebant⁹ infra scrip
ti articuli erronei. h̄ito sup eis plies cōsilio maḡroz in p̄n
tia dñoz cardinaliū. sc̄ti eustachij. ⁊ sc̄ti angeli a vinione ī
palatio dñi pape ⁊ de mādato eiUSDē. tādē ipse dñs papa
p suas patētes lras. mādauit eidē inq̄sitiōi q̄ten⁹ ipse cū
dño archiēpo terrachone vt dictos articulos hereticales
⁊ erroneos cū suo libello publice cōdēpnaret. ac cōdēpna
tos dictū libellū igni traderet cōsumendū. ⁊ sic factū fuit.
quos qdē errores ⁊ hereses posuit quidā heretic⁹ de tar
rachona neofit⁹ de iudeo factus xp̄ianus. ¶ Primus er
ror est. q̄ peruersum dogma impijssimi almerici. arrij. sa
bellij. ⁊ alioz hereticoz nō est heresis de se nisi tantū ap̄
illū qui ip̄m eligit animo p̄tinaci. ¶ .ij. error ē. q̄ licitū est
creaturas adorare ⁊ honorare honore ⁊ adoratiōe latric

absqz petō. ymo meritorie. inq̄stū sūt representatiue sul cre
 atoris. ¶. iij. error ē. qz lz demōes adorare ⁊ honorare. ho
 nore ⁊ adoratiōe latrīe meritorie si suū rep̄ntēt creatorē.
 ¶. iiij. error ē. qz nō tm̄ absqz vicio heresis. ymo absqz vl
 lo pctō possunt demones adorari dulia nisi qz phibitū p
 ecclīa dei. ¶. v. error ē. qz eque ⁊ meli⁹ pōt sacrificās des
 moni excusari ab ydolatria: quā xpian⁹ adorās ymaginē
 crucifiri vl scōz. ¶. vi. error ē. qz de iure nature adoratiō ⁊
 sacrificiū debet demōia. ¶. vii. error ē. qz q̄ victi supplici
 js ore negāt deū. corde tm̄ adorāt: nō solū nō peccāt. ymo
 sūt digni remūeratiōe. ¶. viij. error ē. qz layc⁹ nō tenet ad
 aliquē fidei articlū credēdū explicite. sz sufficit sibi ista cō
 clusio ī genere qz credat oē illō qz credit scā mat ecclīa dei.
 ⁊ iō qz si layc⁹ credit vl tenet oppositū alicui⁹ articuli ex
 ignorātia ⁊ tēptatiōe diaboli nō peccat. ¶. it. error est. qz
 oīs inobediēs p̄ceptis ecclīe ē cēsēd⁹ heretic⁹. ¶. x. error
 ē. qz secta machometi ē eque catholica sicut fides ihū xpī.
 ¶. xi. error ē. qz r̄ps. aplī. ⁊ oēs angli. ⁊ oēs scī sūt scismatici
 ci. ⁊ qz p̄fecti⁹ ē eē scismaticū quā catholicū. ¶. xij. error ē.
 qz sol⁹ de⁹ p̄f ē optim⁹. sz dei fili⁹ ī p̄mo gradu. spūs san
 ct⁹ ē bon⁹ in. ij. gradu. sz oīs creatura ē bona ī. iij. gradu.

Errores maḡri arnaldi o villa noua

¶ Decima questio ē. de erroribus. heresib⁹.
 temeritatibus. falsitatib⁹ cōdēpnatis in ca
 thalōia p̄ inq̄sitores heretice prauitatis. au
 ctoritate aplica licet nō de mādato exp̄resso
 dñi pape. Et nota qz tpe dñi clementis pa
 pe. v. fuit quidā medicus valde famosus vocatus magi
 ster arnaldus de villa noua qui cōdidit multos libros in
 quibus erant quā plures errores inserti. qui fuerūt cōdes
 pñati p̄ fratrē iohānē de leugerio ordinis fratrū p̄dicato
 rū inq̄sitorē. ⁊ p̄ dñm gaudredū de crudillis p̄positū in

ecclia terracone vicariū generalē sede vacāte . anno dñi
M.ccc.xvij. q̄ errores fuerūt cōdēpnati de multoz cōsi-
lio theologoz. ¶ Prim⁹ error est. q̄ natura hūana a deo
assūpta est eq̄lis deo in oib⁹ bonis suis. ⁊ q̄ tā alta sit hu-
manitas i xpo q̄ntū diuinitas ⁊ tm̄ possit. ¶ ij. error ē. q̄
quā cito aia xpi fuit vnita deitati: statī ipsa aia sciuit oīa
q̄ dītas scit. q̄ alias nō ut dicebat fuisset cū eavna psona
p̄cipue q̄ scire est circūstātia prinēs ad suppositū indiui-
duale ⁊ nō ad naturā. ¶ iij. error ē: q̄ diabolus ingenio
se fecit totū pplm xpianū deuiare a veritate dñi nr̄i iesu
xpi. sic q̄ suggestit ⁊ euacuauit pplz xpianū. q̄ nō dimisit
in eo nisi pellē. i. apparētiā cult⁹ ecclīastici quē fecit ex vsu
⁊ fides quā habet est talis q̄lis fides demonū. ⁊ q̄ totus
populus xpian⁹ ducit ad infernū. ⁊ q̄ pplus xpian⁹ p sin-
gulos stat⁹ palā. vita. morib⁹. ⁊ affectib⁹ ipsum abnega-
uerūt. ⁊ q̄ in toto corpe xpi collegij vsqz ad verticē. a plā-
ta pedis: nō solū viuit s̄ impat ⁊ regnat talis apostasia.
¶ iiij. error ē. q̄ oēs claustrales sūt extra charitatē ⁊ dāp-
nant. ¶ v. error ē. q̄ male fecerūt doctores theologi q̄ al-
liq̄ de phia posuerūt in suis opib⁹. studiū phie totali cō-
dēpnādo. ¶ vj. error ē. q̄ reuelatio facta cirillo ē p̄cisior
cūct⁹ scriptur⁹ sacris. ¶ vij. error ē. q̄ opus mie plus pla-
cet deo q̄ sacrificiū altar⁹. ¶ viij. error est. q̄ stabiliēs ca-
pellanias vel faciēs celebrari missas post mortē: nō facit
opus charitat⁹. nec ex h̄ meret vitā eternā. ¶ ix. error ē q̄
q̄ in vita sua scit multitudinē indigētū ⁊ marie amicor⁹ ⁊
cōgregat ⁊ tenet supflua ad stabiliēdū capellanias. ⁊ p
petuādū missas post mortē certū est q̄ talis cadit i eternā
dāpnationem. ¶ x. error est. q̄ in sacrificio altaris sacer-
dos offerēs. vel offerri faciēs. nihil deo de suo offert. etiā
voluntatē. ¶ xi. error est. q̄ elemosyna magis represen-
tatur in passione xpi quā in sacrificio altaris. ¶ xij. error
est. q̄ in sacrificio misse non laudatur deus opere: sed

solū ore. **¶** .xiiij. error ē. q̄ i cōsultatōib⁹ papalib⁹ nō ē scia
nisi opū hūanorū. **¶** .xiiij. error ē. q̄ nūq̄ de cōminat⁹ ē et
nā dāpnationē p̄tōrib⁹. s̄z malū exēplū p̄bētib⁹. **¶** .xv. er
ror ē. q̄ anno ab incarnatiōe dñi. **MD.ccc.rrr. v. eēt. mūdī**
finit totaliter ⁊ ex toto. **Errores pet̄ ollerij.**

¶ Jtē tpe dñi iohānis pape. .xiiij. surrexit in ciuitate bar
chinoñ quidā vocat⁹ pet̄ ollerij de maioriciis oriūdo cū
q̄busdā cōplicib⁹ suis q̄ posuit multa de heresibus ⁊ er
rorib⁹ bigardorū inter quos posuit de p̄po ⁊ cōi. ⁊ tandē
barchinoñ p̄ fr̄ez bernardū de podio circūso ordīs fratrū
p̄dicatoz inq̄sitorē cū ep̄o barchinoñ fuerūt eoz hereses
⁊ errores cōdēpnati. ⁊ ip̄i heretici traditi curie sclari ⁊ cō
busti. **¶ Errores durādi de baldach.**

¶ Jtē tpe eiusdē dñi iohānis pape. .xiiij. insurrexit in ciui
tate barchinoñ q̄dā vocat⁹ durādus de baldach ciuis ge
rūde cū quodā suo cōplice q̄ dogmatigauit hereses ⁊ er
rores bigardorū de p̄po. s̄. ⁊ cōi. ⁊ vltēr⁹ q̄ matrimoniū
nō erat nisi meretriciū occultū. Tādē gerūde p̄nte dño ia
cobo rege aragōie fuerūt cōdēpnati p̄ dñz ep̄m gerūden
de villa marina ⁊ fr̄em arnaldū burgueti ordīs fr̄m p̄dis
catoz inq̄sitorē heretice p̄auitatis. ⁊ ip̄i vt ip̄enitentes
fuerūt traditi curie seculari ⁊ in igne cremati.

hereses bonanati bigardi.

¶ Jtē tpe dñi bñdicti pape. .xj. insurrexerunt in cathalo
nia. i. in villa franca de penedes q̄s plures bigardi. quoz
erat p̄ncipalis heresiarcha quidā p̄s byter vocatus frater
bonanat⁹. q̄ añ ab iurauerat postq̄ tradit⁹ fuerat vt im
penitēs sclari curie. ⁊ iā ex vno latere assat⁹ finxerat se pe
nitere. Jtē cū p̄dicat⁹ posuerūt hereses bigardorū. ⁊ tādē
p̄ dñm ferrariū d̄ apillia ordīs fr̄m p̄dicatoz ep̄m barchi
noñ. ⁊ fr̄ez guillelmū costa eiusdē ordīs inq̄sitorē fuit eoz

cōgregatio cōdēpnata ⁊ domus eorū hīratiōis ī villa frā
ca dirupta. ⁊ eorū hereses cōdēpnate. ⁊ dict⁹ fr̄ bonanat⁹
⁊ relaps⁹ ⁊ ipenitēs tradit⁹ curie scl̄ari ignib⁹ cōsumēd⁹
ceteris cōplicitibus penitētibus. erroribus abiuratis.

¶ Errores iacobi iusti bigardi.

¶ Tē tpe dñi clemēt⁹ pp̄. vj. īsurrexerūt ī ciuitate valētie.
qdā bigardi quorū erat pncipal⁹ qdā vocat⁹ iacob⁹ iusti. q̄
dogmatizauerat īscriptas hereses bigardorū. ⁊ int̄ alias
q̄ cōdēpnati religiosi. clerici. ⁊ layci p dictis heresib⁹. tā
p dñm clemētē ī curia. q̄ p inquisitores ī alijs mūdi ptis
b⁹ erāt bti ⁊ ī celis m̄res dñi ihu xp̄i. ⁊ tāde eorū hereses
fuerūt valētie cōdēpnate p fr̄m nicholaū roselli īq̄sitorē
rē ordinis p̄dicatoz factū postmodū p̄s byterū cardinalē
⁊ p dñm vgonē de fenoleto ep̄m valētīnū. ⁊ tres iā mor
tui. s. guillelmus geraldī. gilbert⁹. ⁊ bartholome⁹ fusterij
exhūati. ⁊ vt ipenitētes heretici cōdēpnati. ⁊ dict⁹ fr̄ iaco
b⁹ iusti dictis heresib⁹ abuiratis īmūrat⁹ mortu⁹ ē ibi.

¶ Errores fratris berēgarij de mō te falcone ordinis cisterciē de populeto.

¶ Tē tpe īnocēcij pape. vj. īsurrexerūt ī cathalonīa. ī vīl
la q̄ dicit̄ mōs alb⁹ qdā q̄ ausi sunt dogmatigare. q̄ om̄s
nia de genere bonorū q̄ fīda sūt. sūt fīda dei puro amore
nec ex alia causa. nec spe mercedis eterne. Iste error ibi ī
ualuit. actor fuit fr̄ berēgari⁹ de mōte falcone cisterciē or
dinis de monasterio populeti. Tādē iste error fuit cōdē
pnat⁹ solēpniter ⁊ publice p fratrē sancīū archiep̄m ter
rachon ordinis fr̄m minorū. ⁊ p dñm fr̄ez nicholaū rosel
li ord̄is p̄dicatoz supra dictū inquisitorē.

¶ Errores nicholay de calabria.

¶ Tē tpe eiusdē dñi īnocēcij pape. vj. īsurrexit ī catha
lonīa. hoc ē ī barchīn. qdā vocat⁹ nichola⁹ de calabria

oriūdo⁹. s; i hispania cōuersat⁹. iste publicauit infra scrip-
tas hereses et errores. q̄ fuerūt cōdēpnati solēpniter et pu-
blice barchinonē p̄ frēm nicholaū eymerici ordiis p̄dicato-
rū inq̄sitorē. et p̄ dñm arnaldū de busq̄ris vicariū ep̄i bar-
chinonē. Sūt aut̄ errores ifra scripti. ¶ Prim⁹ error quē
posuit ē. q̄ qdā hispan⁹ heresiacha magn⁹ vocat⁹ gūdis-
sal⁹ ē ep̄atu cōcheñ oriūdo⁹. q̄ erat dei fili⁹ i celis eternāl-
gñat⁹. l; videret p̄rem et m̄ez h̄re i terris. ¶ ij. error ē. q̄
spūs sctūs debebat futuro tpe icarnari. et tūc ip̄e gūdis-
sal⁹ totū mūdū cōuerteret. ¶ iij. error ē. q̄ dict⁹ gūdis-
sal⁹ nūq̄ moreret s; viueret i eternū. ¶ iiii. error ē. q̄ i die
iudicii gūdis-
sal⁹ ille oraret pro mortuis oībus i inferno
cōdēpnatis. et eius p̄cibus liberarent⁹ et saluarent⁹. ¶ v. er-
ror est. q̄ in hoīe sunt tria. anima quā formauit deus p̄r.
corpus qd̄ formauit de fili⁹. et spūs: quē creauit de⁹ spūs
sctūs. adducēs illō. formauit de⁹ hoīez de limo terre et ins-
pirauit in faciē ei⁹ spiraculū vite et fact⁹ ē hō i aīaz viuētē.
Quā plura posuit hereticalia et erronea. fatua. piculosa.
et temeraria. p̄pter q̄ vt relapsus tradit⁹ ē brachio sclari.

¶ Errores bartholomei ienouesij.

¶ Item tēpore vrbani. v. insurrexit in barchinona quī-
dam vocatus bartholomeus genouesij oriūndus de insu-
la minoricaz. q̄ libellū cōdidit ac publicauit. in quo mul-
te hereses et errores multi. temeritates. et falsitates de an-
tixpo et eius tēpore ponebant. quas cū suo libello dñs be-
rēgarius daril episcop⁹ barchinonē. et frater nichola⁹ ey-
merici ordiis p̄dicatoz inq̄sitor sup̄a dictus de con-
silio multozū magistrorū in theologia in sede barchiono-
nensi publice cōdempnauit. et libellū ibidē tradi fecerunt
ignibus cōburendū. ipso bartholomeo penitente et erro-
res publice abiurāte. ¶ Primus error est. q̄ p̄figebat cer-
tū tps aduētus antixpi. in quo p̄ totū mūdū sui discipulī

apperet. s. ano. **M**.cccc.lx. **C**.ij. error. q tpe antirpi cessa
ret sacrificiū in ecclia. ⁊ alia eccliaſtica ſacramēta. **C**.iij.
error ē. q xpiani hñtes vſū liberij arbitrij q cōuerteret p
antirpm ſic ſtarēt imobilē i errorib⁹ antirpi q nuncq̃ cō
uerteret. nec cōuerſi poſſēt ad fidē xpi. qz caracter quē an
tirps eis faceret i frōte vñ i manu hñet tātā efficacīā i aīa
b⁹ eoz. q in illis errorib⁹ faciet eos imobiliter ppetuo p
manere. ⁊ cōſequēter q oēs tales xpiani certitudinaliter dā
narenť. ⁊ igne d celo miſſo etiā corpaliſter morientť. **C**.iiij.
error ē. q pueri puuli xpianoz. etiā iudei. ſarraceni. ⁊ infi
deles ceteri. tā puuli q̃ adulti p antirpm puerſi poſt mor
tē antirpi oēs cōuertent ad fidē xpi. ſz nō aliq̃s adult⁹ de
xpianis puerſis. ⁊ finaliter tota ecclia dei eēt de conuerſis
iudez. ſarracenoꝝ. ⁊ infideliū ceteroz. Quā plura alia er
ronea poſuit q̃ nō ſunt digna relatione.

Nota errores cuiusdā fratris mi
noris qui vocatus eſt frater arnaldus.

Ite tpe dñoz. inocēcij pape. vi. ⁊ vrbani. v. ⁊ gregori
ij. fuit quidā de ordie fr̃m minoz i cathalonīa i villa po
dijceritani. diocēſis vrgelñ vocat⁹ fr̃ arnald⁹ mōtanerij
q hereses ⁊ errores quos poſuit noluit ab iruare. ſz finre
rit ſe velle facere ſz fugit. ⁊ citat⁹ reſpōſur⁹ de fide nō cō
paruit. ⁊ ſtetit in tali ptinacia p annos. xix. **T**adē p̃dicat⁹
fr̃ nichola⁹ eymirici inq̃ſitor ordis fr̃m p̃dicatoꝝ: cōſulta
to p̃mit⁹ p̃mo dño papavrbano. v. ⁊ demū gregorio. xi. ⁊
dñs p̃dicat⁹ berēgari⁹ darił tūc ep̃s vrgelñ dictū fr̃em ar
naldū ptinacē hereticū q publice p̃dicabat ⁊ deſenſabat
infra ſcriptas hereses ⁊ errores i ſede vrgeli publice decla
rauerūt. ⁊ ei⁹ hereses ⁊ errores publice cōdempnauerūt.

Prim⁹ quoz erat. q dñs ihs xps ⁊ ei⁹ aplū nichil ha
buerūt i pprio ⁊ cōi. **C**.ij. error ē. q null⁹ pōt dāpnari q
deferat hñtū btī fr̃aciſci. **C**.iij. error ē. q btūs fr̃aciſcus oī

anno semel descēdit ad purgatoriū ⁊ extrahit inde aīas il
lorū q̄ in hac vita fuerūt de ordine suo. seu ordinib⁹ per
ipsum institutis. ⁊ ducit ad paradysū. ¶.iiij. error ē. q̄ or
do beati francisci in perpetuū durabit.

¶ Errores duorū scz Geraloi sega relli. et Dulcini nouariensis.

Dodecia q̄stio est de heresib⁹ ⁊ erroribus
pseudo apostolorū. q̄ in surrexerūt in parti
bus lōbardie. vbi sunt p ecclie platos ⁊ in
quisitores cōdēpnati. ¶ Nota q̄tporibus
dñi honorij pape. iiij. bonifacij. viij. nicho
lai. iiij. clemētis. v. in ep̄atib⁹ pgamēsi ⁊ nouariē. ⁊ par
tibus circūvicinis. insurrexerunt duo magni heresiarche
scz geraldus segarelli pgamēsis. ⁊ dulcin⁹ nouariē. q̄ to
tā terrā illā suis īfrascript⁹ errorib⁹ īplētes cōgregatōnē
quādā fecerunt. quā ap̄los vocauerūt. q̄ sub nulli⁹ obīa
viuebāt. sed tm̄ se esse subiectos soli deo ⁊ nulli hōi. ⁊ vitā
seq̄ ap̄lorū singulariter afferebāt. Isti publice medicabāt
xp̄i ap̄los se dicebāt. in plateis ⁊ vicis ea q̄ sibi lappone
bant publice māducabāt. p̄nīaz p̄ vicos ⁊ plateas p̄dica
bant cū mātello albo ad collū p̄ modū pallij eleuato ⁊ tu
nica alba. ac lōgis crinib⁹ aliqñ vtēdo. in pedib⁹ soleis.
aliqñ nudis pedib⁹ incedebāt. ⁊ a cōi cōuersatiōe fidelīū
vitā ⁊ morib⁹ desidētes singularē vitā se ducere aplicā si
mulabāt. ⁊ plures ac quā plures inficiebāt. postq̄ eorū
vitā ⁊ status p̄ dñm honorīū papā. iiij. fuit cōdēpnatus
p̄ suas patētes lras infra positas. tandē post q̄tuoꝝ an
nos fere q̄bus eorū error in lōbardia īualuit. dictus geral
dus p̄ ep̄m pgamēsem ⁊ īq̄sitorē fratē māfredū ordīs
fratrū p̄dicatorū tpe bonifacij. viij. fuit ut heresiarcha. et
margarita eius cōsors in scelere ⁊ errore fuerunt publice
mēbrati dilaniati. ⁊ postmōz cōcremati. ⁊ finali p̄ maior

ri parte cū magna diligētia p̄latorū illarū partiū ⁊ inq̄si-
torū. ip̄sorū secta pseudo ap̄loz fuit ab illis finib⁹ extir-
pata. ⁊ cōgregato exercitu magno crucis signaculo insi-
gnita. et collata p̄ dñm clementē. v. indulgētia gñali. De
reses autē ⁊ errores ip̄soz geraldī ⁊ dulcini hereliarcharū
ac eorū seq̄ntiū pseudo ap̄loz sūt hi q̄ sequūt. ¶ Prim⁹
est. q̄ tota auctoritas a dño ihesu xp̄o tradita ⁊ collata
ecclie romane. ē oīno euacuata. ⁊ iā dudū cessauit p̄pter
maliciā p̄latorū. ⁊ q̄ ecclia romana q̄ tenet. papa. cardī-
nalis. clerici. ⁊ religiosi: nō est ecclesia dei s̄z reprobata ec-
clesia. q̄ pseuerat hodie sine fructu. ¶ .ij. error ē. q̄ ecclesia
romana est illa meretrix q̄ a fide xp̄i apostatauit. de q̄ iōā-
nes scripsit ī apoca. ¶ .iiij. error ē. q̄ tota illa prās q̄ xp̄s
dedit ecclie ab initio: trāsacta est ī sectā illoz q̄ dicunt a-
postoli. seu de ordine ap̄loz. q̄ sectā vocāt cōgregationē
sp̄ualē a deo missā ⁊ electā ī istis dieb⁹ nouissimis. ⁊ ip̄i
⁊ nulli alij ut dicūt habēt prātē q̄ beat⁹ petrus apostol⁹
hūit. ¶ .iiij. error est. q̄ gerald⁹ segareli de parma p̄dicē
q̄ fuit p̄ncipiū huius secte ⁊ actor: fuit noua plāta pullu-
lās ī radice fidei. ⁊ q̄ deus cepit reducere eccliam suā ad
cōseruationē ⁊ p̄fectionē. ⁊ vitā ⁊ statū ⁊ paupertatē ecclie
p̄mitiue. ī illo statu ī quo xp̄s cōmisit ecclesiā btō petro
ap̄lo. ¶ .v. error est. q̄ ipsi soli vocati apostoli de p̄dicta
secta seu cōgregatione sūt ecclia dei. ⁊ sūt ī illa p̄fectiōe
vite ī q̄ fuerūt ap̄li p̄mi. ⁊ iō nō tenent alicui hōi obedi-
re. nec sūmo pōtifici. q̄ ab eo reglā q̄ fuit īmediate a xp̄o
libera ē ⁊ p̄fectissima vita. ¶ .vi. error ē. q̄ nec papa nec
aliq̄s alius pōt eis p̄cipe q̄ deserāt statū illū seu vitā tā-
te p̄fectiōis. nec etiā pōt eos excommunicare. ¶ .vij. error ē
q̄ de quolibz statu ⁊ ordine pōt q̄libz licite trāsire ad eo-
rū vitā ⁊ statū. siue sit religiosus siue secularis. ita q̄ vir
sine cōsensu vxoris. ⁊ vxor sine cōsensu viri pōt relinq̄re
statū matrimonij. et aduolare ad ordinē ip̄soz. ⁊ q̄ null⁹

p̄latus ecclie romane pōt separe matrimoniū: s; ip̄i pos-
 sunt. ¶. viij. error est. q; null⁹ de vita seu statu vel ordine
 ip̄oz pōt licite itrare aliū ordinē seu religionē sine pctō
 mortali. nec pōt se supponere abie hoīs cuiuscūq; q; h
 eēt descēderē a vita p̄fectissima ad min⁹ p̄fectā. ¶. ix. error
 est. q; nullus pōt saluari nec itrare in regnū celoꝝ nisi sit
 de statu suo ⁊ ordie. q; extra statū seu ordinē ip̄soꝝ deins
 ceps null⁹ saluabit. ¶. x. error ē. q; oēs q; eos p̄sequūt: pe-
 cāt mortālī. ⁊ sunt in statu dāpnatiōis ⁊ p̄ditiōis. ¶. xi.
 error ē. q; null⁹ p̄p̄ romane ecclie pōt aliquē absoluerē a
 pctis. nisi ess; ita sc̄tū sic fuit bt̄s petrus ap̄ls viuēdo i
 oīmā paup̄tate. sine p̄p̄o. ⁊ cū hūilitate. ⁊ nō faciēdo gue-
 rras. nec aliquē p̄sequēdo. s; p̄mittēdo quēlz viuere i sua
 libertate. ¶. xij. error ē. q; oēs p̄lati romane ecclie tā ma-
 iores q̄ minores: a tpe sc̄i siluestri post q̄s declinauerūt a
 mō viuēdi p̄oz sc̄toꝝ sūt p̄uaricatores. ⁊ seductores. exce-
 pto fr̄e petro de maronē q; fuit papa celestin⁹ appellat⁹.
 ¶. xij. error ē q; oēs ordies religiosoz sacerdotū. diacho-
 noꝝ. subdiachonoꝝ ⁊ p̄latoꝝ sūt a fidei catholice det̄mē-
 tū. ¶. xiiij. error ē. q; layci nō tenēt. nec debēt dare decias
 alicui sacerdoti vel p̄lato romane ecclie: q; nō sit in tāta p̄-
 fectiōe. ⁊ in tāta paup̄tate in q̄ fuerūt p̄mi ap̄li. ⁊ ideo di-
 cunt q; decimā non debent dare nisi ip̄sis q; dicūt aposto-
 li. ⁊ sunt paupes xp̄i. ¶. xv. error est. q; q̄libet hō vel q̄li-
 bet mulier possūt nudi simul iacere licite: iuicēq; comisce-
 ri sine omni pctō: ⁊ tāgere oēs partes corporis. ⁊ oscula-
 ri sine oī peccato. ⁊ vir cōiūgere ventrē suū ad ventrē mu-
 lieris nudos si stimulent carnaliter: ut cesset tēptatio: non
 est peccatū. ¶. xvj. error est. q; iacere cum muliere: ⁊ non
 comisceri carnaliter: magis est quam mortuos suscitare.
 ¶. xvij. error est. q; perfectioꝝ vita est viuere sine voto:
 q̄ se astringere voto. ¶. Decim⁹ octau⁹ error est. q; eccle-
 sia consecrata non plus valet ad orandum. q̄ stabulum

equorū vel porcorū. ¶. xix. error est. q̄ ita bene pōt adora
ri xps in nemorib⁹ ⁊ siluis sicut in ecclijs vel meli⁹. ¶. xx.
error ē. q̄ p nulla cā. nec ī aliquo casu debet hō iurare nī
si p articlōs fidei. ⁊ oīa alia pōt celare ⁊ quātūcūqz iurēt.
dicere veritatē corā p̄latis seu inq̄sitorib⁹ nō tenent dese
dere verbo seu voce. s; solū in mēte retinere. et ī nullo rñ
dere veritatē. nisi de his q̄ verbalit̄ cōtinēt ī articlīs fidei
seu p̄ceptis. ⁊ si de alijs req̄rat lz eis sine pctō mētiri. ⁊ veri
tatē sue secte negare ore dūmō teneāt eā in corde. ad h̄ ut
euadāt ptatē inq̄sitorū. sed debēt rñdere tergiversando.
colorādo. seu paliādo quocūqz mō possint ptrāsire. si tñ
nō possūt mortē aliā vitare. tūc in tali casu apte debēt cō
fiteri ⁊ defendere in oib⁹ ⁊ p oīa predictā doctrinā suā ⁊
mori in ea patiēter ⁊ cōstāter. ⁊ nullaten⁹ aliquē de socijs
vel credētib⁹ reuelare. ¶. Preter p̄dictos errores in fide ⁊
nōnullos alios ī dictis pseudo aplīs adinuētos ac p̄imas
etiā q̄s faciebāt in simplicib⁹ deceptiōes. et cū mulierib⁹
q̄s secū ducebāt inhonestates eos ⁊ eorū ordinē. dñs pp̄.
honorī⁹. iiii. cōdēpnauit per l̄ras suas. sequentis tenor ē.
¶. Oī feliciis re cordationis. pp̄. gregori⁹. x. p̄decessor n̄r
in cōcilio lugdoneñ. oēs religiōes ⁊ ordies mēdicātes ad
inuētos post generale lateran cōciliū q̄ nullā cōfirmatio
nē sedis aplice meruerūt ppetue phibitiōi subiecit. et q̄
actenus pcesserūt renouabit. verū sicut ad n̄m aplicū
audītū fama querula referente puenit qdā post gnale et
ante lugō. predicta cōcilia sub ordīs aploz habitu noue
religiōis assumpserāt. quāq; nullā aliqñ p̄firmationē se
dis aplice meruissent. phibitiōis ⁊ reuocatiōis p̄dicte te
merarij p̄sumptores eūdē hitū seu ei cōsimilē sub eodem
noīe vsqz hodie deferētes q̄ plures etiā alijs assūpto post
dictū lugdon cōciliū. huiuscemōi hitū p diuersas mūdi
partes mēdicādo discurrere non verent. faciētes ea q̄ nō
condecēt in animaz suarū periculū. ⁊ graue escādālū p̄li

morū: presertim cum nōnulli prauitatis heretice vicio la-
borantes: sub huiusmodi habitu sunt inuenti. Nos igit̃
volentes taliū preuaricatorū insolentem audaciam refre-
nare: et predictā non tam religionē q̃s perniciosam sectas
penitus abolere: ne forte fidelīū simplices falsa sanctita-
tis eorum imagīe seducantur. Vniuersitati vestre per a-
postolica scripta mandamus: quatenus quoscumq; de
predictis in vestris ciuitatibns: et diocesibus inueniri cō-
tigerit: eos ad deponendum huiusmodi habitum moniti
one premissa per censuram ecclesiasticam appellatione
postposita compellatis: monentes eos: vt si religionis vi-
tam ducere cupiunt: ad aliquam se transferant de religio-
nibus approbatis. Qd si aliqui eorum censuram predi-
ctam contempserint vos cōtra ipsos ad penam carceris
seu alia prout expedire videritis procedatis: inuocato si
opus fuerit auxilio brachij secularis. Ceterū vt predicti
eo facilius a sua insolētia cōpescantur: quo magis a chri-
sti fidelibus abici viderint et contemni: volumus nihilominus
q̃ huiusmodi processum nostrum: vestrarum ciui-
tatū et diocesum iteratis vicibus publicantes: ac facientes
per alios publicari eosdem processus actoritate nostra
moneatis et inducatis attēte ne aliquem de predictis pre-
fatum habitum deferentibus recipere presumant in hos-
pitio vel eis elemosynas largiantur: nec ad deferendū ha-
bitum ipsum seu ei consimilem impendant consilium au-
xilium vel fauorem. Datum rome apud sanctam sabinā
v. ydus marcij. pōtificatus n̄ri anno. j. sub anno dñice in-
carnatiōis. AD. cc. lxxx. v. ¶ Ad instar ergo dñi honoriij
pape. iij. Nicholaus papa quartus vniuersis ecclesiarū
prelatis consimiles litteras destinauit: sub anno domini.
AD. cc. xc. pontificatus eius: anno. iij.

Errores manicheorum.

o iij

¶ Triadecima q̄stio ē de heresib⁹ ⁊ errorib⁹
ma nicheorū: q̄ insurrexerūt ī ptib⁹ italie et
ibī sunt per p̄latos ⁊ inq̄sitores condēnati.
¶ In tpe inocēcij pape. iij. in partibus yta-
lie q̄ in archiep̄atu mediolanensi et alijs p-
tib⁹ circūuicinis: insurrexit quidā dict⁹ manes a quo eius
seq̄ces manichei sunt dicti: q̄ multas hereses publice di-
uulgauerūt: ⁊ publice ac impudēter in ytalia p̄dicarunt:
pro p̄dicatiōe q̄rū frater petr⁹ de verona ordīs fratrū p̄e-
dicatorū inquisitor in partibus aīe dictis: ab ip̄is mani-
cheis hereticis est gladijs interfect⁹: ⁊ martyr gl̄iosus ef-
fect⁹. Postea eodē anno sui martyrij sctōrum cathalogo
agregat⁹: ac per sctām eccl̄iam canonizat⁹: qui claret ho-
die multis miraculis gl̄iosus. Istōrū autē manicheorū he-
reses ⁊ herrores sunt isti. ¶ Prim⁹ error est: q̄ duos deos
⁊ duos dños asserunt ⁊ fatent⁹: s̄m benignū deum videli-
cet ⁊ malignū: creatorē oīm rerū visibiliū ⁊ corporaliū: as-
serentes nō esse factā creaturā corporalē a deo p̄e celesti
quē dicūt deū benignū: s̄ a diabolo malo ⁊ sathana quē
ip̄i vocāt deū malignū ⁊ dñm huius sc̄i: ⁊ p̄ncipē huius
mūdi: sic q̄ dīcos ponūt creatores: deū videli-
z ⁊ diabolum ⁊ duas creationes: vnā. s. corporaliū visibiliū: alia inuisi-
biliū ⁊ incorporaliū. ¶ Iij. error ē: q̄ cōfingūt eē duas ec-
clesias: vnā benignā quā dicūt eē sectā suā. eāq̄ asserūt
eccl̄iam iesu xp̄i. Aliā vero eccl̄iā malignorū quā dicunt
eē eccl̄iā romanā: eāq̄ impudēter appellāt matrē fornicā-
tionū: babilonē magnā meretricē: basilicā diaboli ⁊ sina-
gogā sathane. ¶ Iij. error ē: q̄ oēs gradus ⁊ ordines ⁊ or-
dinatiōes sctē romane ecclesie ⁊ statuta despiciūt ⁊ dep̄a-
uāt: ⁊ oēs qui fidē ei⁹ tenēt apelāt hereticos ⁊ errātes: nec
aliq̄ē posse saluari in fide romane ecclesie dogmatizāt.
¶ Iij. error est: q̄ oīa sacramenta romane ecclesie dñi nr̄i
iesu xp̄i eucharistie seu altaris ⁊ baptisimi q̄ fit in aq̄ ma-

teriali necnō cōfirmatiōis ⁊ ordīs: et extreme vñctiōis: pe
 nitētie ⁊ mīrimoniij inter virū ⁊ mulierē oīa ⁊ singula asse
 rūt iania atq; vana ⁊ cōfingūt tanq; simie qdā alia loco
 iporū q̄ qī similia videant. ¶.v. error est: q̄ fingunt loco
 baptisimi sc̄ti in aq̄ baptismū aliū spūalē quē vocāt con
 solamentū spūs sc̄ti: qñ. s. recipiūt aliquā psonā in sanita
 te vel infirmitate ad sectā ⁊ ordinē per impositionem ma
 nuū s̄m ritum suum erecrabilē. ¶.vi. error est: q̄ loco cō
 secrati panis eucharistie corporis xp̄i: cōfingunt quēdam
 panē quē apellāt panē bñdictum seu panē ofonis quē in
 pñcipio mēse sue tenēdo in manib⁹ s̄m ritū suū bñdicūt:
 frangūt ⁊ distribuūt assistētib⁹ ⁊ credētibus suis. ¶.vij.
 error est: q̄ loco pñie dicūt esse verā pñiam suscipe ⁊ tene
 re eorū sectā ⁊ ordinē: ⁊ suscipiētibus dictā sectā ⁊ ordinē
 siue in sanitate siue in infirmitate dicūt oīa pctā eē dimis
 sa ⁊ tales esse absolutos ab oībus pctis suis sine alia q̄
 cūq; satisfatiōe ⁊ absq; reſtitutiōe si haberēt aliqd de ali
 eno: dū modo seruet eorū sectā ⁊ ordinē: asserētes se sup il
 lo habere ptātem eādē ⁊ tantā q̄stā habuerūt petrus ⁊
 paulus ⁊ alij apli dñi nr̄i iesu xp̄i: dicētes cōfessionē sacer
 dotū romane ecclie nihil valere penit⁹ ad salutē: nec ipam
 nec aliū aliquē de ecclesia romana habere ptātem absol
 uēdi aliquē a pctis. ¶.viij. error est: q̄ loco sacramēti ma
 trimoniij carnalis inter virum ⁊ mulierē: cōfingunt esse
 spūalem matrimoniū inter aīam ⁊ deū: qñ videlicet ipsi
 heretici seu consolati recipiunt aliquem ad sectā ⁊ ordinē
 suū. ¶.ix. error est: q̄ incarnationē dñi nr̄i iesu xp̄i ex btā
 maria virgine negāt: asserētes ipm nō habuisse verū cor
 pus humanū: nec verā carnē hoīs sic habēt ceteri hoīs:
 nec vere fuisse passum ⁊ mortuū in cruce: nec vere resur
 rexisse a mortuis: nec vere ascēdisse in celū cū corpe ⁊ car
 ne humana: s; omnia in similitudinē facta fuisse. ¶.x.
 error est: q̄ beatam mariā negant fuisse matrē dñi nostrī
 d iij

iesu xpi: negāt etiā fuisse mulierē carnalē: s; sectā suā ⁊ ordinē dicūt eē mariā virginē verā pñiaz ⁊ castā ⁊ virginē q̄ generat filios dei qñ recipiūt ad eādē sectā ⁊ ordinē alios quos. ¶.xj. error ē: q̄ negāt resurrectionē corporū hūanorū futurā: loco eius cōfingentes q̄dam spūalia corpora: ⁊ quēdā interiorē hoīez in q̄bus ⁊ q̄lib⁹ dicūt resurrectionē futurā eē intelligēdā. ¶.xij. error ē: q̄ dicunt q̄ hō nūq̄ debet comedere carnes: nec tāgere eas: nec caseū: nec oua: nec aliqd qd nascat̄ ex carne p viā gñatiuā seu cohyt⁹: sic ipi faciūt. ¶.xij. error ē: q̄ dicūt ⁊ credūt q̄ i aīalib⁹ brutis: ⁊ etiā i auib⁹ sunt spūs illi q̄ incedūt de corpibus hominū: qñ non sunt recepti ad eorū sectā ⁊ ordinē p impositionē manūū fm ritū eorū: ⁊ q̄ trāseunt de vno corpore ad aliud corpus: quare nō comedūt ipsi aliquod animal: nec aliqd volatile: nec occidūt. ¶.xiiij. error ē: q̄ dicūt q̄ nūquā debet hō tāgere aliq̄ mlierē. Itē p̄dicti manichei faciūt cōgregationē quā vocāt la cōuēga pro eo q̄ hñt illi de cōgregatione inter se multa pacta q̄ fūat pueria ⁊ ini q̄ ⁊ ecclie dei ⁊ rez publice mltū nociua. p̄dicta secta manicheorū: ppter eorū pfatos errores fuit p̄ictā romanā ecclēsiā cōdepnata. xiiij. q. iij. c. quidam heretici.

¶ Errores valdensiū.

Quartā decima q̄stio ē. de heresibus ⁊ errorib⁹ valdensiū. seu paupū de lugduno. vñ incapatatorū qd idē ē. qui insurrexerūt i ptib⁹ b⁹ frācie ibidē p̄ platos ⁊ inq̄sitores cōdepnati. ⁊ adhuc frequēt⁹ cōdepnāt. Itē tpe domini gregoriij pape. ix. circa annū dñi. M. c. lxx. Insurrexit in ptibus gallicanis in archiep̄atu ⁊ ciuitate lugdunū. Quidā vocat⁹ valdensi⁹ seu valdeñ. q̄ relictis oib⁹ pposuit seruare euāgelicā paup̄tatē sicut apli seruauerūt q̄ ples sibi adherētes hñt cōgregationē magnā viroz ⁊

mulierū. Hī hereses et errores infra scriptos secrete et pu-
blice dogmatigauerūt. tādē archiep̄m et ecclīā metuētes:
inde fugerūt. p̄ ptes frācie et ytalie disp̄si. quā p̄tes cōplis-
ces hūerūt: multūq; creuerūt: et vsq; hodie errores suos
hīnc inde seminauerūt. Hī enī vocant valdēses ab eorū
magro erroris et actore: vocant etiā paupes de lugduno
a ciuitate lugdunī vnde traxerūt originē. Et q; vitā elege-
rūt pauperē: vocant vltērī⁹ incapatati: q; in eorū secta ma-
gis pfecta ī capatis eorū seu sup sotularib⁹ signū spāle di-
stintū ad modū scuti publice deferebāt. Hereses aut et er-
rores istorū valdēsū sunt hīj q; sequūtur. ¶ Prim⁹ error
ē. q; ipsi nō sunt subiecti romano pōtīfici: nec alijs p̄latis
romane ecclīe: asserētes q; ecclīa eos psequit^r et cōdēpnat
indebite et iniuste. ¶ ij. error ē: q; nō possunt excomunica-
ri a romano pōtīfice: nec ab alijs p̄latis ecclīe: nec eis tenē-
tur obedire: et vbi mādet q; eorū sectā deserāt et abiurēt: ni-
chil faciēt. ¶ iij. error ē: q; iurare ī iudicio siue extra p̄ q;
cūq; causa: et in quocunq; casu ē illicitū: et mortale pctm̄:
¶ iiij. error ē: q; deiurare ī iudicio corā iudicib⁹ fidei de ce-
lāda vtute et nō reuelare cōplices suos ī hac secta nō ē il-
licitū nec pctm̄: s; licitū et sanctū. ¶ v. error est: q; iudicare
hoīez ad supliciū vel ad mortē ī nullo casu ē licitū: ymo sp̄
ē mortale pctm̄. ¶ vi. error ē: q; decretales ecclīe et cōstitu-
tiōes dñi pape de ieiunijs et festis colēdis nō sūt obseruā-
de: s; refutāde et totalī cōdēpnāde. ¶ vij. error ē q; ipi val-
dēses qntūcūq; sint iliterati: nec ab ep̄is romane ecclesie
ad sacrū ordinē p̄moti: tā viri q̄ mlires: p̄ testatē a deo
solo hñt: sicut apli hūerūt audīēdi cōfessiōes ī foro p̄nia-
li viroz et mulierū: et p̄nias īponēdi salutare. ¶ viij. er-
ror ē: q; indulgētie q; a romano pōtīfice seu alijs p̄latis
ecclīe conferūtur: nullius valoris sunt. efficacie et virtutis.
¶ ix. error ē: q; ī sacramēto altaris: panis nō trāssubstā-
tiat ī verū corp⁹: et vinū ī sanguinē dñi nrī iesu xpī: si sa-

cerdos cōsecrans sit peccator. **¶** .x. error ē: q̄ oīs homo est
peccator: nisi sit de secta eorū. ⁊ cōsequēter q̄ nullus cele-
bras vere cōficat corpus xpī nisi sit de eorū secta ⁊ credēs
erroribus eorū dē. **¶** .xj. error ē: q̄ q̄libz q̄ntūcūqz sit mīere
laycus. siue sit vir: siue mulier: dū tñ sit de eorū secta potest
cōsecrare vere: ⁊ cōficere corpus xpī. **¶** .xij. error ē: q̄ oīs
vir ⁊ oīs mulier de eorū secta ē vere sacerdos. **¶** .xiiij. error
est: q̄ anime decedentiū statim vt decedūt euolāt ad padē-
sum: vel ad celū: ⁊ descēdūt dāpnati ad infernū: nec aliq̄s
purgatoriū intrat. **¶** .xiiij. error ē: q̄ purgatoriū nichil ē:
⁊ q̄ misse: orationes: ⁊ elemosine: suffragia: ⁊ alia q̄ fiunt
in romana ecclesia p̄ defunctis: nichil eis p̄sunt pro quibz
fiunt: nec prodesse possunt. **¶** .xv. error est: q̄ sc̄i qui
sunt in celo orationes nostras nō audiunt vnquā. nec ex-
audiunt: nec pro nobis ad deū orant. quia non est līcītum
eos orare: nec eorū suffragia implorare: nec pro eis festa
celebrare: seu pro eorū reuerencia: sed miracula eorū que
ab hominibz recitantur tanq̄ falsa ⁊ ficticia reprobant:
nec eis fidē acomodant. **¶** .xvj. error ē: q̄ melius est satīs-
facere libidini quocūqz actu turpi. quā carnis stimū sa-
tigari: s; ē vt dicūt ⁊ ip̄i faciūt in tenebris līcītū cū quoli-
bet ⁊ cū q̄libet indistincte carnaliter comisceri: quocūqz
⁊ quociēscūqz cū carnalibz desiderijs stimulent. **¶** .xvij.
error est: q̄ simbolo fidei non est standū nec credendū: cū
sit per romanam ecclesiam vt dicūt ordinatum. **¶** .xviij.
error est: q̄ nec salutatio angelica. s. aue maria: nec oratio-
nes alie quecūqz per romanam ecclesiā ordinate sunt di-
cēdeni si pater n̄r tantū: cū hec oratio sola per christū fue-
rit ordinata. **¶** .xix. error ē: q̄ ipsi sunt successores aposto-
lorū in euangelica paupertate. ⁊ vt dicunt cognoscūt me-
lius fidei veritatē: q̄ prelati: clerici: seu religiosi de roma-
na ecclesia: ⁊ q̄ eis non est credendum. **¶** .xx. error est: q̄
papa episcopi. ⁊ alij prelati qui habent diuicias huius

mundi: ⁊ sanctitatē apostolorū nō imitant: nō sunt ecclie
dei viri pastores vel gubernatores: sed lupi rapaces ⁊ de
uoratores: nec talibus christus dignatus est ecclesiam cō
mittere sponsas suās: quia eis non est credendū: nec obediē
dū: sed ipsis solis valdensibus qui habēt a deo solo mis
sas celebrandi: confessiones audiendi: penitēcias imponē
di plenariā potestatē: siue mulieres sint siue mares. ¶ Pro
pter huiusmodi errores ⁊ hereses istorū valdensium: seu
pauperum de lugduno processu temporis. ipse dominus
gregori⁹ papa. ix. ipsos excommunicauit: anathematizauit
⁊ condemnauit: vt extra de hereticis. c. excommunicamus
vniuersos hereticos: gazaros: parinos: pauperes de lug
duno etcetera.

¶ Nota errores bigardorū fratris celorū ordinis fratrum minorū.

Quinta decima questio ē de heresib⁹ ⁊ erro
ribus bigardorū: beguinorū: fratris celorū:
vel fratrum de pñia de tertio ordie bñi frācis
ci q̄ idē ē. Qui insurrexerūt ī puincia pu
cie: ⁊ in puicijs narbone. tholose: carcassos
ne: sticilie insula calabria: tuscia: alemania ⁊ alijs diuersis
mūdi ptib⁹: ⁊ adhuc dāpnabiliter pseuerāt ī dictis ptib⁹
p p̄latos ⁊ inq̄sitores cōdēpnati ⁊ cotidie dāpnāt. ¶ Nā
tpe dñi clemētis pape. v. insurrexit in puincia narbone hō
quidā vocat⁹ frater petr⁹ iohānis de ordie fratrum mino
rū. de villa q̄ d̄ siriacū: diocesis biterresis oriundus. Hic
frater petr⁹ iohānis q̄s p̄les hereses ⁊ errores indicta pu
cia v̄bis ⁊ scriptis pariter publicauit: ⁊ q̄s p̄les hoēs ad se
traxit. Hic cōdidit dū viueret postillā sup apoca. Alliā su
p matheū: ⁊ quēdā tractatū de mēdicitate: ⁊ quēdā aliū
de dispēsationibus: in quibus libris presertim in postilla
super apocalipsim: q̄s plures hereses ⁊ errores inseruit vt

*fr. michaelis de
cesana*

supra patuit. q. ix. vbi multi recitantur. Et cui⁹ dicti fr̃s
petri ioh̃anis dictis libellis ⁊ postillis: ⁊ p̃sertim ex postil-
la sup apoca: q̃ remāserūt post ei⁹ mortē ⁊ remanēt ho-
die ap̃d bigardos: l̃z p̃ eccl̃iā cōdēpnati: ⁊ ex p̃p̃rijs inuē-
tionib⁹ ei⁹ seq̃ciū: vt pote fr̃s michaelis de cesana hereti-
ci dicti ord̃is fr̃m minoꝝ geñalis ministri: ⁊ nōnulloꝝ ali-
oꝝ ei⁹ ord̃is hereses ⁊ errores: abhoiaciones ⁊ blasfe-
mie cōtra sc̃tāz eccl̃iā pullularūt: ⁊ q̃ plurimū creuerūt: ⁊
hodie crescūt. Et q̃ plures in cathalonīa: narbona: biter-
ri: tholosa: mōte p̃sulāo: capite stagni: lunelo: marsilia: ca-
labria: sicilia: tuscia: alemania: ac modernis t̃porib⁹ a vi-
nionē existente ibi romana curia: t̃pore domini clementis:
pape. vi. ac in viterbio t̃pore vrbani pape. vi. Innocēcij
pape. vi. fuerūt vt pertinaces heretici cōdēpnati ⁊ igni-
bus cōcremati. ¶ Hereses aut̃ ⁊ errores bigardozū fr̃s
celozū: vel fratrū de p̃nīa de tercio ord̃ie beati fr̃acisci: sūt
isti. ¶ Primus error ē: q̃ dñs iesus xp̃s in quātū fuit hō
⁊ ei⁹ apl̃i nichil hūerūt in p̃prio: nec etiā in cōi. q̃ fuerūt
p̃fecti paupes in hoc mūdo. ¶ .ij. error ē: q̃ dicūt hāc esse
p̃fectā euāgelicā paup̃tatē: ṽz nichil habere in p̃prio nec
in cōi. ¶ .iij. error est: q̃ habere aliquid in cōi: diminuit de
p̃fectione euāgelice paup̃tatis. ¶ .iiij. error est: q̃ apl̃i sine
diminutione p̃fectionis eozū ⁊ sine pctō: nō potuerūt ha-
bere aliquid nec in p̃prio nec in cōi. ¶ .v. error ē: q̃ dicere
credere: ⁊ asserere contrariū: ē hereticū. ¶ .vj. error ē: q̃ re-
gula sc̃ti fr̃acisci ē illa vita iesu xp̃i q̃ xp̃s seruauit in hoc
mūdo: ⁊ quā apl̃s tradidit: ⁊ ip̃osuit obseruandā. ¶ .viij.
error ē: q̃ sc̃tus fr̃aciscus tradidit fratrib⁹ sui ordinis in re-
gula sua sup̃radictā euāgelicā paup̃tatē: ita q̃ p̃fessores
dicte regle nichil possunt habere: nec in p̃prio: nec in cōi.
¶ .viij. error ē: q̃ dicūt q̃ beatus fr̃acisc⁹ post xp̃m ⁊ ei⁹
matrē ⁊ aliq̃ dicūt post apl̃os: fuit sūm⁹ ⁊ p̃cipu⁹ obsua-
tor vite: ⁊ regule euangelice: ac renouator eius in isto. vi.

statu ecclesie in quo dicunt. iam nos esse. **¶** ix. error est. quod regulam
sancti fructuosi dicunt esse euangelium christi. ac vnum et idem cum euangelio
christi. **¶** x. error est. quod qui eam impugnant: contradicunt euangelio
christi. et per consequens errant et fiunt heretici si in hoc perseuerant.
¶ xi. error est. quod dicunt: quod sic papa aut aliquis non potest muta-
re aliquid in euangelio nec adde-
re eodem: ita non potest aliquid mu-
tare vel adde-
re dicta regula. nec subtrahere ex eadem. quantum ad
vota substantialia euangelica aut precepta cetera in ipsa. **¶** xii.
error est. quod dicunt quod papa non potest dictam regulam euangelicam sancti
fructuosi transmutare vel immutare. ac tollere ordines sancti fructuosi. que
euangelicum ordinem esse dicunt. Idem dicunt de tertia regula. **¶** xiii.
error est. quod dicunt quod papa non potest facere constitutionem vel de-
cretalem per quam dispense-
t ac concedat fratribus minoribus quod possint
habere bladum. vinum. ad suum in coenaculo. in granariis vel cellariis.
pro tempore futuro ad suum usum seu victum necessarium. et quod hoc esset
facere contra euangelicam regulam sancti fructuosi et euangelium christi.
¶ xiiii. error est. quod dicunt quod dominus papa iohannes. xiiij. faciendo
quendam constitutionem quam incipit quod quorundam. in qua dicit concedere et
dispensare cum fratribus minoribus quod possint congregare vinum et
bladum in cellariis et granariis pro tempore futuro ad arbitrium pre-
latorum ordinis ipsorum: fecit contra euangelicam paupertatem. et per conse-
quens ut dicunt contra euangelium christi. et idem dicunt quod factus est he-
reticus. et quod ex hoc perdidit potestatem papalem ligandi et soluendi
et alia faciendo si in hoc perseuerauit. et prelati per eum facti ex quo di-
cta constitutionem fecit: non habent aliquam ecclesiasticam iurisdictionem
seu potestatem. **¶** xv. error est. quod omnes prelati et alij qui eidem domino
pape in dicta constitutione faciendo ac perseuerant assensum sciunt:
ex hoc facti sunt heretici. et si in hoc pertinaciter perseuerent: quod dictam pre-
teritam seu iurisdictionem ecclesiasticam perdidissent. **¶** xvi. error est. quod
dicunt quod omnes fratres minores qui dictam constitutionem fieri procura-
runt. ac qui eidem consenserunt. et eam recipiunt. vel ea utuntur. ex hoc he-
retici sunt facti. **¶** xvij. error est. quod dicunt quod dominus papa non
potest facere per mandatum quod aliquis frater minor etiam de ipsius licentia

transeat ad aliq̃s aliā religionē seu ordīez nisi ip̃e fr̃ minor
sit ⁊ alij fr̃es eiusdē ordīs hēant aliq̃s diuitias ī cōi. q̃z vt
dicūt hoc eēt descendere a maiori ⁊ altiori gradu seu statu
pfectōis ⁊ ṽtutis. ad minōrē ⁊ inferiorē. ⁊ hoc eēt destitue
re ⁊ nō cōstituere. q̃z potestas pape ē data solū in cōstitu
tiōez ⁊ nō destructionē. ¶. xviii. error ē. q̃z dicūt q̃ si aliq̃s
fr̃ minōr fact⁹ fuerit ep̃⁹. vel cardinal. vel etiā papa: tenet
suare votū paup̃tatis a se pri⁹ factū s̃m regulā scti fr̃cis
ci. ¶. xix. error ē. q̃z dicūt. q̃ pfectior stat⁹ qui sit in ecclia
dei. ē stat⁹ fr̃m minōz. qui paup̃tatē euāgelicā vouerūt ⁊
pmiserūt. nec stat⁹ platorū ad pfectionē eius ptingit. s̃z
illi plati qui de ordīe fr̃m minōz assumunt vbi paup̃tatē
euāgelicā pmiserūt ad q̃s suādā sunt ppetuo obligati ad
eādē pfectionē ptingāt si votū suauerūt a se prius factū.
¶. xx. error ē. q̃z dicūt q̃ illi q̃ttuor minores fr̃es de ordine
scti fr̃cis ci. q̃ sub āno dñi. M. ccc. xviii. ap̃d marsiliā p in
q̃sitorē heretice prauitatis q̃ etiā erat de ordīe fr̃m minōz
fuerūt velut heretici cōdēpnati. ex hoc vt ip̃i dicūt q̃z nole
bāt suare ⁊ tenere puritatē ⁊ ṽitatē ⁊ paup̃tatē dicte regle
scti fr̃cis ci. ⁊ q̃z nolebāt cōsentire ī relaxatiōe regule. nec
recipe dispēfationē p̃dicti dñi iohānis pape factā sup illa
nec sibi. nec alijs sup hoc obedire: fuerūt cōdēpnati ī iuste
p veritate regule euāgelice defendēda. iō dicunt ip̃os nō
fuisse hereticos s̃z catholicos. ⁊ etiā m̃res gl̃iosos. ip̃oz im
plorāt orōnes ⁊ suffragia ap̃d deū. ¶. xxi. error ē. q̃z dicūt
multi ex eis. se credere eos esse nos minores m̃res. nec mi
noris meriti ap̃d deū: q̃z sctōs laurētiū ⁊ vincentiū m̃res
xp̃i. ¶. xxij. error ē. q̃z quidā ex ip̃is dicūt. q̃ ī ipsis q̃ttuor
fratrib⁹ minōribus. fuit xp̃s itez sp̃ūaliter crucifixus. tan
quā in q̃ttuor brachijs crucis. cū paup̃tas ⁊ vita ei⁹ sint
in ipsis cōdēpnate. ¶. xxiiij. error ē. q̃z dicūt q̃ si dñs ñr
papa mādauit ⁊ cōsēsit: q̃ p̃dicti q̃ttuor fratres minores
fuerint p inquisitorē velut heretici cōdēpnati: ex hoc ip̃e

factus est hereticus. ⁊ maior etiā inter alios. cū deberet ip
se sicut caput ecclie pfectionē euāgelicā defendere. **¶** **xxiij.**
error ē. qz dicūt qz papa nō defendit pfectionē euāgelicā
cā in illis q̄ttuor fratrib⁹ minorib⁹: papalē p̄didit p̄tāre.
nec ipsum credūt eē papā. ⁊ qz nō ē ei obediendū in aliquo
a fidelibus. ⁊ qz ex tūc vacauit papatus. **¶** **xxv.** error est.
qz dicūt qz oēs illi beguini vulgarit̄ apellati. qui se ipsos
fratres de penitētia de tertio ordine sancti fr̄cis apellāt:
q̄ in istis trib⁹ ānis p̄cedētibus. vj. āno dñi. **MD.ccc.viij.**
vel circa fuerunt per iudiciū p̄latorū ⁊ inq̄sitorū heretice
p̄auitatis velut heretici cōdēpnati in puincia narbone.
⁊ in capite stagni. ⁊ apud lodeuā. ⁊ i dyocesi⁹ agatheñ.
⁊ biterreñ. ⁊ apud lunellū. ⁊ magaloeñ dyocesi. qui crede
bāt quattuor fr̄es p̄dictos minores eē sctōs m̄res. ⁊ cre
debāt ⁊ tenebāt. ⁊ sentiebāt sicut ip̄i de paup̄tate euāgelicā.
⁊ de potestate pape videlicet qz eā p̄didit. ⁊ qz sit fact⁹
hereticus. ⁊ qz etiā prelati ⁊ inq̄sitores qui dictos fr̄es
persecuti sunt: ex hoc facti sunt heretici. **¶** Et qz doctrina fra
tris petri iohannis olim: tota erat vera ⁊ catholica. **¶** Et qz
ecclesia carnalis. videlicet ecclia romana erat babilō me
retrix magna destruēda ⁊ deiciēda. sicut olim destructa fu
it sinagoga iudeorū incipiente ecclesia p̄mitiua. tales in
q̄s beguini q̄uis p̄dicta crederēt ⁊ defenderēt: fuerūt vt
ipsi dicunt iniuste cōdēpnati. ⁊ pro veritate defendēda. ⁊
nō fuerunt heretici sed catholici. ⁊ dicūt eos corā deo esse
martyres gl̄iosos. **¶** **xxvj.** error ē. qz dicūt qz ecclesia dei
adhuc recognoscet qz dicti quattuor fr̄es minores. ⁊ dicti
beguini qui fuerūt: velut heretici cōdēpnati: sunt m̄res.
⁊ de eis fiet solēpne festū in ecclesia sicut de magnis mar
tiribus alijs. **¶** **xxvij.** error est. qz dicūt. qz prelati ⁊ inq̄
sitores qui ipsos iudicauerunt ⁊ cōdēpnauerūt velut he
ticos: ⁊ etiam omnes illi qui consenserunt. ac scienter con
sentiunt in condemnationibus eorum: ex hoc facti sunt

heretici si in hoc pseuerāt. et i h p diderūt ecclīasticā pote/
statē ligādī atq; soluedī. et ad ministrādī ecclīastica sacra/
mēta. nec ē eis obediēdū a fidelib⁹ xpīanis. ¶.xviij. error
ē. q; dicūt q; oēs et singuli p dīcti quos dicūt ēē factos he/
reticos ppter p dīcta nō sunt de ecclīa dei. nec de numero
fidelīū. s; sunt extra ecclīā si i hoc pseuerāt. ¶.xxix. error ē.
q; dicūt q; oēs illi q; tenēt et credūt sic ipi beguini. seu pau/
pes frēs de tertio ordīe bti frācisci. credūt et tenēt de predi/
ctis omnibus. sicut tenuerunt et crediderūt illi qui fuerunt
velut heretici cōdēpnati. et etiā alij fideles qui non sunt
de. iij. ordine. scī frācisci sicut clerici. siue layci qui tenetur
aut credunt de predictis sicut ipi beguini. oēs inq; tales
vt ayūt sunt ecclīa dei. et itra ecclīā dei viuūt. ¶.xxx. error
ē. q; multi beguini et beguine. ac ipoz credentes recollege/
rūt occide ossa cōbusta et cineres p dīctorū cōbustoz q; fue/
rūt peretici cōdēpnati ad cōseruādū sibi p reliq;is. et tan/
quā reliq;as scōz osculabant et venerabantur sicut alioz
scōz ob deuotionē et reuerētiā eorūde. sicut cōptū extitit et
iuentū p inq;sitōz. et cōfessiōes et depositiōes quorūdā be/
guinoz. nō receptas i iudicio. q; talia secū hēbāt. et alios hēre/
et habuisse viderāt et sciebāt. sic nos inq;retes de talib⁹ re/
liq;is apd illos iuētās vidim⁹ et palpauim⁹ et fide pbaui/
mus oculata. ¶.xxxi. error est. q; aliq; ex beguinis scripse/
rūt et notauerūt noīa p dīctorū cōdēpnatoz et dies siue ha/
lēdas i q; b⁹ passi fuerūt sic mīres vt ipi asserunt. sic ecclīa
dei de scīs et iustis mīrib⁹ facere cōsueuit. et noīa eoz āno/
tauerūt i suis hālēdarijs. et i suis iuocāt letanijs. ¶.xxxij.
error ē. q; dicūt q; papa nō pōt dispēsare cū aliq; psona i
voto vgitatis. seu castitatis. etiā si votū illd fuerit simplex
et nō sollēpne quacūq; etiā ex tali dispēsatione seqret ali/
quod bonum magnum ciuitatis. puta reformatio pacis
alicuius puincie siue regni. vel cōuersio vni⁹ gētis ad fi/
dē xpī. q; psona cū q; dispēsaret. de maiori et altiori gradu

pfectionis descēderet ad minōrē. **¶.xxxiiij.** error ē: qꝫ dicūt
 qꝫ oēs mulieres eēnt mortue excepta vna q̄ vouisset casti
 tatē et virginitatē dñō: etiā si genus humanū deficeret
 nisi talis mulier cōtraheret: papa nō posset cū tali mulie
 re dispensare: nec mulier teneret obedire pape pꝛecipiet
 ei ut cōtraheret: ⁊ si obediret mortaliter peccaret: ⁊ si pro
 pter hoc excoīcaret a papa: talis excoīcatio eēt iniusta et
 eā nō ligaret: ⁊ si sustineret ppter hoc mortē eēt martyr.
¶.xxxiiij. error ē: qꝫ dicūt qꝫ nō tenent iurare corā p̄latis
 ⁊ inquisitoribus q̄uis delati sint esse de secta ⁊ heresi be
 guinorū ad rñdum eis: nisi solū de fide et articulis fidei.
¶.xxxv. error ē: quia dicūt qꝫ si excoīmunicarentur ppter
 hoc: quia recusant iurare simpliciter ⁊ absolute de verita
 te dicenda in iudicio requisiti: nisi tm̄ de articulis fidei ⁊ p
 ceptis ac sacramentis: ⁊ quia nolunt de alijs respōdere:
 ⁊ quia recusant suos cōplices reuelare: qꝫ talis excoīcatio
 est iniusta ⁊ qꝫ nō ligat eos. **¶.xxxvj.** error est: qꝫ dicūt qꝫ
 papa nō pōt fm̄ deū inhībere beguinis: etiā per sn̄iam ex
 coīmunicatiōis qꝫ nō viuāt de mēdicatē q̄uis possent la
 borare de arte sua victū cōgruū procurare: nec tenent sibi
 obedire: ⁊ si propter hoc condēnent ad mortem dicūt
 qꝫ essent mrt̄res gloriosi. **¶.xxxvij.** error est: qꝫ dicunt et
 asserūt qꝫ tota doctrina fr̄is petr̄i iōānis de ordine fratrū
 minōrū est vera ⁊ catholica: ⁊ eādē dicunt et credunt fuī
 se ei a dñō reuelatā: ⁊ dicunt fratrē petrū iōānis hoc ip̄m
 dū vivebat sn̄is familiaribus reuelasse. **¶.xxxviii.** error
 est: qꝫ fratrē petrū iōānis cōiteruocāt sc̄m̄ patrē nō cano
 nizatū. **¶.xxxix.** error est: qꝫ dicunt eum esse ita magnum
 doctorē: qꝫ ab ap̄lis ⁊ euāgelistis citra nō fuit aliquis ma
 ior eo: ⁊ aliqui addūt qꝫ fuit maior in sc̄itate ⁊ doctrina.
¶.xl. error est: quia dicunt aliqui ex eis eundem fratrem
 petrū iōānis veritatē dixisse ⁊ tenuisse in eo qꝫ dirit et te
 nuit. qꝫ christus vivebat qñ fuit pendens in cruce lancea

lāceatus: dicentes q̄ aīa xp̄i fm̄ rei veritatē adhuc erat in
corpore sed q̄ xp̄s erat multū exinanitus ideo aspicienti
bus mortuus videbat: ⁊ q̄ ioānes euāgelista iō dicit eū
tūc esse mortuū q̄ mortuus appebat. **M**atthe⁹ aut euā
gelista scripsit q̄ xp̄s tūc vnus erat: q̄ fm̄ rei veritetem
ita erat: s̄z ecclīa abrahit hoc de euāgelio mathei ne cōtra
rius videret ioāni euāgeliste. **¶.xlj.** error est: q̄ dicunt q̄
scriptura ⁊ doctrina p̄dicti fratris petri ioannis sunt ma
gis necessarie ecclīe dei pro isto tpe finali quā alique alie
scripture quorūcūq̄ doctorū ⁊ sctōrū exceptis scripturis
ap̄loz ⁊ euāgelistarū q̄ ut dicūt ip̄e magis declarauit et
dat intelligere maliciā anti xp̄i ⁊ discipuloz ei⁹. v3 phise
orū quos dicūt eē platos ⁊ religiosos moderni temporis.
¶.xliij. error ē: q̄ dicūt q̄ illi q̄ non recipiunt ei⁹ doctrinā
sunt ceci ⁊ illi qui reprobāt ⁊ cōdenāt ei⁹ doctrinā sunt he
retici. **¶.xliij.** error ē: q̄ dicūt q̄ si papa cōdenaret doctri
nā vel scripturā fratris petri ioānis: cōdenādo eā eēt he
reticus q̄ cōdenaret vitā ⁊ doctrinā xp̄i. **¶.xliiij.** error ē:
q̄ dicūt prout inueniūt in postilla fratris petri ioānis su
per apoc. ecclīā carnalē per quā intelligūt romanā ecclīā
nō solū p̄ ip̄a roma: s̄z q̄z tū se extēdit romani imperij lati
tudo eē illā babilonē meretricē magnā de qua loquit̄ ioā
nes in apoca. ⁊ de ipsa exponūt ⁊ intelligūt q̄ legunt̄ ibi
dē: videlz q̄ ipsa ē ebria de sanguine martyꝝ iesu xp̄i ⁊ ex
ponunt de sanguine illoꝝ. iij. fratrū minoꝝ qui fuerunt
apud marsiliā cōbusti vt heretici ⁊ cōdenati ⁊ de sangui
ne beguinoꝝ de. iij. ordine qui fuerūt in istis retro ānis tā
q̄z heretici cōdenati ⁊ cōbusti in p̄p̄uincia narbone sicut
superi⁹ cōtine⁹ quos asserūt eē martyres iesu xp̄i. **¶.xlv.**
error ē: q̄ dogmatizāt q̄ ecclesia carnalis videlicet ecclīa
romana aī p̄dicationē anti xp̄i ē destruēda per bella que
cōtra ip̄am faciet fredericus rex sicilie q̄ nūc regnat cū cō
plicib⁹ suis qui vocant̄ decē reges qui intelligunt per. x.

capita bestie. de quib⁹ scribit⁹ i apoca. ⁊ qdā alia dē rege
federico rege frācie ⁊ rege roberto ⁊ ita hec fabulant⁹ tam
erronea q̄s insana. ¶.xlvi. error est: q̄ isti dogmatizāt q̄
in fine sexti stat⁹ ecclesie in quo statu dicunt nos esse qui i
cepit a scō frācisco citra: p̄dicta ecclesia carnalis babilon
meretrix magna ē reijciēda a xpō sicut reiecta fuit sinago
ga iudeoz ⁊ q̄ crucifigit xp̄m q̄ carnalis ecclesia crucifi
git ⁊ psequit vitā xp̄i in illis fratrib⁹ quos vocāt paupes
⁊ spūales ordinis sc̄i frācisci exponendo tam de p̄mo q̄s
de.iiij. ordine ⁊ psecutiōe q̄ facta ē cōtra eos in prouincia
prouincie ⁊ in puincia narbone de qua in superiorib⁹ ē
tractatū. ¶.xlviij. error ē: q̄ dogmatizāt q̄ sicut reiecta si
nagoga iudeoz a xpō fuerūt pauci viri electi ab eo p quos
fuit fundata xp̄i ecclesia p̄mitiua q̄z tū ad p̄mum statū ec
clesie: ita reiecta ⁊ destructa ecclesia romana in. vj. statu ec
clesie nūc etiā remanebūt pauci viri electi spūales paup
es euangelici quoz maior ps vt aiunt erit de vtroq̄z ordi
ne sc̄i frācisci videlicet de p̄mo ⁊.iiij. per quos fundabit⁹
ecclesia spūalis q̄ erit humilis ⁊ benigna. ¶.xlvij. statu ec
clesie qui incipiet mortuo antixpō. ¶.xlviij. error ē: q̄ do
gmatizāt q̄ oēs ordines ⁊ religiones destruent in psecu
tione antixp̄i excepto ordine sc̄i frācisci quē distingūt in
tres ptes: quarū vnā dicunt esse cōmunitatē ordinis. ⁊ se
cundā dicūt esse illos qui apellati sunt fratris celli in yta
lia. ⁊.iiij. dicūt esse tam in fratrib⁹ quos vocant spūales
seruārib⁹ puritatē regule sc̄i francisci: q̄s in fratrib⁹ de
tertio ordine eisdē adherētib⁹. Et prime due partes vt ai
iunt destruent: ⁊.iiij. remanebit vsq̄z ad finē mundi dura
tura quia ut aiunt beato francisco sic fuit a domino pro
missum. ¶.xlix. error ē: q̄ dogmatizāt duplicē antixp̄m
esse videlicet vnū spūalē seu mysticū et aliū realē maiorē
antichristum: ⁊ primum dicūt esse p̄paratorē vie secundī
⁊ dicunt etiā primum antichristum illū papa sub quo fiet ⁊
e ij

sub quo iam fit ut aiūt persecutio ⁊ cōdemnatio eorū dē.
¶ l. error est: qz determināt tempus infra qđ maior anti
 chꝛistus veniet ⁊ incipiet predicare: ⁊ finiet cursum suum:
 quē antichꝛistū dicunt iam esse natū: ⁊ finiet scōm quos
 dā ex eis cursum suū infra annū qui cōputabit. **¶** M. ccc.
 xxxv. **¶** l. error est: qz dogmatizant qđ illi viri spūituales
 quos vocant euāgelicos in quibus ⁊ per quos fundabit
 ecclia mortuo antixpo pōicabūt. xij. tribub⁹ isrl: ⁊ cōuer
 tent de q̄libz tribu duodecim milia: q̄ simul oēs cōgrega
 ti erūt. c. xliiij. milia: ⁊ hec erit multitudo signata per āge
 lū hñtē signū dei viui: qđ exponūt de btō frācisco: q̄ ha
 buit stigmata vulnerū xpi: q̄ millitia signata pmo pugna
 bit cū ātixpo ⁊ per eū occidet añ aduentū enoch ⁊ helye.
¶ l. error ē: qz dicūt qđ tpe psecutiōis antixpi ita affligē
 tur xpiani carnales: qđ despāti dicēt: qđ si xps eet de⁹: non
 pmitteret xpianos suos tāta mala pati: ⁊ sic despāti apo
 statabūt a fide ⁊ morient. Sed de⁹ abscondet pōictos vi
 ros spūales electos: ne p antixpm vel suos ministros va
 leāt inueniri: ⁊ tūc ecclia reduceť ad numerū psonarū in
 quo numero fuit fundata ecclia pmitiua: ita qđ viri rema
 nebūt. xij. in q̄bus ecclia fundabit: ⁊ in q̄b⁹ fundet spūs
 sc̄tūs in eq̄li vel maiori habūdātia: quā fuerat infusus su
 p aplos ī ecclia pmitiua. **¶** l. error est: qz dicūt qđ post
 mortē antixpi: dicti viri spūales cōuertēt totū mundū ad
 fidē xpi: ⁊ totus mūdus erit bon⁹ ⁊ benign⁹: ita qđ nulla
 malicia vel pctm̄ erit in hoīb⁹ stat⁹ illi⁹: nisi forte pctā ve
 nialia in aliq̄b⁹: ⁊ oīa erūt cōmunia quo ad vsum: ⁊ non
 erit aliq̄s qđ offendat aliū vl̄ sollicitet ad pctm̄: qz maxim⁹
 amor erit īnt oēs: ⁊ erit tūc vnū ouilez vn⁹ pastor: ⁊ talis
 ouil⁹ stat⁹ ⁊ cōditio durabit fm aliquos ex ipis per cētū
 ānos. Deinde deficiēte amore: paulatim subingredietur
 malicia: ⁊ in tm̄ erescet paulatiue: qđ xps propter excess
 sum dicte malicie: quasi coget venīre ad generale iudiciū

omniū. **C. liiij.** error ē: q̄ ignominioſe ⁊ grauī obloquū
 tur cōtra dñm papā vicariū iēſu xpī: quē (ſicut inſani mē
 te ⁊ ſciſmatici) vocāt ⁊ dicūt eſſe miſticū anti xp̄m maio
 ris anti xpī p̄curſorē ⁊ p̄paratorē vie ei⁹. **C. lv.** error ē. q̄
 vocāt eū lupū rapacē a fidelib⁹ euitādū: ⁊ pp̄ham iniu
 ſtū ⁊ cecū caiphā pōtifice q̄ xp̄m cōdēnauit: ⁊ herodē qui
 xp̄m illudēdo deriſit: q̄ ut dicūt ip̄e cōdēnat vitā xpī deri
 det xp̄m ⁊ paupes ſuos moleſtat iuſte. **C. lvj.** error ē: q̄
 dicūt ip̄m papā eſſe ap̄ū de ſilua ⁊ ſingularē ferū: exter
 minantē ⁊ deſtruētē maceriā ſeu clauſurā eccl̄ie dei: ita ut
 in eā poſſint ingredi canes ⁊ porci. i. hoīes q̄ perfectionē
 vite euāgelice dilacerāt ⁊ cōculcāt: ⁊ dicūt q̄ plus fecit de
 malo in eccl̄ia: q̄z oēs heretici p̄cedētes: q̄ tpe hereticorū
 manebit eccl̄ia in ſtatu ſuo: nūc vero eius tpe carnalis ec
 cleſia deſtruēt q̄ ip̄e ſolus cū duobus cardinalibus fugi
 et ⁊ latitabit ⁊ moriet̄ p̄e triſticia ⁊ dolorc.

Quod q̄ p̄dicti errores abūdāt originaliter in
 pauptate euāgelica quā dicebāt eſſe mēda
 citer: q̄ xp̄s ⁊ eius ap̄lī nō habuerūt aliq̄d
 in pp̄rio vel cōmuni: ⁊ q̄ ſup hiſ q̄b⁹ vte
 bant nō hēbant aliq̄d ius: ſz ſolūmodo ſim
 plicē vſum facti iō dñs ioānes papa. xxiij. declarauit con
 trariū eſſe verū ⁊ catholicū: ⁊ iſta duo hereticalia eſſe et
 cōdidit de cōſilio fratrū. ſ. dñorū cardinaliū extrauagātē
 q̄ incipit. cū inter nōnullos ſequētis tenoris. **C.** Cū inter
 nōnullos ſcolasticos ſepe cōtigerit in dubium reuocari.
 vtrū ptinacī affirmare: redēptorē dñm n̄m iēſum xp̄m
 ei⁹qz ap̄los in pp̄rio nō habuiſſe aliqua nec in cōmu
 ni hereticū ſit cēſendū: diuerſis diuerſa ⁊ aduerſa etiā ſen
 tiētib⁹ circa illos huic cōcertatiōi ſinē imponere cupiētes.
 Aſſertionē huiusmodi pertinacē cum ſcripture ſacre q̄ in
 pleriqz locis ipſos nonnulla habuiſſe aſſerit cōtradicat
 expreſſe: ipſamqz ſcripturā ſacrā per quā vtiqz fidei orto
 e iij

dore probantur articuli quo ad premissa fomentum ap-
 te supponat continere mendacij: per consequens quātū ad
 eā est: eius fidē in totū euacuās: fidē catholicā reddat eius
 probationē adimens dubiā et incertā: deinceps erroneam
 fore censendā et hereticā: de fratrum nostrorum consilio hoc per-
 petuo declaramus edicto: rursusq; in posterū pertinaciter
 affirmare: q; redēptori pōicto eiusq; apostolis in his que
 ipsos habuisse scriptura sacra testat: neq; ipsi ius ven-
 dendi cōpetierit: nec illa vēdēdi seu donādi ius habuerit:
 ac ex ipsis alia acquirēdi que tamen ipsis de premissis fe-
 cisse scriptura sacra testat: seu ipsos potuisse facere sup-
 ponit expresse: cum talis assertio ipsoꝝ vsū et gesta eui-
 denter includat in premissis nō iusta: quod utiq; de vsu:
 gestis seu factis redēptoris nostri dei filij sentire nefas est
 sacre scripture contrariū et doctrine catholice inimicum.
 Assertionē ipsam pertinacē de fratrum nostrorum consilio:
 deinceps erroneam fore censendā ac hereticā declaram⁹.
 Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginā nostrarū
 declarationū infringere: nec ei ausu temerario cōtra-
 ire. Si quis autē hoc attentare voluerit seu presumpserit
 indignationē omnipotentis dei et beatorum petri et pauli
 apostolorū eius se nouerit incurrissē. Datum auinioñ. ij.
 ydus nouembꝝis pontificatus nostri. Anno. viij.

C q; predictę constitutiōi. Cū inter non-
 nullos frater michael de cesana: ministri ge-
 neralis ordinis fratrum minorū patenter con-
 tradixit publice et impudenter cū suis com-
 plicibus: mendaciter asserendo: q; roman⁹
 pōtifer hāc constitutionē. Cū inter nōnullos: nō potuit
 cōdidisse. Iohē dñs iohannes papa. xxiij. Aliā cōstitutionē
 edidit: q; incipit. Ad cōditorē canonum: in qua clarissime
 ostendit: q; constitutionē potuit facere antedictam. Verū
 quia ille hereticus frater michael de cesana ante dict⁹ cū

q̄ pluribus cōplicibus suis dicte cōstitutiōi. Ad cōdito-
rē canonum etiā detraheret ⁊ ambas: videlicet. Cū inter
nonnullos: ⁊ Ad cōditorē canonū pariter cōdemnabat.
Ioh̄ dictus dñs iohānes papa tertiā cōstitutiōē edidit: q̄
incipit. Quia quorūdā mētes: in qua cōstitutiōe vtrāq;
scz. Cū inter nōnullos. ⁊ Ad cōditorē canonū confirma-
uit ⁊ errores duos p̄dictos de proprio ⁊ cōmuni fortius
extirpauit: ⁊ verbis alijs vsus fuit. Unde dicit sic. Quia
quorūdā mentes et infra. Nos itaq; ne refrabricatores
mendatioꝝ huiusmōi: ac etiā assertores: de tam pestifera
erronea ⁊ dānata doctrina confuscatiōe: ac confusione oī
vbiq; digna gloriari valeāt: ⁊ alios trahere ⁊ errorē ausi
defendere publice fuerint dānatāq; per cōstitutiōē p̄e-
dictā heresim: ac etiā approbate videlicet q̄ x̄ps ⁊ eius a-
postoli in his que habuissē legunt: n̄ habuerint absq;
iure aliquo simplicē vsu facti: ex quo si verū eēt sequere
tur: iesu x̄pi vsu fuisse iniustū quod p̄fecto blasfemiā cō-
tinet: ⁊ est catholice fidei inimicū cū hoc d̄ p̄tinaci animo
sitate ⁊ erronea non sit dubiū p̄cessisse: oēs ⁊ singulos: q̄
verbo ac scripto: per se vel aliū: seu alios: talia publice p̄-
sumpserunt: ipsos quoq; qui eos instruxerunt in talibus
⁊ ut p̄missa facerent docuerunt: indānatā incidisse here-
sim: ac ut hereticos vitandos fore: de fratrum nostrorum
consilio declaramus. ¶ Si quis aut dānatas per nostrā
cōstitutiōē p̄dictas hereses vel ipsarum alteram deinceps
scienter: verbo vel scripto defendere vel approbare
presumpserit: de eorūde fratrum cōsilio decernimus: vt tā-
q̄ hereticus ab oībus euiterur. Adhuc quia cōstitutio
nē nr̄am. Ad cōditorē canonū sup̄radictam: insano ausu
impugnare nisi sunt sicut fere districtius de eorundem fra-
trum consilio inhiibemus: ne quisquam diffinita ordina-
ta seu facta per ipsum: verbo vel scripto scienter appro-
bet aliquis vel defendat. ¶ Si quis vero contra presum-

e iiii

serit: tanq̃ contumax ⁊ rebellis romane ecclesie ab omni-
bus habeat. Nulli ergo ꝛc. Datū a vinione. iiii. ydus no-
uēbris: pontificatus nostri Anno. ix.

Et q̃ p̃dictis duob⁹ errorib⁹ in dictis dua-
bus cōstitutionibus cōdepnatis sup mate-
ria de pprio ⁊ cōi: adhuc i puincia terracho-
ne nōnulli bigardi ⁊ frēs minores solo no-
mine religiosi a cōuersatione alioꝝ ordinis
firm vita ⁊ morib⁹ desidētes: p̃fatos cōdepnatos errores
in dicta puincia terrachone adhuc defendebāt: ideo dñs
iohānes papa supradictus archiepo terrachonei eiusqz
suffraganeis: ac inq̃sitorib⁹ illaz p̃tiu heretice prauitatis
iteꝝ dictos errores: ac frēs eoꝝ defensores ac hereticos cō-
depnādo: ⁊ tales publicari mādando: gratijs ⁊ indulgēti-
js sui ordīs puādo: ac eos prelatis ⁊ inq̃sitorib⁹ subiciēdo
l̃ras destinauit tenoris sequentis. ¶ Johānes epus suus
fuoz ꝛc. venerabilib⁹ fr̃ibus terrachonei eiusqz suffra-
ganeis: ac dilectis filijs inq̃sitorib⁹ heretice prauitatis in
puincia terrachonē: auctoritate aplica deputatis: salutē ꝛc.
Quia nōnūq̃ vni⁹ ipunitas ⁊ infra. ⁊ q̃ idignū ē: vt eis
in qua se obedientia subtrahunt quāqz ipugnare temere
fatagūt p̃uilegijs p̃fruant. ipos oib⁹ ⁊ singulis tā exēpti-
uis quā alijs quibuscūqz p̃uilegijs ⁊ gratijs: libertatib⁹
⁊ imunitatibus: tā ordibus suis: q̃ p̃sonis ⁊ locis ipozum
sub q̃cūqz forma vel expressione verborū ab aplica sede
cōcessis: auctoritate aplica oīno puamus: ⁊ p̃ter penas ali-
as: cōtra talia p̃sumētes inflictas quibus ipos subiacere
volum⁹ priuatos p̃petuo: ⁊ ordinarioꝝ locoꝝ iuriditioni
ordinarie quo ad causas omnes: ⁊ omnia alia decernim⁹
manere subiectos. Quo circa: discretiōni ṽre p aplica scri-
pta: in virtute sc̃re obedientie districti⁹ iniūgēdo mandas-
m⁹: quaten⁹ singulis dñicis diebus ⁊ festiuis: de quibus
videritis exp̃dicatiōe tales excommunicatos: hereticos: ⁊

scismaticos vt predicat eisqz preuilegijs: gratijs: et liber-
tatibus: ⁊ imunitatibus priuatos: vos fratres archiepe
⁊ suffraganei faciatis in ecclijs vřarū ciuitatum ⁊ dioce-
sum publice nunciari. Nec vos vřiqz vices gerentes: vřa
ordinaria: et vos filij inquisitores auctoritate apostoli-
ca aduersus eos quos in pmissis: vel circa ea summarie:
simpliciter ⁊ de plano in eisde ciuitatibus ⁊ diocesibus re-
peritis deliquisse: tanqz cōtra hereticos ⁊ scismaticos: ad
captionē inquisitionē: correctionē ⁊ cōpunctionem: iuxta
sanctiōes canonicas a deo diligēter procedere studeatis:
q̄ extirpatis d̄ finib⁹ vřis heresibus huiusmodi: catholi-
ca fides illibata remaneat in hac pte. Dat. auiniōe. ⁊c.

Errores fratris henrici de sena ordinis fratrum minorum.

Sextadecima questio est de heresibus ⁊ erro-
ribus fratris hērici de sena ordinis fratrum
minorū: generalis ficti ministri nō veri or-
dinis beati francisci: s; ficti: qz fratrum a cō-
muni statu ordinis sui desidētiū: in ptibus
tucie regni sicilie. Notādū q̄ post cōdēnationē predictā
duarū heresum ⁊ errorū de proprio et cōmuni factā per-
ionanē papā. xxiij. in partibus tuscie ⁊ insula regni sicilie:
dictis duabus cōstitutionibus non obtēperātes: sed eas
potius cōdēnatas: a cōmuni statu ordinis bti frācisci: vi-
ta ⁊ moribus: ac etiā aliquāliter habitu desidētes: ac tota-
liter deuiantes: sibi henricū de sena dicti ordinis sancti
francisci cum predictis suis complicibus fugitiuū ⁊ apo-
statā in ministrum generalē talis sue puerse cōgregati-
onis ⁊ ordinis elegerūt sibi qz prefecerunt tam in ydolū
qz prelatum: qui pariter ministros: custodes: gardianos
temeritate cōsiliij eligere presumpserūt: plurimos ad eorū
sectā recipere: sicqz receptis licentiam predicandi: confes-

siones audiēdi cōcedere ausi sunt ⁊ sic i hereses ⁊ errores
plūmos inciderūt: quoz quidē statū cū suis errorib⁹. v. de
qbus actū ē supra eadē pte. q. ij. Idē dñs iohānes pape.
xrij. piter cōdēpnauit: ac eos capi mādauit p suā cōstitu
tionē: q̄ incipit: gliosam: q̄ ē tenoris sequētis. ¶ Gliosam
ecclīā: ⁊ infra. Et ne apd dictaz blasfemiaz sectatores to
lerablē videat: aut dubiū: d̄ p̄dictis eoz errorib⁹ aliquos
ue latere: ⁊ p̄inde nocere valeāt: p̄nib⁹ duxim⁹ adnotā
dos. ¶ Prim⁹ itaqz error ē: q̄ de istoz officina tenebrosa
prūpit: duas fingit ecclīas: vnā carnalē diuicijs p̄ssam:
effluētē delicijs: scelerib⁹ maculatā: cui romanū p̄sulē: alios
qz inferiores p̄latos dñari asserūt. Aliā spūalē paup̄tate
succintā: in q̄ ipi soli: eozqz cōplices cōtinent: ⁊ ipi spūa
lis vite merito siq̄ fides ē adhibēda mēdacijs p̄ncipant.
¶ ij. error ē: quo p̄dictoz insolētū cōsciēcia maculat: vene
rabilis ecclīe sacerdotes: aliosqz mīstros sic iurisditiōis ⁊
ordis clamitāt auctoritate def̄tos: vt nec sniaz ferre: nec sa
cramēta cōficere: nec subiectū papā iſtruere valeāt: vl̄ do
cere. illos fingētes oī ecclīastica ptāte p̄uatos: quos a sua
p̄fidia viderit alienos: q̄ apd ipos solos vt ipsi s̄opniāt.
sicut spūalis vite sc̄titas: sic auctoritas p̄senerat. i q̄ re do
natistaz sequunt errorē: q̄ olim sc̄ismate ab vnitāte ecclīe
recedēte. itaqz suā sectā dei grā dixerūt eē coactā: vt null⁹
eā recipe eēt ydone⁹: qui nō foret ipoz scelere maculatus.
¶ iij. error istoz: i valdē sū errorē cōiurat: qm̄ ⁊ hij ⁊ illi
in nullū euentū asserūt fore iurādum: dogmatizātes: mor
talis criminis cōtagione pollui ⁊ pena teneri: quos cōti
gerit iuramētū religione cōstringi: quoz blasfemias pie
tas xp̄iana condēpnās: non leuitate nature: s̄z vtilitate: ac
necessitate coacta veritatē p̄teritoz atqz p̄sentīū: ⁊ cer
titudinē futuroz: iure iurandi religione cōfirmat certiss
ime tenens: q̄ nullatenus de suo genere potest esse peccas
tū: quod x̄ps exerciuit qui peccatū nō fecit: sed peccatum

omne sua positione dāpnauit: iurauit enī domin⁹: ⁊ apo-
stol⁹ paul⁹ sue operationis exēplo mōstrantes adhuc tā-
tū iuramentū esse prohibitū: ne iurandi facilitas frequē-
tiā: frequentia consuetudinē cōsuetudo periuriū introdu-
cat. Bonū est enī iuramētū per quod veritas rerū diuino
testimonio cōfirmatur: sed malū est illi qui eo malevitur
⁊ a malo: infirmitas humana est vt aliquis vere pferens
iurare cogatur. ¶. iij. error istoꝝ huiusmodi impioꝝ.
blasfemia de valde siū venenato fonte prūpens: sacerdo-
tes rite ⁊ legitime secūdū formā ecclesie ordinatos: quib⁹
libet tamē criminib⁹ pressos: nō posse cōficere vel cōfer-
re ecclesiastica sacramēta cōsurgit. ¶. v. error ē: q̄ sic istoꝝ
rū hominū mētes obcecat: vt euāgeliū xpī i se solos hoc ī
tēpore: asserant esse cōpletū quod hactenus vt ipsi somp-
niant obtectus fuerat ymo prorsus extinctum. ¶ Multa
sunt alia q̄ isti presumptuosi homines cōtra coniugij ve-
nerabile sacramētū garrire dicunt: multa qz de cursu tēpo-
rū ⁊ fine sc̄li sompniātes: multa qz de anti xpī aduētū quē
iā instare asserunt. flebili vanitate diuulgant: que omnia:
quia parti heretica: parti insana: parti fabulosa cognos-
cim⁹: dampnāda potius cū suis actoribus. q̄ stillo perse-
quēda ac repellēda censemus. ¶ Et quia predicta adhuc
insurrexit peruersa quedā eorum bigardorum ⁊ beguino-
rum congregatio incidentium in errores ⁊ hereses leuiter
supradictas. Idem dominus iohānes papa. xxi. damp-
nauit istam congregationē ⁊ statum ab eis consimilem:
per constitutionem que incipit: sancta romana: tenoris se-
quentis.

Sancta romana ac venerabil' ecclia: cui acto-
re dño lz īmeriti p̄sidem⁹: sicut religiosam ⁊
piā volūtātē benigno fauore psequitur: sic
supstitiosos conatus insolētū hominū de-
testat⁹: vñ: ne sub ouina pelle gregē dñicum

triculētia lupi rapacis iuadat: sub pietatis ymagine. vi-
r⁹ heretice prauitatis obrepat: et sub p̄tertu cōuersatiōis
angelice: in cautis mētib⁹ spūs malignus illudat: cui⁹ rei
gr̄a sacris ē canonib⁹ interdictū: ne aliq̄s nouū ordinē
aut religionē iueniat: vlt̄ hitū noue religiōis assumat: s; q̄
cūq; ad religionē venire voluerit: ingrediat vnā de religio-
nib⁹ approbatis. ¶ Nonnulli tñ p̄fane mltitudinis viri
q̄ vulgarit̄ friscelli: seu fr̄es de paupe vita: ac bizoti: siue
beguini: vlt̄ alijs noib⁹ nūcupati: in ptib⁹ ytalie: nec nō et
in isula sicilie: et comitatu puicie narbone et tholose ciuita-
tib⁹ et diocefib⁹ et puicijs: alijsq; diuersis citramarinis et
ultramarinis ptib⁹: cōtra dictos canones hitū noue reli-
giōis assumere: cōgregatiōes et cōuētacula facere: et sup̄io-
res sibi ip̄is eligere: quos mīstros seu custodes: vlt̄ gardia-
nos aut noib⁹ alijs apellāt: pl̄imos ad eoz sectā recipe lo-
ca etiam de nouo construere: seu constructa recipere: in q̄
bus hitāt ī cōi publice mēdicātes: vt eoz secta eēt q̄si vna
de religiōib⁹ p̄ aplicā sedē approbatis: temeritate dāpna-
bili p̄sumpserūt et p̄sumūt etiā icesant. Et vt ip̄oz error
veritas: et ipietas religio reputet̄: pl̄imi eoz: regulā ordi-
s fr̄m minoz q̄s sc̄tūs fr̄acisc⁹ instituit se p̄fiteri et ad l̄ram
obfuare cōfingūt: quāq; sub obediētia general̄ vlt̄ p̄nun-
cialis mīstroz ip̄i⁹ ordiis nō morent̄ p̄tēdētes se a sc̄tē me-
morie celestino pape. v. p̄decessore nr̄o huiusmōi stat⁹ seu
vite p̄uilegiū hūisse: qd̄ tñ etiā si oñderēt: nō valeret: cum
bone memorie bonifaci⁹ papa. viij. p̄decessor nr̄ ex certis
causis rōnalib⁹ oīa p̄uilegia ab ip̄so celestino p̄decessore
nr̄o cōcessa q̄ per ip̄sum bonifaciū nō cōtingerit appro-
bari: virib⁹ penit⁹ vacauit: dictūq; p̄uilegiū nō iueniat̄
p̄ eundē bonifaciū approbatū. ¶ Quidā autē eozū dictū
habitū et viuēdi ritū a quibusdā ep̄is: seu eozū sup̄iorib⁹
vel alijs ecclesie p̄relatis se recepisse p̄tēdunt: quos nec
eis recipere: nec p̄dictis ep̄iscopis: vel eozū sup̄iorib⁹

vel alijs eccliaꝝ ꝑlatis cōcedere licuit cōtra formā cōciliij
genealis. ¶ Nonnulli ex ip̄is asserētes se eē de. iij. ordie sc̄i
frācis̄ci de p̄nia vocati: ꝑdictū statū ⁊ ritū eorū sub velami
ne talis nois satagūt palliare. ⁊ cū in regula totiꝝ ip̄iꝝ ter
tij ord̄is talis viuēdi ritꝝ nullatenꝝ sit cōcessꝝ: qꝫ in erroꝝ
baratrū facilr ruūt q̄ cōceptꝝ ꝑꝑrijs ꝑr̄m diffinitioibꝫ
ante ponūt: ip̄oꝝ quorū ꝑl̄imi sicut fide digna relatione ꝑ
cepimꝝ. a v̄itate catholice fidei deuīātes eccliaistica sacra
mēta despiciūt. ac errores alios studēt multiꝑlꝝ seminare.
¶ Cū itaqꝫ taliū dāpnāda temeritas. ī eiꝫdē fidei detri
mētū. fideiliū scādalū. ꝑfati minoꝝ ⁊ alioꝝ ordinū oppro
briū. ⁊ alias etiā in suarū ⁊ aliarū multarū aīarū ꝑniciē redū
dare noscat. Hos sectā/ritū ⁊ statū huiusmodi nō obstā
tibus ꝑmissis eorū excusatioibꝫ q̄s friuolas reputamꝝ: ⁊
q̄cqd ꝑ eos cōiter vel diuīsim. sub religiōis. cōuētꝝ. colle
gij. seu cogregatiois noie vel colore attētatū extitit v̄l eri
stit: de fr̄m n̄roꝝ cōsilio auctoritate ap̄lica. nullius fuisse ⁊
eēdecernimꝝ firmiter: ⁊ q̄tenꝝ de facto ꝑcesserūt: de consi
lio ⁊ auctoritate ꝑmissa reuocamus oīno: ac ꝑꝑetue ꝑhi
bitioi subicimꝝ: ⁊ ab ecclia dei penitꝝ abolemꝝ: eis dē ꝑso
nis ⁊ alijs q̄buscūqꝫ sub pena excoīcatōis q̄ eas si secꝝ fe
cerit icurrere volumꝝ ip̄o facto. īuīgētes exp̄sse: ne statū si
ue sectā. ⁊ ritū huiusmodi ab ip̄is assūptū sectē v̄lteriꝝ. v̄l
ip̄m de nouo assumere quo quomō ꝑsumat. Ep̄os quos
qꝫ ⁊ eorū supiores: ⁊ alios ꝑlatos quoscūqꝫ q̄ ꝑdictis ꝑso
nis vel alijs ritū viuēdi ⁊ h̄itū supradictos ꝑter ap̄lice se
dis auctōte deiceps cōcesserit: ꝑdicte excoīcatōis pene ip̄
so iure decernimꝝ subiacere. dignū enim ē: vt adulterinas
plātatioes quas nō pater celestis: sed hūane temeritatis
audacia plantat: ap̄stolici culminis censura diuellat: nec
pariatur in agro dñico peruerse cogitationis vepres ori
ri vel plātare: cui ꝑꝑriū est diuina opitulāte gratia vir
tutes serere: ac vicia radicitus extirpare. ¶ Nulli ergo. ⁊c.

Datū auinioñ. iij. kalēdas aplis pōtificat⁹ nrī. Anno. ij.

Errores pseudo fratrum minorum.

Ecce septima questio est: de heresibus et errorib⁹ qui per nonnullos aduersarios veritatis opponētes se dictis determinationibus factis per dictū dominū iohānē papā. xij. de proprio et comuni asserunt mendaciter atq; false. Et notādū q̄ post predictas determinationes factas de pprio et comuni in cōstitutionib⁹. Cū inter nonnullos. Et q̄ quorūdā: q̄ plures pseudo fratres minores a comunibus fratribus vita et moribus bñi scāfici deuīates: dixerūt ac falso asseruerūt infra scriptas hereses et errores sequi ex dictis cōstitutionibus quas dñs benedictus papa. xij. dū eēt cardinalis recollegit atq; soluit p modū qui sequitur. Itē ipsi heretici posuerūt. xvj. impugnatio- nes cōtra cōstitutiones supradictas. quas dñs benedict⁹ xij. mirabiliter soluit. **P**rima impugnatio ē: q̄ asserūt pro sui erroris fundamēto: q̄ apostoli et religiosi vitā apostolorū sequētes nō hūerūt nec habēt in reb⁹ cōsumptilibus vsu aliqđ ius dñij et proprietatis. aut ius vtēdi i spāli vel comuni. sed vsū simplicē facti. dñio et proprietate taliū rerū penes aliū remanēte. **A**d istud respōdet dñs benedict⁹ papa. xij. et dicit: q̄ p̄dictū fundamētū eē hereticū declaratū ē. put in decretali: cū inter nonnullos cōtine- tur: vt diligēter cōsiderātū appet: cōtrariat̄ scripture diuine: scōrū p̄m doctrine: et cōsuetudini toti⁹ ecclie. **I**ij. ipug- natio ē: q̄ dicūt: q̄ dictā paupertas fuisse xpī et apłorū: des- terminauit dñs nicholaus papa. iij. in. §. porro abdicatio proprietatis oīuz rez. et etiā i cōstitutōe exiit. **I**n dñit dñs bñs: q̄ illd i dicta cōstitutōe cōtinet̄. tñ scripta diuina vez eē ibi non oñdit: sed solūmō narrat̄. et tñ iā nos oñdimus q̄ cōtrariū haberi pōt ex scriptura aplica et euāgelica. ex

qua scriptura mot⁹ dñs nñ iohānes papa: declarauit di-
ctā assertionē si ptinar eēt: hereticā eē cōtrariā diuine scri-
pture: nec hoc asserit simplicit^r et determinatiue dñs nicho-
la⁹ q̄ dictā cōstitutionē fecit: s; solūmō hoc dicit incidēter
et narratiue: posito etiā q̄ determinatiue diceret: nō obstat
cū cōtrariū inueniat in scriptura diuina si diligēter atten-
dat: vt nūc ē p ecclīā determinatū. et patet etiā ex supradī-
ctis ī tractatu p̄dicto. ¶. iij. impugnatio ē: q̄ in hīs q̄ pti-
nēt ad fidē vel ad mores: qđ determinatū est semel p vnū
sūmum pōtificē: nō pōt p aliū reuocari: s; talis ē assertio
dñi nicholai de xpī et apłōz paup̄tate. ¶ Respōdit dñs
bñs dicēs: q̄ falsum ē: q̄ petrū qui non ambulabat recte
sīm veritatē euāgelicā reprehendit et corripit paul⁹. vt pz
galis. iij. et tñ nō erat sibi par: sed inferior. ¶ Itē stephan⁹
papa determinauit: q̄ nullus baptizatus p quoscūq; he-
reticos veniēs ad ecclesiā: rebaptizaretur: sanctus autē ci-
prian⁹ cū multis epīs in affrica celebrās cōciliū determinā-
uit oppositū: videlicet: q̄ baptizati a quibuscūq; he-
reticis. si ad ecclīam catholicā veniant: rebaptizādi sunt re-
sp̄bans in hoc stephanū papā. vt patet in cipriani episto-
lis ad imbaiariū. ad stephanū. et ad ponpeiā. Concilium
autē nicenū vtrāq; oppositionē. sancti cipriani ac stepha-
ni pape corripit: determinādo q̄ baptizati ab hereticis nō
seruātibus formā ecclesie: venientes ad ecclesiam baptizē-
tur. ab alijs vero hereticis baptizati: nō rebaptizentur. vt
nō sit cōtra articulū fidei. vnū baptisma. ¶ Itē p mltos
romanos pōtifices determinatum fuerat: q̄ matrimoniū
factū infra. vij. gradū consanguinitatis debebat separi. et
q̄ coitus cū muliere que erat infra dictū gradum erat in-
cestuosus. vt patet. xxxv. q. prima. c. nullum: hoc autem re-
uocātū est per alios. vt patet: extra: de cōsanguī. et affini.
c. non debet: vnde nunc licet in. vj. gradu consanguinita-
tis matrimoniū fieri: etiā si aliq; mlierē in dictis gradib⁹

existētē carnālī cognoscat: non cōmittit incestū. Itē extra
de eo q̄ cognouit cōsanguineā vxoris sue. c. discretionē tu
am: dicit ibi: q̄ cū qdā legitime matrimoniū contraxisset cū
qdā: q̄ anteq̄ carnālī cognosceret: cōsanguineo suo i cō
iugio tradidit renitētē. Ille cū quo matrimoniū cōtraxit
carnālī eā cognouit. Cū ip̄a vellet postea reuerti ad p̄o
rē maritū: ⁊ sup hoc dubitaret: an fieri deberet: papa r̄i
dit: q̄ l̄z qdā p̄decessor ei⁹ alexāder determinauerit: tñ ip̄e
dicit: q̄ si mulier hoc vult: licite pōt ⁊ d̄z p̄ori viro restitui
Et tñ manēte determinatiōe dicti pape p̄decessoris sui: ec
clesia reputasset incestū: si talis mulier carnālī iungeret p̄
ori marito. Itē extra de spōsa duoz. c. l̄z. dicit q̄ quidā p̄des
cessores dñi alexādi. iij. iudicauerūt: q̄ inter virū ⁊ vxorē
legitimū matrimoniū p verba de p̄nti exp̄ssum ēēt cōtra
ctū siue iuramēto interposito: siue nō: si postea mulier nu
beret alteri a quo carnālī cognita ēēt: nō debebat separi
ab isto. ij. Et tñ alexāder papa ibi dicit: q̄ matrimoniū ta
liter cōtractū d̄z separi a sc̄do ⁊ restitui p̄mo. Et sic patet
q̄ p̄mi romani p̄tiffices male senserāt de separatiōe ⁊ de in
dissolubilitate matrimonij. Et q̄bus cōstat: q̄ illd̄ circa
fidē ⁊ mores qd̄ male determinatū ē p vnū papā. vlt̄ p cō
ciliū. pōt p aliū p̄specta meli⁹ veritate corrigi ⁊ emēdari.
Ideo nō ē mirū si dñs iohānes diligētī deliberatione cū
m̄ltis peritis in theologia ⁊ in vtroq̄ iure h̄ita: reuocauit
q̄ male dixerat dñs nicholaus: de xp̄i ⁊ ap̄loz paup̄tate.
C. iij. ip̄ugnatio ē: q̄ dicūt: q̄ si cōtēta i p̄dicta decretali
erūt: sint falsa ⁊ hereticalia: seq̄t q̄ papa nico. errauit i fi
de catholica. ⁊ hereticus fuit. ¶ R̄spōdet ad hoc dñs be
nedict⁹ dicens q̄ nō: q̄ dū voluntas nō sit in crimine: si ex
defectu humane intelligētie error contingat: nō est simpli
citer culpabilis error: taliter q̄ debeat pro errore dāpnas
bili reputari: vt patet in petro quē paulus reprehendit: ⁊
in ciprinno martyre quē sic excusat angustin⁹ in libro de

baptismo contra donatistas. Item quia dicit augustinus
ad esycium error vitandus est qui ab homine vitari pos
test sed mihi quisquam non videtur errare cum aliquid nesci
re se scit: sed cum putat se scire quod nescit. Facies autem decre
talē exist non videbat quod putaret se veritatē fidei ac morū
determinare certitudinaliter quod scientia requirit: quod dixit
quod si aliquod dubium in sua declaratione insurgeret:
non per quoscunque sed per romanū pontificē declarari ha
beret. multū autē dubitabile erat illud quod dixerat de pau
pertate christi et apostolorum: et an usus in omnibus rebus possit se
parari a dominio et proprietate: ideo potuit et debuit dominus
iohannes illud dubium declarare: cum contrariū ex scriptura
diuina et legali possit deduci. Et sic dominus nicolaus non in fi
de errauit simpliciter: quod non putauit vel putabat se scire quod
nesciebat: sed putabat se scire quod non sciebat: alioquin frustra
et sine causa si crederet scire se predicta aliquē correctorē vel
emendatorē vellent habere: cum illud quod veraciter scit sic es
se: impossibile sit aliter se habere et ita ipse non errauit p
ncipio
se: nec ecclesia sequens eū: quod sub declaratione et correctione
auctoritatis apostolice sedis illa quod dixit asseruit: propter quod ei
error venialis et humanus fuit: nec error simpliciter debet
dici: ut patet per dictū augustinū supra inductū: et cōsimi
liter disputās cum pro homine excusat sanctū petrū. ¶. v. impu
gnatio ē: quod dicta decretalis: existit: fuit per vniuersalē et san
ctā ecclesiā approbata et in concilio generali vienēsi ap
probata et cōfirmata. ¶ Respondit ad hoc dominus benedictus
dicens: quod nunquam fuit approbata per vniuersalē ecclesiā nec
aliter nisi ut cōmunes cōstitutiones papales: nec fuit ap
probata nec improbata in predicto concilio: nec dominus clemēs
v. in decretali exiui de padiso dixit: quod dicta decretalē: exi
it conciliū generale approbauit vel cōfirmavit. ¶. vi. im
pugnatio ē: quod dicunt quod sequitur ecclesiā romanā multis annis
errasse in fide quod ē contra articulū fidei: credo in vnā scām

catholicā ⁊ aplicā ecclīā. ¶ Rēspōdit ad hoc dñs bñdī
ct⁹ dicēs: qđ nō ē imputādus error ecclīe catholice: si aliqđ
difiniat papa: vel ecclīa: vel cōciliū generale nō ptinens
ad fidē ⁊ mores: qđ pro tūc qñ diffiniebat: nō facta plena
discussioe fuit diffinitū: qđ tñ postea per diligētē inq̄sitio
onē factā appet cōtrariū esse verū frequēter enī cōtigit:
qđ multa p̄us determinata per cōciliū vel per papā: sunt
postea reuocata: sicut patet per supradicta: ⁊ maxime in
casib⁹ vbi sacra scriptura loquit̄ oīo clare ⁊ exp̄sse. Unde
talibus liberū est absq; nota heretice prauitatis oppina
ri cōtraria: añ ecclīe determinationē sub articulo fidei po
sitā: vnde sicut in dño nicolao nō fuit error p̄nitiosus: sed
venialis ex causis supradictis: nec in sequētib⁹ ē añ deter
minationē dñi iōānis. Qđ āt fuerit pctm̄ veniale in ecclīa
circa p̄ntez materiā vl̄ aliā: nō ē incōueniēs. Itā cū dicit
ap̄lus qđ x̄ps sibi eribuit ecclīaz nō h̄ntē maculā neq; ru
gā: debet itelligi de ecclīa triūphāte: nō de militāte: vt di
cit aug. i. li. retractationū. ¶ .vij. ipugnatio ē: qđ dicūt: qđ
ī decretali erit cōtinet: qđ ī reb⁹ tpalib⁹ ē cōsiderare p̄p̄e
ratē: possessionē: vsū fructū: ius vtēdi: ⁊ simplicē vsū fa
cti: ⁊ vltimo tāq; necessario eget vita mortaliū: licet alijs
carere possit qđ nulla pōt eē p̄fessio qđ a se vsū necessarie
substētatiōis excludat: qđ inq; vsus nō iuris s; facti tñmo
do nomē h̄ns: qđ facti ē tñ ī vtēdo p̄bet vtētib⁹ nihil ius
ris. Rēndit ad hoc dñs bñs dicens qđ non valet: qđ quo
ad illa: dicta decretalis ē correctā ⁊ emēdata rōnabilr per
illū qđ pōt: ⁊ ita cum ex statuto correcto ⁊ emendato quo
ad illa qđ sūt correctā ⁊ emēdata arguāt: eoz dicta nō cō
cludūt. ¶ .viij. ipugnatio ē: qđ dicūt qđ multi romani pōti
fices ī reb⁹ tpalib⁹ vsu cōsumptibilib⁹ ⁊ nō cōsumptibi
lib⁹ vsu qđ fr̄ib⁹ minorib⁹ offerunt: dant: vel cōcedunt do
miniū romane ecclīe suauerūt vsu tñmō simplicis facti
īp̄is fr̄ib⁹ derelicto. ¶ Rēndit ad hoc dñs bñs dicens: qđ
hoc fecerūt alij sūmi pōtīfices de reb⁹ qđ nō cōsumūt vsu.

Dñs aut̃ nicola⁹ fecit hoc de oib⁹ reb⁹: supponēs tñ dī
 ctū suū correctiōi romanī pōtificis: ⁊ sic dñs iōānes tā ex
 auctoritate iuris q̃z ex auctoritate eirefuata p dictū suū
 p̃decessorē cōtrariū multis rōnib⁹ oñdit ⁊ determinauit.
C.ix. impugnatio ē. qz dicūt qz roman⁹ pōtifer diffiniuit ca
 rētiā talis dñij eē scām ⁊ meritoriā ⁊ sic xp̃s ⁊ aplī viā p
 fectiōis oñdētes abdicationē hui⁹ dñij docuerūt ⁊ qz carē
 tiā talis dñij nō ē infructuosa dño cū sit meritoria aceter
 na ⁊ p̃fessionī paupum oportuna. **C**.ix. ad hoc dñs
 bñs dicēs qz illud qd̃ hic dicūt correctū ē rōnabilr p illū
 qd̃ hoc corrigere poterat ⁊ debebat oñdēdo eē ipossibile ī
 talib⁹ reb⁹ vsum facti separi a dñio ⁊ qz si sepat̃ dñiū: eēt
 verbale simulatū ⁊ enigmaticū. **C**.x. impugnatio ē: qz di
 cūt qz veniēs cōtra determinatiōez pape ⁊ romane ecclie:
 ē heretic⁹ cēsend⁹ ppter qd̃ nō licuit alicuī dīfinire cōtra
 riū d̃terminatiōis dñi nicolai. **C**.ix. ad hoc dñs bñs:
 qd̃ illud nō ē verū nisi determinatio cōtineat̃ ī scriptura
 diuina vel ex ipa euīdēter ⁊ necessario cōcludat̃: vel nisi ec
 clesia exp̃sse determinet qz tale qd̃ sit tenēdū: sic ptinēs ad
 fidei articulū d̃terminās qz dicētes ⁊ tenētes cōtrariū sint
 heretici habēdi: qd̃ at̃ dicit dñs nicola⁹ de paup̃tate ⁊ sep
 atiōe dñij ⁊ cetera: nō cōtinet̃ ī scriptura diuina nec pōt cō
 cludi ex ea: nec fuit positū sub articulis fidei. **C**.x. impugna
 tio ē: qz dicūt qz dñs iōānes se ipm cōdēnat reprobādo: re
 uocādo ⁊ ī cōtrariū faciēdo eoz q̃ de xp̃i ⁊ aplōz paup̃ta
 te decretalis: erijt. cōtinet: qz tps ātea pnūciauerat d̃creta
 lē: erijt. eruit: salubriter editas: lucidas: multa qz maturita
 te digestas put ī cōstitutiōe edita p eū q̃ icipit. quorū dā.
 rephēdit euīdēter. **C**.ix. ad hoc dñs bñs dicēs qz nō
 valet: qz dñs iōānes ī cōstitutione quorū dā questionem
 de xp̃i ⁊ apostolorz paup̃tate ⁊ ī separabilitate dñij ab
 vso nō accipit determinandā sed solū duos articulos de
 vestib⁹ fratrum: ⁊ de congregando blado: vino et alijs
f ij

necessarijs in granarijs ⁊ celarijs ⁊ i istis duob⁹ articulis
q̃ vult declaratiōes dubias addere declaratiōib⁹ dñi ⁊
nicolai. iij. ⁊ clemētis. v. Et sic verba generalia q̃ i plogo
dicte cōstitutiōis: quorū dā p̃mittunt ad certos articulos
in narratiōe cōstringunt: vt patet intuēti eā. Posito etiā
q̃ ista verba q̃ isti ponūt tūc dixerit q̃stū ad oīa cōtenta
in dicta cōstitutiōe: exist qñ nōdū q̃stio de xp̃i paup̃tate
erat vtilata: nō est incōueniēs si postea diligēt⁹ veritate
q̃sita ⁊ repta fore verū cōtrariū eorū q̃ dixerat dñs nico-
laus: dñs ioānes dictū suū correxerit: asserēdo ⁊ determi-
nādo cōfēta de paup̃tate euāgelica in decretali nō esse so-
lida nec vera. Sicut enī ⁊ sc̃i qđ p̃us dixerāt frequēter pos-
teriorius correxerūt: qñ veritas magis incepit per disputa-
tiones vel collectiōes scripturarū eis appere: nec erubue-
rūt sua dicta corrigere: vt patet per augustinū in suo. li. re-
tractationū ⁊ i. ij. ep̃la ad marcelinū. ¶. xij. impugnatio ē
q̃ dicunt q̃ si papa ioānes potuit reuocare determinata
p̃dicta per dñm nicolaū: eadē rōne dñs summus pōtifer
potest oēs difinitiōes suorū p̃decessorū reuocare i cōtrariū
⁊ statuere: ex quo toti⁹ fidei ⁊ auctoritate eccl̃ie destructio
sequeret. ¶ Respōdit ad hoc dñs bñs dicēs q̃ nō valet
q̃ nō sequit⁹: q̃ si aliq̃ difinita incōsulte in materia abso-
lute nō p̃tinēte ad fidē ⁊ mores: possunt ⁊ debēt reuocari
ergo oīa cū arguat a p̃ticulari ad vniuersale qđ fieri nō
debet: q̃ vniuersalis cōclusio nō sequit⁹ nisi ad p̃missas ⁊
vniuersales. Itē ea q̃ euident ⁊ manifeste cōtinent in sa-
cra scriptura: vel ex ea de necessitate cōcludunt⁹: sint oīa
incōcussa stabilitate firmata nec reuocari possunt nec eo-
rū cōtraria statui per quācūq̃ vt dicit aug. in. ij. li. de ba-
ptismo: ⁊ ielasius papa in ep̃la ad ep̃os dardanie: de nu-
mero aut̃ taliū nō sunt ea q̃ dicit de paup̃tate nicola⁹ pa-
papa nec vnq̃ p̃tinuerūt simpliciter ad fidē vel ad mores
cū cōtrariū eēt verū ⁊ catholicū: vt in suis ordinatiōib⁹.

dñs ioānes papa euidenter ostēdit. ¶.xiiij. impugnatio ē:
 qz dicūt qz p̄m hoc in decretali. exiit. erratū fuit in doctri-
 na ⁊ vita xp̄i ⁊ apostolor. ¶. Respondit ad hoc dñs bñs di-
 cēs: qz verū ē: nō tñ errore p̄nitioso: cū ad hoc ad plenū ve-
 ritas discussa nō fuisset sicut nūc est s3 errore veniali sicut
 augu⁹ declarat de cipano ⁊ de petro per paulū correcto:
 nō. n. fuit volūtas in crimine: s3 defect⁹ humane intelligē-
 tie potissime qz dñs nicola⁹ dicta sua supposuit correctio-
 ni sedis aplice. ¶.xiiij. impugnatio ē: qz dicūt qz sequere-
 tur qz in approbatiōe regule fratrum minorū ecclia erraue-
 rat. Respondit ad hoc dñs bñs dicēs: qz nō sequit̄ tū quia
 añ constitutionē. exiit. stat⁹ eorū fuit approbat⁹ tū qz res-
 gula eorū nō dicit qz nichil hēant in pprio nec in cōmun-
 ni nec dicit qz nō habeāt aliqd ius v̄tēdi nec dicit qz solū
 sint cōtēti simplici vsu facti ad q̄ eos restringit cōstitutio.
 exiit. que oñsa ē q̄stū ad hoc impossibilis et irrationabilis
 per dñm ioānē in suis cōstitutioib⁹ s3 dicit regula p̄dicta
 qz viuāt sine p̄p̄o ⁊ qz nihil sibi approp̄ent nec domum
 nec locū nec aliquā rē q̄ verbis possunt verificari si ha-
 beant in cōmuni solūmodo phibet qz fratres hēant pro-
 priū sicut regule basilij aug⁹. ⁊ bñdicti. ¶.xv. impugna-
 tio est: qz dicūt sequi qz in cōcilio dictā decretalē appro-
 bate erratū fuit. ¶. Respondit ad hoc dñs bñs qz in nullo cō-
 cilio generali decretalis. exiit. fuit cōfirmata v̄l approba-
 ta nec hoc poterit oñdi: ⁊ maxime cum cōstitutio exiui de
 paradyso: nō fuit in cōcilio generali vieneñ. s3 post cōciliū
 in auinioñ. vt hētur fide digna multoz relatiōe. ¶.xvj.
 impugnatio ē: qz dicūt qz p̄m hoc errauit ecclesia aliquos
 sc̄tos de ordine fratrum minorū q̄ in p̄nti vita ⁊ doctrina diē
 clausērūt extremū canonizando pro sc̄tis. Respondit ad hoc
 dñs bñs dicēs qz nec illi nec alij errabāt simpliciter erro-
 re dānabili: s3 p̄m qd errore veniali cōstitutioe exiit nōdū
 correcta per eū q̄ poterat: iō canonizari alijs suffraganti-

b⁹ meritis potuerūt: sicut dicit aug. de bto cipriano pmo
li. de baptismo cōtra donatistas. ca. xvij. ⁊. xvij. ⁊ ille ut d
baptizato aliter senties q̄ res se hēat qd̄ postea diligētis
sima deliberatiōe tractatū ē in catholica veritate pman
sit ⁊ charitatis vbertate cōpēsātū ē ⁊ passiōis falsē pur
gatū. Et cōsimiliter dici pōt de sanctis ordinis fratrū mi
noz canonizatis: si doctrinā decretalis. erijt. tenuerūt an
teq̄ per eccliam correctā ⁊ emēdata fuisset.

¶ De libris hereticalibus et erro neis in extrauagantibus condēnatis.

Decima octaua q̄stio ē: d̄ libris hereticalib⁹
⁊ erroneis de q̄b⁹ agit i extrauagātib⁹ per
eccliam condēnatis. ¶ Notādum ē q̄ in ex
trauagātib⁹ nullus liber appet vt talis cō
dēnat⁹ nisi in extrauagāte dñi ioānis pape
xiiij. q̄ incipit. vir reprobo⁹. i. q̄: libell⁹ qdā ⁊ q̄ illū cōtra cō
stitutiōes supradictas: videlicet cū inter nōnullos: ⁊ quia
quorūdā: de pprio et cōi cōfecerat: ⁊ ad studia generalia
misit: ⁊ in valuis eccliarū ⁊ alijs locis affigi fecerat. s. fra
ter michael de cesana hereticus p̄dictus dudū general⁹ mi
nister ordis fratrū minoz tāq̄ hereticalis cum suo actore
heretico cōdēnat⁹. ¶ Idē etiā dñs ioānes papa. xiiij. aui
nion⁹ res. dēs: i. fo: mat⁹ d̄ puerfa doctrina fr̄is petri ioānis
d̄ ordie fratrū minoz cū magno psilio multoz i theologia
mḡroz ⁊ doctoz: cōdēnauit libros fr̄is petri ioānis p̄dic
ti de ordie fratrū minoz vt vere hereticales. s. postillam
sup apocalip̄. postillā sup math. postillā sup epl̄as ca
nonicas: ppter errores cōtētos i eis ⁊ hereses q̄ recitant⁹
supra. q. ix. ¶ Itē dñs papa alerāder. iiiiij. cōdēnauit lib:ū
apellatū euāgeliū eternū. quē edidit frater ioānes d̄ pma
monach⁹ d̄ quo sup dictū ē. q. ix. ¶ Itē dñs gregori⁹ pa
pa. xj. cōdēnauit libros q̄ secūt. Raymūdi lullij. s. lib:ū d̄

pphia amoris. librū de cētū dei noīb⁹. librū sniarū. librū
cōtēplationū. librū de arborib⁹. librū de trecētis puerbī
is. librū de cōtritiōe: cōfessiōe ⁊ satisfatiōe. librū de oīoe.
librū oīonū q̄ ē ali⁹ a p̄dicto. librū amati ⁊ amici. librū d̄
bñdicta tu. librū d̄ sc̄tā maria. librū de articlīs fidei. librū
de doctrīna puerili. librū intētionū. librū de arte amatiua
librū d̄ aīa. librū d̄ felicitate. librū aplicū. librū de plāctu
raymūdi. **P**redicta āt. xx. volumina sūt cōdēnata p̄ bul
lā dñi gregoriij pape. xj. q̄ est tenoris sequentis.

Bulla cōdēnationis librorū ray mundi lullij.

Gregori⁹ ep̄s suus suorū dei: venerabilib⁹
frīb⁹ archiepo terrachon. eiusqz sufragane
is. salutē ⁊ aplicā bñonē. **C**ōsuatōnē puri
tatis catholice fidei q̄ mlti neqz filij scelera
ti suis falsis assertiōib⁹ maculare nitētes in
ter triticū purū agri dñici: pestiferū semē zizanie semināt:
cū ad nr̄m p̄cipue spectet officiū: vt euellam⁹ praua ⁊ de
struam⁹ puerſa puidere salubriter: ⁊ aīarū illaq̄atiōib⁹
obuiare: cōfesti plenīs desiderijs affectantes oportuna in
his q̄ possum⁹ remedia studio pastoralis sollicitudinīs ad
hibem⁹. **D**udū siq̄dē dilect⁹ fili⁹ nicola⁹ eymerici ordīs
fratrū p̄dicatoz p̄fessor: i sacra theologia magr i regnis
aragonie valētie ⁊ maioricarū i q̄sitor heretice prauitatis
not is erposuit: se i regnis eis dē iuenisse. xx. volumia diū
sorū librorū i vulgari scriptoz a quodā raymūdo lullij ci
ue maiorcen. editoz: i q̄b⁹ ut ipi inq̄sitor i videbat: mlti cō
tinebāt errores ⁊ hereses manifeste: ⁊ q̄ nōnulli d̄ p̄dictis
⁊ alijs regnis: libris vtebantur eis dē: ⁊ eorum doctrine da
bant fidē non modicā in grāde suarū periculū animarū.
Supplicauitqz nobis inquisitor ipse: vt ne simplices de
ciperent ex libris ip̄is: dignaremur in hac parte de opoz

f iiii

tuno remedio puidere. Nos aut cupientes aiarū iā forsam
imbutarū: et q̄ imbui possent ex pueris dogmate librorū
illoz piculis celeriter obuiare: dictos libros p̄ venerabilē
frēm nr̄m petrū ep̄m ostien̄ et p̄ q̄s plures etiā ultra vige-
nū numerū in eadē theologia maḡos: examinari fecim⁹
diligenter: p̄ quoz relationē iādē habuimus q̄ ip̄i dictos
libros oēs cū multa diligētia legerant et examinauerāt: et
q̄ ultra ducētos articulos erroneos et hereticos inuenē-
rāt in eis dē sup̄ quib⁹ inter eosdē ep̄m et maḡos sepius
et demū corā nobis h̄ita disputatiōe solēpni ip̄os articu-
los quos ad vitādū p̄licitatis tediū. et horribilitatē eozū
haberi volumus p̄ntib⁹ p̄ exp̄ssis erroneos et manifeste
hereticos: de dictozū ep̄i et maḡozū cōcordi cōsilio cen-
suim⁹ reputādos. Cū aut sicut inq̄sitoris p̄dicti contine-
bat assertio in p̄dictis regnis alij libri quiasserunt edi-
ti a iā dicto raymūdo rep̄iri dicant in quib⁹ huiusmōi iā
repti et alij errores et hereses credunt̄ p̄babilr̄ contineri:
Nos volētes de huiusmōi alijs libris et eoz doctrina ifor-
mari plenarie et sup̄ eis puidere salubriter: ne fideles i er-
rores huiusmōi dāpnabilr̄ prolabant̄ fraternitati v̄re de
fr̄m nr̄oz cōsilio p̄ aplica scripta comittimus et mādā-
m⁹ q̄tin⁹ dieb⁹ dñicis et festiuis i singlis eccl̄is v̄ris cathedra
lib⁹: ac curatis: nec nō religiosoz quozcūqz ordinū erē-
ptozū et nō erēptoz etiā cisterciē: cartusē: cluniacē: grā
dimōtē: sctoz benedicti: et augustini: ac fr̄m p̄dictozū: mi-
norū: et heremitaz eiusdē scti augustini: ac carmelitarū: et
diocesib⁹ intra missaz solēpnia existētib⁹ ppl̄is ad diuina
et in p̄dicatiōibus p̄ vos vel alios quā cito comode pote-
ritis faciatis pponi: q̄ oēs et singule p̄sone v̄riusqz ser⁹:
cuiuscūqz stat⁹: ordinis: vel cōditiōis existāt eaydē v̄raz
ciuitatū et diocesum: seu cōmorātes in eis habētes libros
quoscuqz a p̄fato raymūdo editos vt p̄feratur: infra
vnius mensis spaciū vobis assignare: et illi qui sciunt ali

as psonas libros eosdē hñtes : eas vobis reuelare ⁊ noīa
 re pcurēt: vosq; libros recipi faciatis eosdē: quos cū eos
 hūeritis q̄ cito comode poteritis curetis nobis fidelit̄ de
 stinare: vt ip̄os sili examini subicere valeam⁹. Ceterū q̄
 doct̄ia seu poti⁹ dogmatizatio p̄dictorū librorū examinatorū
 reperit̄ erronea: hereticalis: ⁊ periculosa nimīū aiabus ⁊
 vehemēs suspitio ē habēda q̄ in alijs libris editis a dicto
 raymūdo similis vel alij vt profert̄ cōtineant̄ errores: vo
 bis mādamus q̄ oībus ⁊ singulis eis dē psonis v̄rarū ci
 uitatū ⁊ dioec̄isib⁹ doctrinā seu potius dogmatizationē ⁊
 vsum huiusmōi librorū iterdicere studiatis donec sup̄ hijs
 p̄ sedē apostolicā aliō fuerit ordinatū. Contradictores
 per censurā ecclesiasticā apellatiōe postposita cōpescēdo
 nō obstatibus si alliquib⁹ cōiter vel diuissim a sede apl̄is
 ca sit indultū: q̄ interdicti: suspēdi: vel ex cōicari: aut extra
 vel vltra certa loca ad iudiciū vocari nō possint per l̄ras
 aplicas nō faciētes plenā ⁊ expressam: ac de v̄bo ad ver
 bū de indulto huiusmōi mētionē ⁊ quibus licet exēptiōis
 ac alijs p̄uilegijs ⁊ l̄ris aplicis quibuscūq; locis: psonis:
 vel ordinib⁹: sub q̄cūq; forma vel expressiōe verborū ab
 eadē sede cōcessis: de quib⁹ quorūq; totis tenoribus etiā
 de verbo ad verbū in n̄ris l̄ris mētio sit hñda: ⁊ p̄ q̄ pre
 sentis mādati n̄ri effect⁹ valeat quōlicet īpediri. In sup
 volum⁹ q̄ p te frater archiep̄e tenor p̄ntiū sub tuo vl̄ offi
 cialis tui sigillo n̄ris frīb⁹ tuis suffraganeis cui trāsmittat̄
 adhiberi volum⁹ velut ip̄is originalib⁹ plenā fidē. Datis
 auinioñ. viij. kalēdas februarij: p̄ōtificat⁹ n̄ri. Anno. vj.

De libris hereticalib⁹ et errone

is p̄ inquisitores cōdēpnatis.

o Ecima nona questio est: de libris hereticalib⁹
 ⁊ erroneis per inquisitores cōdēpnatis. Inā tē
 pore dñi gregoriij pape. ij. dñs petr⁹ archiep⁹

terrachon: et frater nicholaus eymerici ordinis fratrum pre-
dicatorum inquisitor aragonie: ut vere hereticales et erroneos
quendam librum de demonum inuocatione qui incipit: mia et veri-
tas: et quendam alium qui incipit: vtrum quilibet infidelis tam diuinis
quam apostolicis canonibus teneatur obedire: et quendam aliam ca-
pitula: ut omnia hereticalia et erronea edita per quendam ray-
mundum neophitum sententiarum et condempnarunt propter here-
ses et errores in eis contentos: ut supra patet. q. r. ¶ Item tempore
domini clementis pape. v. fuit in partibus cathalonie quidam mag-
nus medicus: vocatus magister arnaldus de villa noua: qui
de theologia condidit multos libros: quos tanquam falsos et er-
roneos auctoritate applica: non de expresso mandato domini
nostri pape: frater iohannes de leugerio ordinis fratrum predica-
torum inquisitor aragonie et gaufredus de crudillis vicarius ge-
neralis ecclesie terrachone sede vacante sententialiter condemp-
narunt libros infra notatos. Librum qui intitulatur: de huius-
modi et patientia iesu christi: qui incipit: si amor naturalis. Item
librum qui intitulatur de fine mundi en res per vires litteras. Item
libellum qui intitulatur informatio beguinorum seu lectio nar-
bone: et incipit: tots aquells. Item libellum qui intitulatur:
ad proximam vel de caritate: qui incipit: beneytsia et loat ie-
su crist. Item libellum qui intitulatur: apologia: qui incipit
ad ea que per vestras litteras. Item libellum seu litteram que inci-
pit: domino suo charissimo. Item libellum qui intitulatur: de
nunciatio facta coram domino episcopo gerunden: que incipit:
coram nobis. Item libellum qui intitulatur: de elemosyna et sa-
crificio: qui incipit. Al catholich inquisidor. Item libellum qui
intitulatur: alia informatio beguinorum: et incipit. Als cul-
tiuados. Item libellum qui incipit: per ço comols desesen-
saber. Item libellum qui incipit: deuant vos senyor don
jac per la gratia de deo senyor daragon. Item libellum qui in-
cipit: quant fui auinió. Item libellum qui intitulatur: responsio
contra bernardum ricardi. Isti libelli fuerunt condempnati

pppter mltos errores i eis reptos qui recitant supra. q. xj.

De quibusdam fratribus mino

ribus propter diuersas hereses igni traditos.

Quesima questio ē: q tpe dñi clemētis pape
vj. per dñm cardinalē albū delegatū in nes
gocijs fidei fuerunt cōdempnati tanq̃s here
tici ptinaces in auinioni: vbi tūc romana cu
ria residebat ac etiā cōcremati duo frēs mi
nores: vnus vocabat̃ frater iohānes de castilione. Alter
frater frāciscus de archpata. Postea tpe dñi innocētij pa
pe. vj. fuerūt cōdēpnati p eundē dñm cardinalē albū alijs
duo frēs minores: ibidē auinione: tanq̃s heretici ptinaces:
traditi curie seculari: et postea concremati: quorū vnus vo
cabatur frater mauricius: et alter frater iohānes. Postea
tpe vrbani pape. vj. fuerūt nouē frēs de ordine beati frā
cisci: quorū quidā fuerūt frēs minores: quidā fratriscelli
de. iij: ordine in viterbio vbi tūc romana curia residebat:
tanq̃s heretici ptinaces cōdēpnati et arsi traditi brachio se
culari: quorū noīa in processibus continētur. Extra ro
manā curiam fuerunt q̃s plures alijs tanq̃s heretici ptina
ces cōdempnati. In tēpore dñi bonifacij. viij. fuit per
episcopū parmēsem: et p fratrem māfredū ordinis predica
torū inquisitorē cōdempnatus geraldus legarlini tanq̃s
famosissimus heretic⁹ et cremat⁹ in ciuitate parmēsi i yta
lia. Postea tēpore dñi iohānis pape. xxij. in marsilia p
epm et inq̃sitorē de ordine fratrū minorū: fuerūt cōdēpna
ti et cōcremati tanq̃s heretici pertinaces: quattuor fratres
minores. scilicet fr̃ iohānes barrā: fr̃ guillelm⁹ santoni: fr̃ deo
dat⁹ michaelis: et fr̃ pōtius rocha. In carcassona etiā.
fr̃ bernardus de espinafera: frater raymundus lobeti: fra
ter iohannes de ecclijs: fr̃ hugo de milianis: fr̃ petrus ar
rufati: frater guillelmus vidriani: fr̃ aliosus de cesano: fr̃

petrus de curlato. frater raymūdo de cruce. frater petrus
magri. frater frācisc^o de tholosa. frater guillelm^o arnaldi
frater arnaldo tāclerij ⁊ frater gaufrido oēs isti frēs mino
res ⁊ soror qdā eiusdē ordīs fuerūt tāq̃ heretici p̃tinaces
per ep̃m ⁊ inq̃sitores cōdēnati ⁊ cōcremati. ¶ In tholo
sa etiā frater petri^o geraldī. frater petri^o hospitalis. frā pe
tri^o de honorib^o. frater petri^o calueti. frater raymūdo d̃ bri
tio. frater petri^o mozerij. frater bernardo de iacoba ⁊ frā
guillelm^o de auinio: oēs isti fratres minores cōdēnati ve
lut heretici p̃tinaces fuerūt ⁊ cōcremati. ¶ In auinione:
frater martin^o de narbona. frater frācisc^o de archata ⁊ fra
ter ioānes castelliōis ⁊ duos fratres de sauoya. oēs isti fra
tres minores tanq̃ heretici fuerūt cōdēnati ⁊ cōcremati.
¶ Itē in capite stagni: frater ioānis boira. frater petrus
canonici. frater iacob^o de riuis. frater ioānis martini. fra
ter bernardo leōis. frā bernardo surriōis ī pesenaco. frā
raymūdus fornerij. frater petri^o alioni ⁊ frater ioānes del
mezoa ⁊ frater guillelm^o senī. ¶ Item in lunello: fratres
guillelm^o fabri. petri^o dei. raymūdus cāba. petri^o alfandi.
berēgari^o. vesian^o. guillard^o. andricus. soror ioāna. soror
beatrice. soror baseta. soror sclamūda. soror hermessendis.
soror astruga ⁊ alia quedā soror. ¶ In lodena: frater ste
phanus de sereto. frater bernardo peyrōti ⁊ frater frācisc^o
cus barchoni. ¶ Item in narbona: frater madiū de bru
disio frater petrus de branchis. frater bernardus amillij.
frater raymūdus de prenacho. frater bonus hō de vasco
nia. frater petri^o de elna. frater bernardo de argilerijs. fra
ter guillelm^o de vrgelrijs. frater guillelm^o leopdi. frater
castellio de girōda. frater iacob^o de cruce. frater beseri^o d̃
narbona. frater furneri^o de forēsaco. frater petri^o alana
di. Soror bremūda. soror helisabeth de scō genesio. soror
romana castellana. soror raymūda de carāta. soror ricar
da de corebia. ¶ Itē in gerūda fuerūt cōbusti. frā petri^o

durādi de baldacho. ⁊ fr̃ arnald⁹ durādi. ⁊ q̃dā soror ioh̃
hāna. In barchiñ. fr̃ petr⁹ olerij de maioricijs. fr̃ bernard⁹
d⁹ ianuarij. fr̃ guillelm⁹ steph̃i. fr̃ bonanat⁹ sacerdos. ⁊
q̃dā nichola⁹ de calabria. ¶ Fr̃e in valēcia. fr̃ guillelm⁹
gilberti. fr̃ martinus petri: ⁊ mulier quedā petra arnaldo
dicta. In biterris fr̃ guillelm⁹ amili. fr̃ staci⁹ de biterris
⁊ fr̃ guillelm⁹ petri fr̃ petr⁹ brunī. fr̃ bernard⁹. fr̃ croat⁹.
fr̃ petr⁹. fr̃ bernard⁹ ferti. fr̃ ioh̃ānes olerij. ⁊ soror ermer
gardis virgo etatis. xv. ānorū. ¶ Fr̃e ī venecijs. fr̃ fr̃acis
c⁹ de instoric. In neapolim fr̃es. petrus fabri cathalan⁹.
de barchinoñ. ⁊ quidā ali⁹ fr̃ epus. In anglia. fr̃es q̃ttu
or: quoz noia memorie nō habētur. In burgūdia ciuita
te metēsi. fr̃ albert⁹ de clarēca. fr̃ molinari⁹ petri: ⁊ q̃ttuor
aliij. oēs isti p̃dicti fr̃es minores vt p̃tinaces heretici sunt
cōcremati. Post quoz cōbuscionē q̃ plures beguini fue
rūt vt heretici cōdēpnati: qui asserebāt plures supradicto
rū fratrū minorū eē martyres xp̃i credētes erroribus eo
rū. Tēpore dñi clemētis. vj. in ciuitate biterris de man
dato eiusdē fuit exhumatus frater guillelm⁹ amilli de or
dine fratrū minorū: qui post mortē hereticus danpuatus
eius ossa tracta de fossa combustasunt.

¶ Errores grecorum.

Questio. xij. de errorib⁹ grecoz in q̃bus vs⁹
qz hodie pseuerāt. Prim⁹ error est: q̃ spūs
sctus non p̃cedit a p̃re ⁊ filio: s; a solo p̃re.
¶ Iij. error ē: q̃ nō pōt cōfici de azimo: s; de
fermēto tm̃: ⁊ ī istis duob⁹ errorib⁹: sc̃i do
ctores grecoz. Athanasi⁹: cirill⁹: gregori⁹ nazarenus: ba
sili⁹: crisostom⁹: nec grecoz aliij sc̃i p̃res cōsenserūt. Est tm̃
verū q̃ nōnulli sc̃i doctoris loquētes in caute errores q̃
plimos posuerūt: q̃ errores siue articlī l; vt cōstat sint fal
si: ⁊ q̃ plēs erronei: tm̃ possunt vt sc̃us thomas r̃ndēdo ad

dictos articulos de mādato dñi vrbani. iiii. possunt expo
ni i libro q̄ intitulat̄ cōtra errores grecoꝝ. vbi dīc q̄ p̄p̄
dictoꝝ doctoꝝ dignitatē nō sūt cōdēpnādi: s̄ reuerēt̄ expo
nēdi: ⁊ h̄sint p̄les tñ p̄ncipales ⁊ p̄ci⁹ sonātes fuerūt h̄ij q̄
sequūt̄ur. ¶ Prim⁹ error ē: q̄ i diuinis eēntia ē genita i fi
lio. ¶ .ij. ē: q̄ in diuinis eēntia ē inspirata i spū scō. ¶ .iiij. ē: q̄
spūs nō mittit filiū. ¶ .iiij. ē q̄ fili⁹ dei assūpsit hūanā na
turā in sua essentia. ¶ .v. ē: q̄ hō fuit assumpt⁹ a filio dei.
¶ .vj. ē: q̄ creatura creatori nō cōpat̄. ¶ Predictos articulos
posuit athanasi⁹ .i. iiii. s̄mone gestoꝝ niceni cōcilij. ¶ .vij.
ē: q̄ spūs scūs ē ymago filij. ¶ .viii. ē: q̄ fili⁹ ē i p̄re tāq̄ i
sua p̄pria ymagie. ¶ .ix. ē: q̄ diuina essentia increata ē cō
cepta ⁊ nata de brā v̄gie maria. ¶ .x. ē: q̄ diuina eēntia seu
deitas facta ē hō. ¶ .xi. ē: q̄ de⁹ fecit hoīez deū. ¶ .xij. ē: q̄
a x̄po fuit amota ymago p̄mi p̄ētis. ¶ .xiiij. ē: q̄ qui semel
blasphemauit: i possibile ē nō blasphemare. ¶ .xiiij. ē: q̄ fides
nō ē nobis mīstrata p̄ angelos. ¶ Hos articulos posuit atha
nasi⁹ in eplā ad serapionē. ¶ .xv. q̄ ihs x̄ps dī fili⁹ p̄rne
eēntie. ¶ .xvi. ē: q̄ q̄ sunt naturalit̄ dei p̄ris: sūt p̄pria dei
filij. ¶ .xviij. ē: q̄ noīe x̄pi intelligit̄ spūs scūs. ¶ .xviij. ē: q̄
docēte paulo seraphin adiscūt. ¶ .xix. ē: q̄ quō moyses di
cit de hoīs formatōe: q̄ de⁹ spirauit i faciē ei⁹ spirac̄l̄z vi
te ⁊ fact⁹ ē hō in aīaz viuētē: q̄ istud spiramē siue spirac̄l̄z
nō fuit aīa rōnalis: q̄ tūc fuisset aīa de dei eēntie: s̄ intel
ligit̄ q̄ fuit spūs scūs hoī inspirat⁹. ¶ Hos articulos posuit
cirill⁹ in libro thesauroꝝ. ¶ .xx. ē: q̄ spūs scūs ē in medio
p̄ris ⁊ fillij. ¶ Hūc articlū posuit gregori⁹ nazāzen⁹ in ser
mone de epiph̄ia. ¶ .xxj. ē: q̄ spūs scūs ē verbū filij. ¶ Hūc
articlū posuit basili⁹ i s̄mone de spū scō. ¶ .xxij. ē: q̄ spūs
scūs p̄ filiū opat̄. ¶ .xxiiij. ē: q̄ i angelis quo ad naturā.
nō dicim⁹ scōz nec tertiū. ¶ Hos articulos posuit basilius.

¶ Errores tartarorum.

Questio. xxiij. de heresibus et erroribus tartarorum. **I**ta tartari cum sint plurimi. in suis erroribus sunt distincti. **Q**uidam sunt qui ex toto sequuntur errores sarracenorum: et sunt veri sarraceni. **Q**uidam autem qui hos errores non sequuntur: tamen in erroribus diuersis et difformibus incidunt. **I**ta quodam adorant lunam. Alii autem adorant et hoc est quasi generale inter eos illud aial quod eis mane occurrit primo: siue sit canis: siue sit asinus siue homo: siue aliud quicquid: et cum quolibet die de mane non occurrat: nec etiam omnibus eadem die. sed vnicuique hominum: aliud aliter. id est difformiter sibi deum constituent et adorant. **Q**uidam eorum cum sunt extra terram suam captiui: et desiderant redire ad eam suspiciunt se vel precipitant. vel aliter infirmunt: credentes se reddere ad terram suam per tale modum. **Q**uidam enim qui magis inter eos reputant perfecti: congregatis petibus et amicis: seu magis coniunctis: et receptis literis a diuersis qui dirigunt amicis eorum defunctis publice cum illis literis letiter et gloriose faciunt se comburi: credentes per tale combustionem et generis mortis ire in saluationem ad consortium beatorum. **I**sti tartari ut in plurimum sunt homines brutales: nec verum testamentum nec nouum admittunt: nec alijs scientijs itedunt: sed brutaliter viuunt.

Errores turchorum.

Questio. xxiiij. de heresibus et erroribus turchorum. **T**urchi communiter sunt sarraceni: et eorum erroribus inuoluuntur alias nullam specialem sectam habent: nec certum errorem: sed varij varijs erroribus mentibus captiuantur.

Errores sarracenorum.

Questio. xxv. de erroribus sarracenorum. **S**arraceni a sarra. Algareni ab agar secundum veritatem prius dicti sunt. qui idem sunt in re. sed differunt nomine. a machometo clerico christiano de bononia ciuitate ytalie oriundo. a fide postea apostata

errores nefandissim⁹ p^rtraxerūt. Isti nec vet⁹ testamentū
nec nouū recipiūt. baptismū renuūt: circūcisionē admittūt.
btāz mariā matrē xpī virgine cōcepisse. ⁊ absq³ viri
li semie ac sctāz ⁊ pfectā dñam eē asserūt: xpī ei⁹ filiū nō
deū s³. purū hoīez lz iustū ⁊ sctm eē dicūt. ipm mortuū nō
fuisse. ⁊ cōsequentē rēurrexissē nō credūt sacramēta ecclia
stica nisi matrimoniū nō admittūt: articlos fidei nisi mū
di creationē respuūt. Adachometū hereticū pfidū: fuisse
sctm pphetā p^rdicāt ⁊ atolūt: p lotionē manū ⁊ pedū ex
tiorē corpis credūt mūdari a pctōz maculis: ⁊ mētis inq³
namētis. Et nōnulli eoz min⁹ rōnev tētes credūt padysū
in alio mūdo cōsistere: ī esu melis: ⁊ potu lactis fluij cur
rentis: ⁊ frequentī cōcubitu virginū puelarū.

¶ Errores iudeorum.

Questio. xxv. d^r errorib⁹ iudeoz: iudei a iuda
filio iacob dicti sunt. v. libros moysi: libros
regū ⁊ pphaz de antiquo testamēto reci
piūt. Testamētū nouū nō recipiūt: baptis
mū nō s³ circūcisionē admittūt: sacramenta
ecclie nisi matrimoniū cōtepnūt: articlos fidei nisi creatio
nē mūdi nō credūt: dñm nr̄m iesū xpī nō filiū dei eē: sed
puz hoīem: ppham deceptorē ⁊ decestabilē blasphemātes
medaciter: fallacit: ac cōdēpnabilr pferūt: xpī siue mes
siā in lege pmissū q̄ iā venit nō agnoscētes: v⁹etuz pnun
ciāt: desiderāt: ⁊ affectāt: p solā legē veterē iustificari se exi
stimāt ⁊ saluari: cū tñ fm veritatē irrefragabilē fidei orto
dore nō sit aliud nomē datū sub celo hoībus ī quo opoz
teat nos saluos fieri teste ap^{lo} paulo nisi nomē dñi nr̄i ies
u xpī q̄ cū patre ⁊ spū sctō ē benedict⁹ de⁹ in sctā. Amē.

